

אח"י קשת

השקה-מלחמה-הקפה-זי"ס

אוגדן דברי דפוס

הוכן למפגש צוותי אח"י קשת
29 בנובמבר 2001
השקה-מלחמה-הקפה-זי"ס
עמותת ידידי חיל-הים

אח"י "קשת"

השקה - יום חמישי כ"ה אב תשל"ג
23 אוגוסט 1973
16:05 אחה"צ

מספנות - ישראל חיפה

הפלגת בכורה - יום ראשון ה' אלול תשל"ג
2 ספטמבר 1973
קבלת נס שרות פעיל - יום ראשון ד' תשרי תשל"ג
30 ספטמבר 1973

נתונים

מידות:

אורך - 58.10 מ'
רוחב - 7.62 מ'
דחי - 415 טון

מהירות: כ-32 קשר

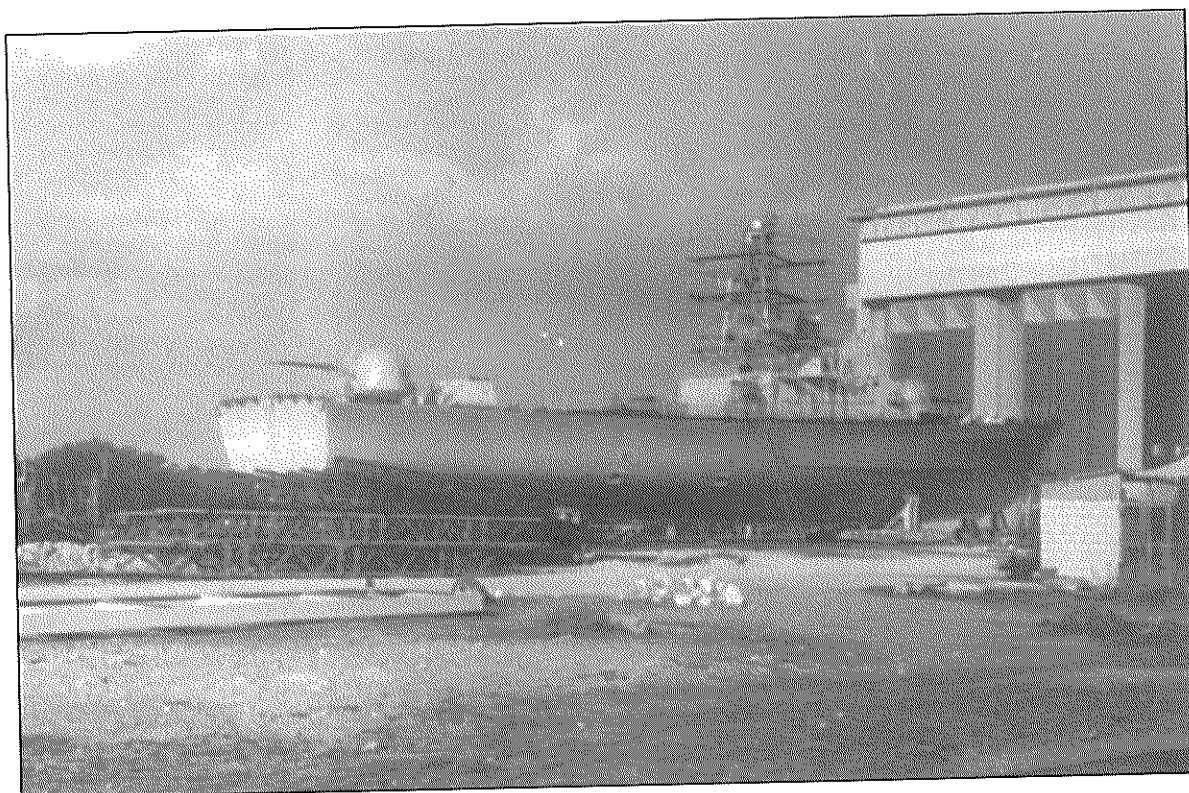
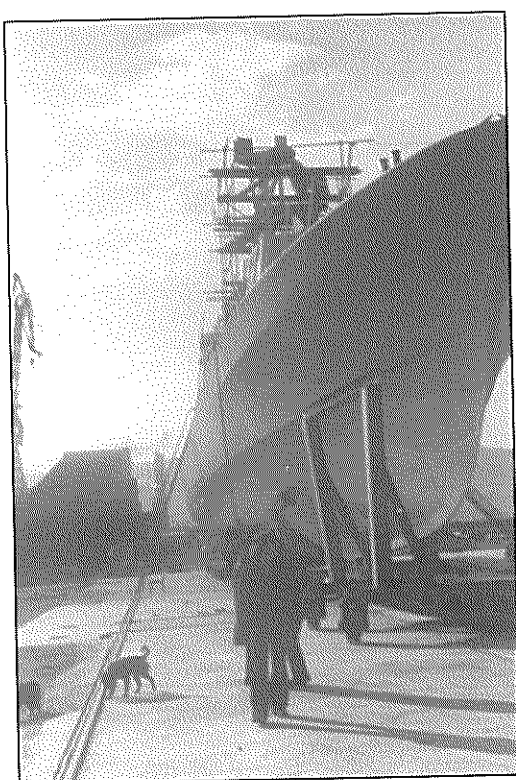
צוות: 45 קצינים וחוגרים

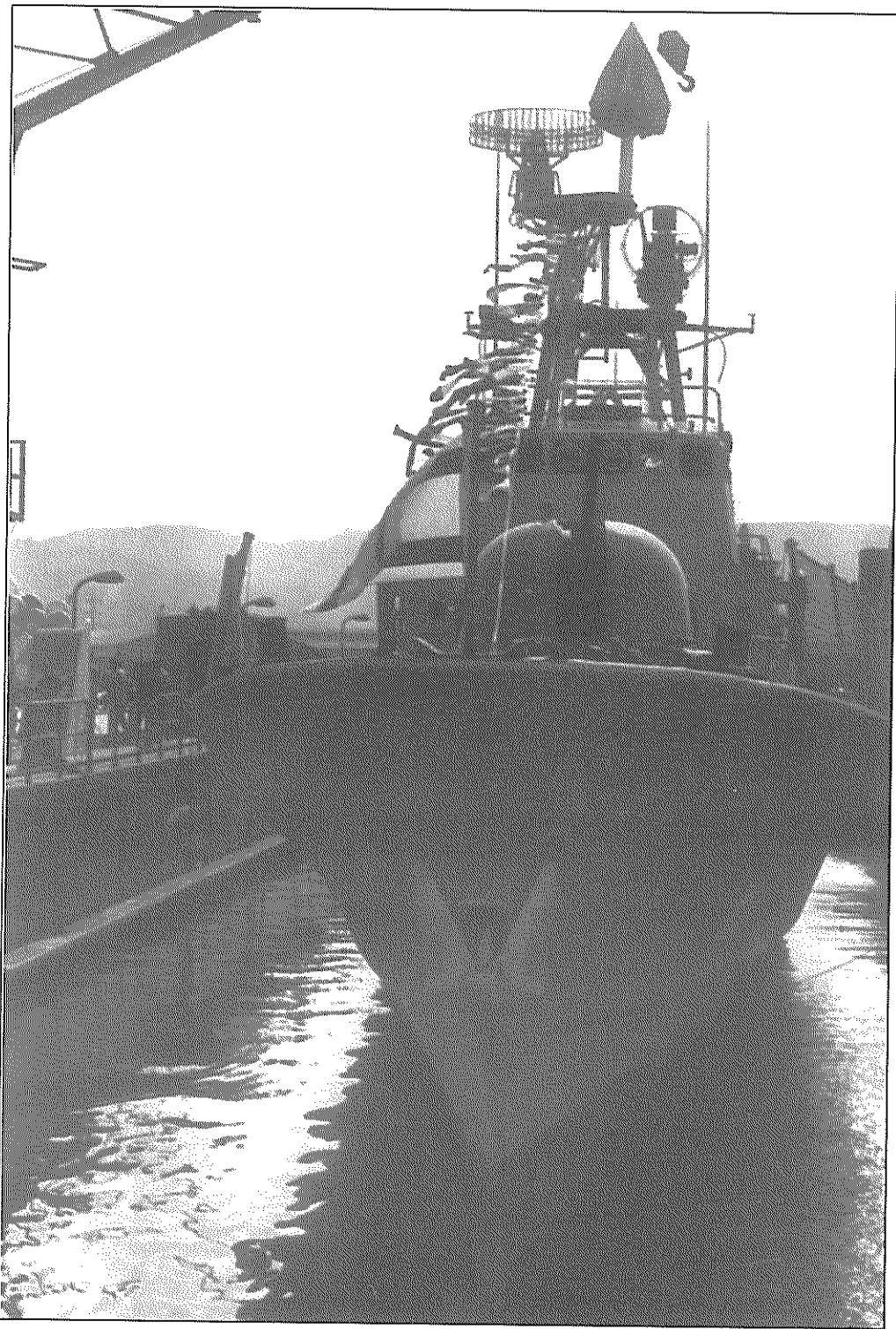
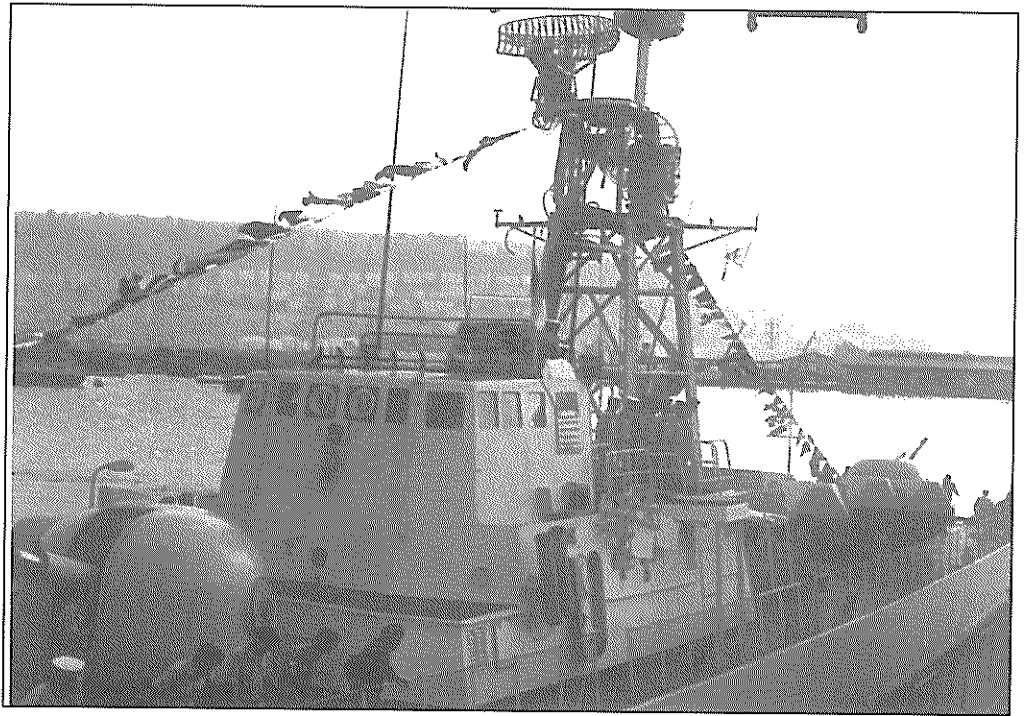
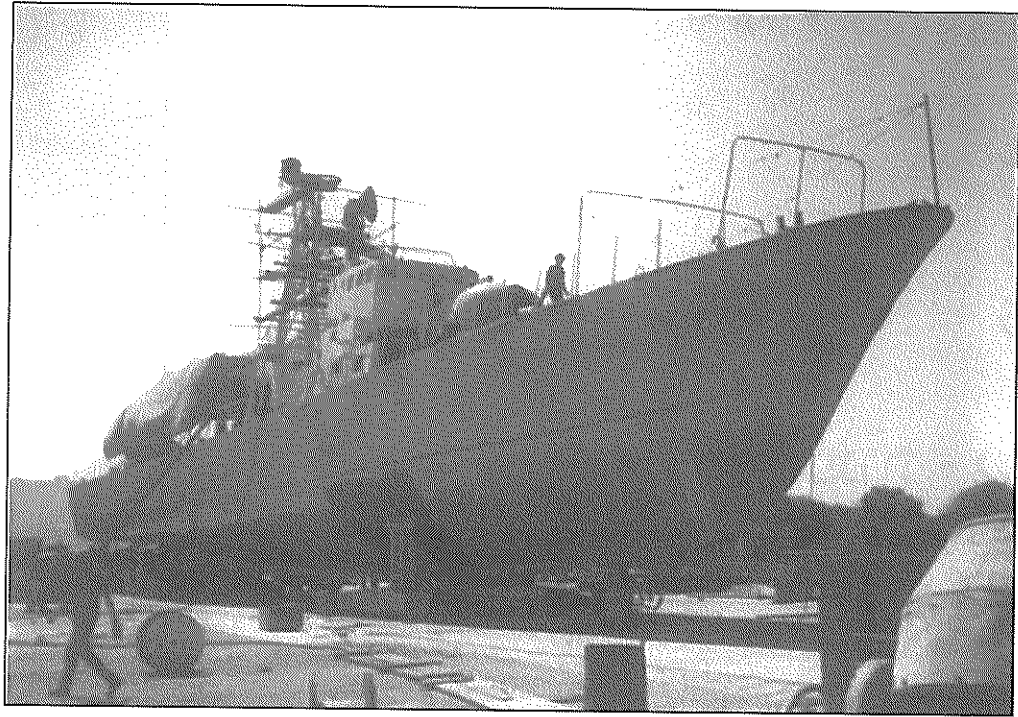
חימוש:

6 טילי "גבריאל"
2 תותחים 76 מ"מ
4 מטולי פצצות-עומק
2 תותחים 20 מ"מ

הנעה:

4 מנועי דיזל מתוצרת "מאיבך".
גרמוניה; 2,650 כוח-סוס כ"א

(צילום: עוזי קרו)

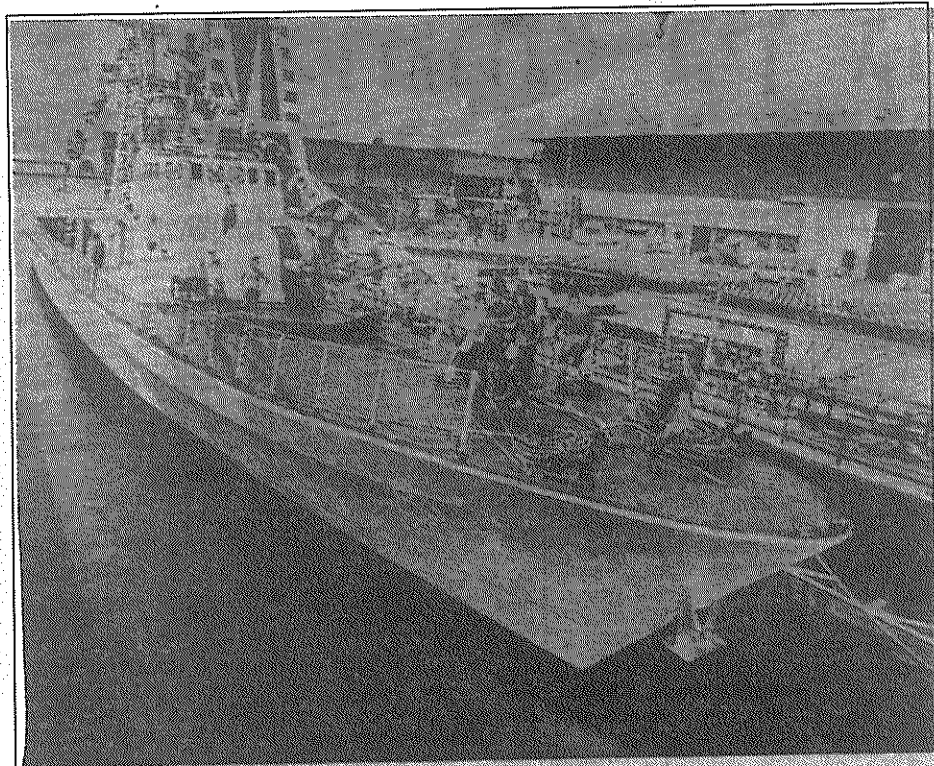
ספינת הטילים החדשה „קשת“ יורדת מעל המיבדוק

ספינת טילים שניה - אח"י „קשת“ הושקה אתמול במספנות ישראל

— מאת יצחק וייזמן, כתבנו בהיפה —

„ככל שאנו בונים יותר כוח — כך הצורך להשתמש בכוח הולך וקטן, עדיף לבנות כוח מלהשתמש בכוח“ — אמר אתמול שרתחבורה. מר שמעון פרס, בטקס השקת ספינת הטילים והתותחים השניה של חיל הים, אח"י „קשת“, שנבנתה במספנות ישראל על רציף המספנות התכנסו אתמול כמה מאות איש לחגיגת השקתה של ספינת טילים מתחכמת, שעגנה במרחק כמה מטרים מבמזכבוד.

כזכור הושקה ספינת הטילים הראשונה במספנות ישראל ב־19 בפברואר, משקל חיל הים אלוף בנימין תלם אמר בדבריו ברכתו: „מתחשפת היום חוליה נוספת לעוצמת חיל הים, אחרי 6 חודשי נסיון וכרכנו את אח"י רש"י לספינת הטילים הראשונה, את אמינות מערכתיה המיכניקה והאלקטרונית, הצוות העולה היום על „קשת“ צבר הכשרתו ברש"י והורד זמן קצר גניף על הספינת את גם השרות הפעיל“.

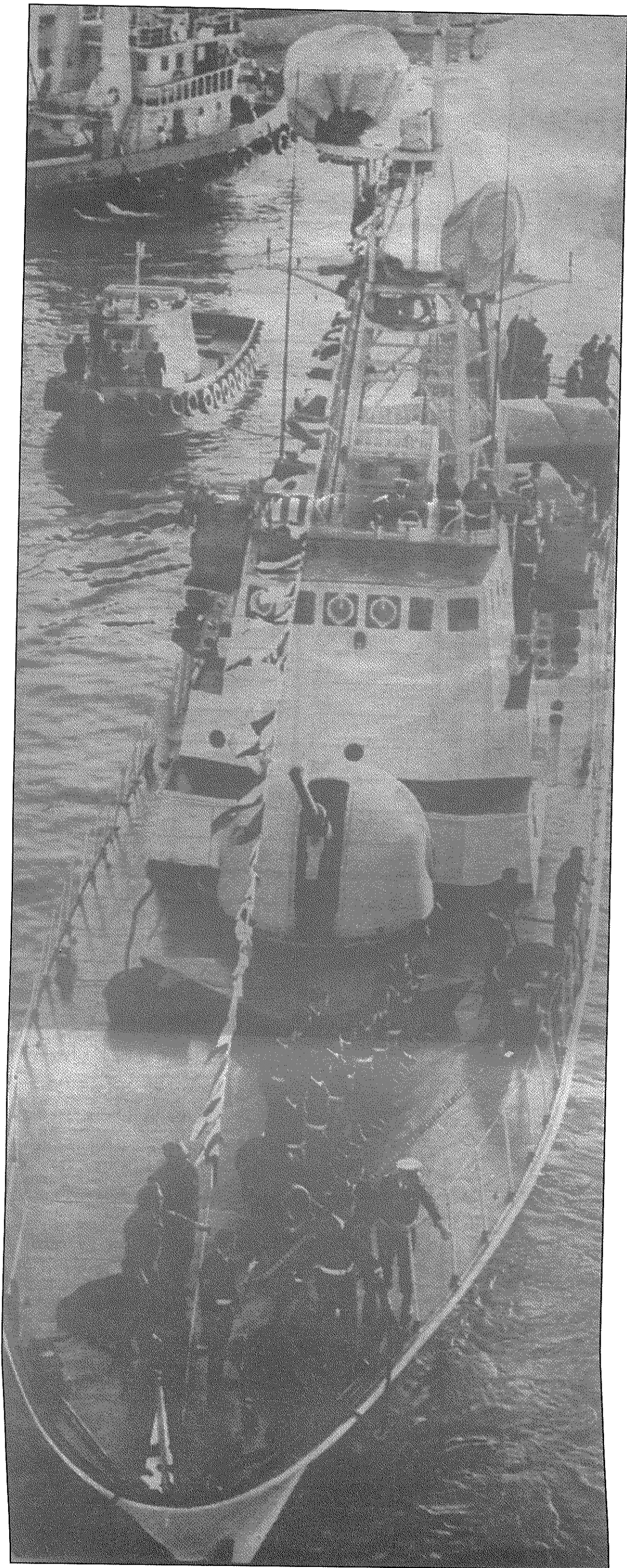

(תצלום: י.א.א.)

במספנות ישראל

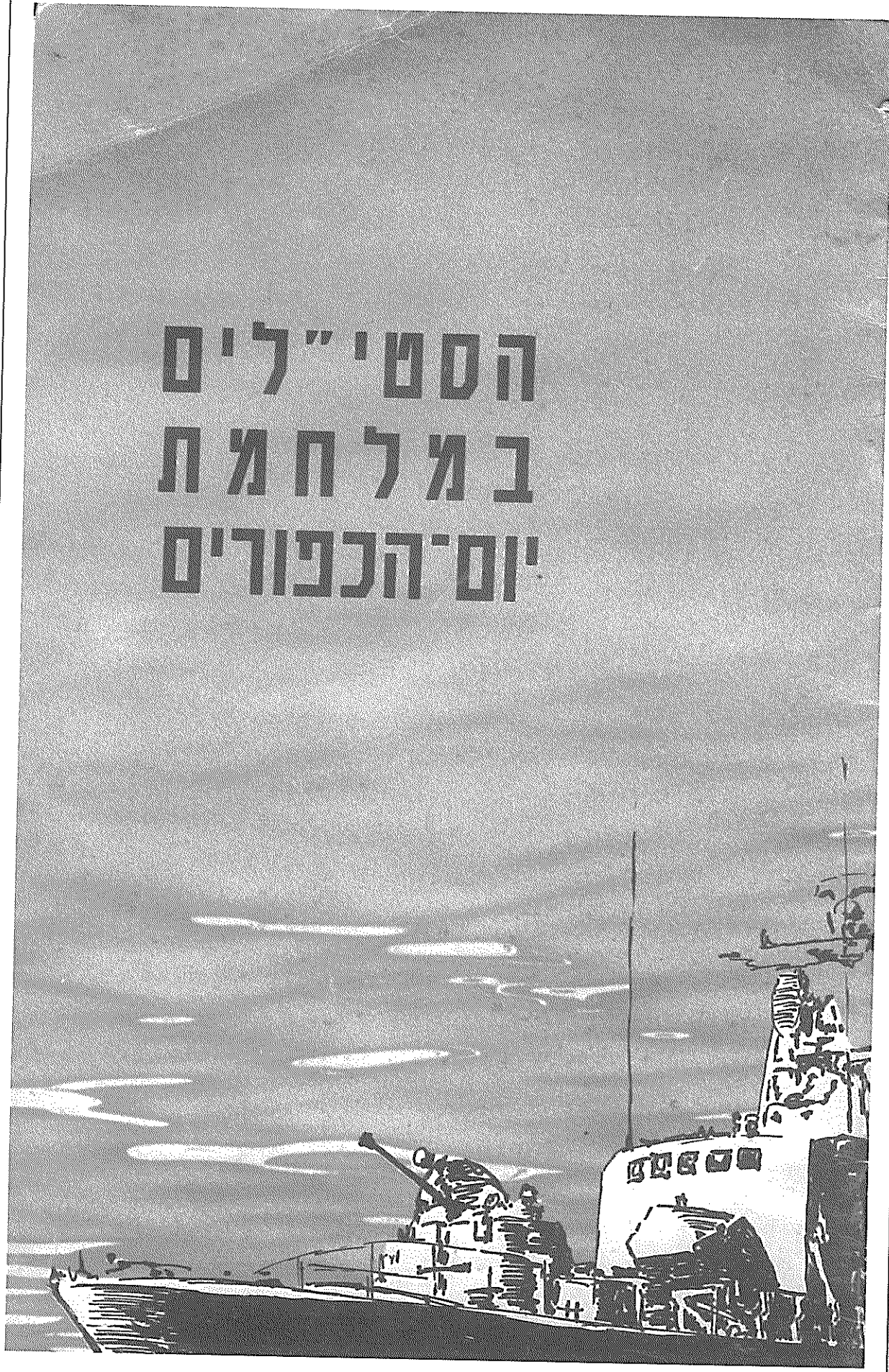
קשת - ספינת הטילים יייה שנבנתה במספנות ישראל

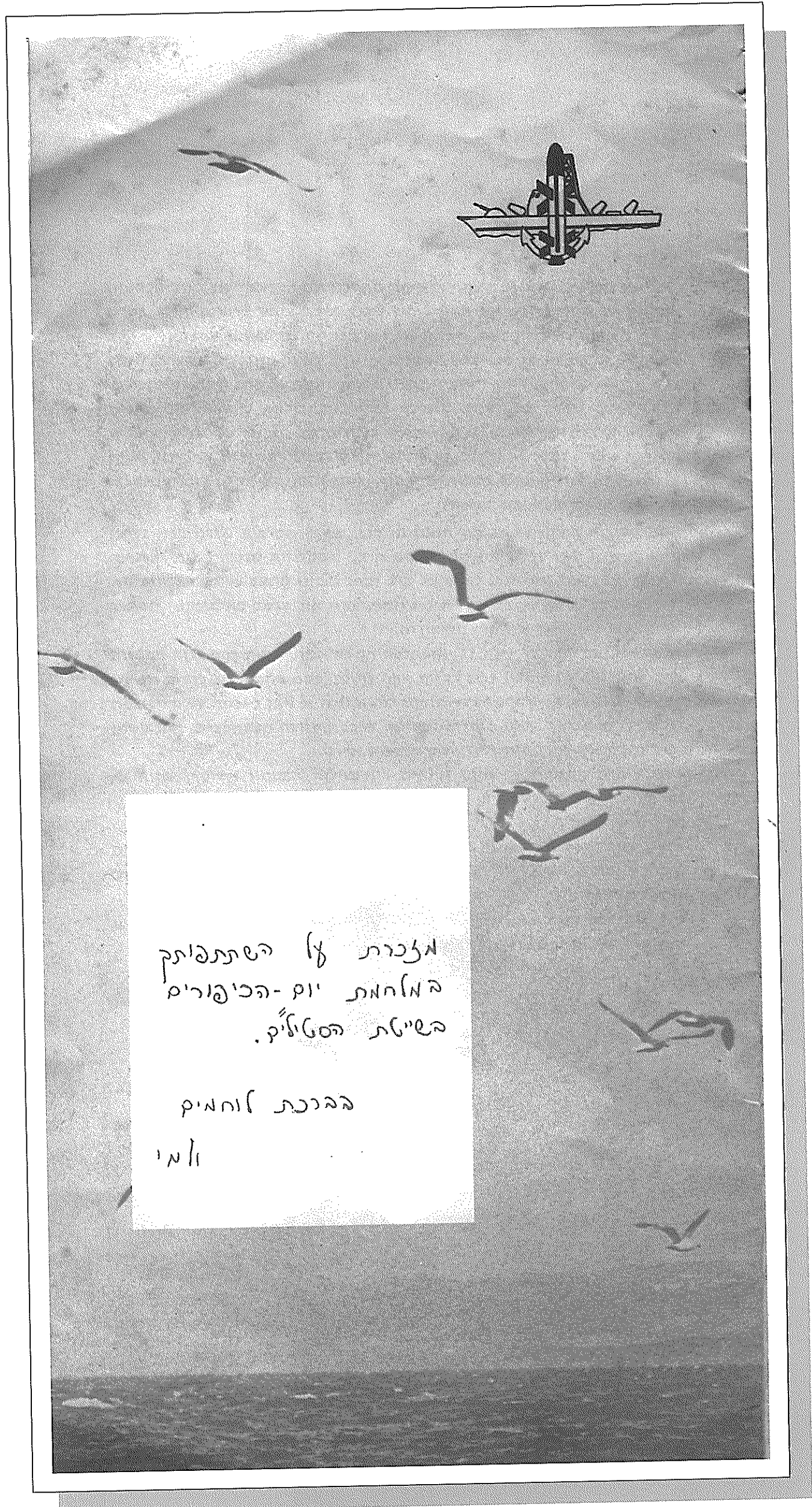
<p>בנרכבו בטקס השקת הספינה החדשה אמר שרתחבורה שר שמעון פרס: „ככל שאנו בונים יותר כוח ומצוידים יותר עוצמת — הצורך להשתמש בכוח הולך וקטן... ככל שיוגבר כוחנו וככל שנודק פחות לעולם — יאיר השולח מצוי אלינר, שר התחבורה אמר עוד, כי יש לישראל כוח וזה צי הסוחר הגדול ביותר שידענו בהיסטוריה שלנו. מעט מעט צי הסוחר הישראלי מניח כיום להמישה מיליון טונה — חצי ממפתח הצי הסוחר של ארצנו, ושליש מזו של ברית המועצות. עתה הומנו עוד מל</p>	<p>התחבורה, מנפחה במקום ספינות ישראליות אל רצוף המיבדוק הציף את חיל הים, וכי מה התוספת לספינת חיל הים הישראלי.</p>	<p>ברצפי אח"י לשת על שמות ה"אתמול נכ"י לעיית שר"</p>
--	--	--

הסטי"לים
במלחמת
יום הכפורים

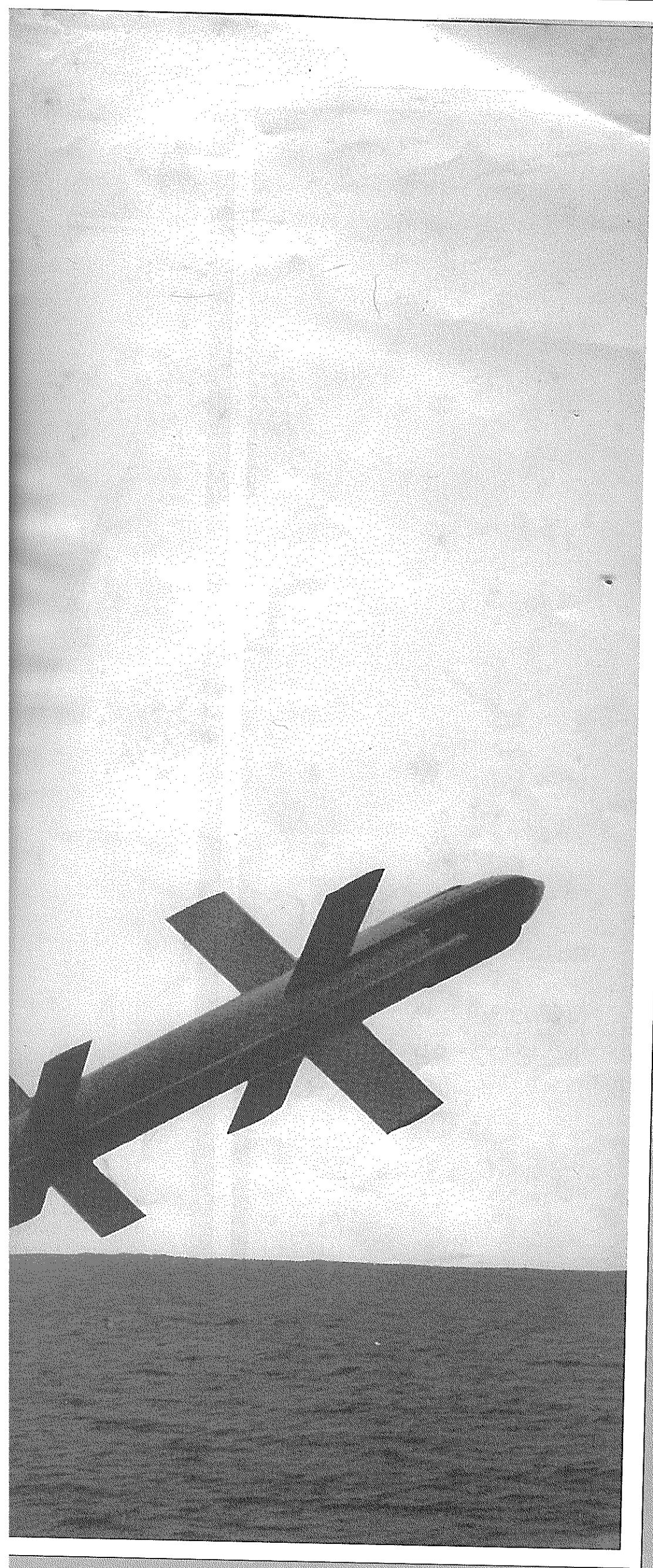

מצבת על השתפויות
במחמת יום-הכיפורים
בשיטת הסטיליק.

בבנת אוחמיק

ואמי

לוחמי השייטת

במלחמת יום-הכפורים, אנו, אנשי השייטת התחלנו את הפעילות עוד בערב הראשון. למן הלילה ההוא תקפנו את האוייב מדי לילה בלילה. ממש ברגע האחרון, בטרם נכנסה הפסקת-האש לתוקפה, חתמנו את ימי הלחימה בקרב ימי מרשים.

המלחמה מצאה אותנו מצויידים בספינות חדשות, בציוד מתוחכם ובמערכות יעילות, אך יותר מכל עמד לנו האימון הגבוה של הלוחמים וכשרם המבצעי המעולה. למדנו היטב להכיר את האוייב, הערכנו נכונה את יכולתו, חיפשנו את נקודות התורפה שלו, כיוונו ופגענו בו. לא זילזלנו ביכולתו של האוייב אך גם לא הפרזנו בהערכת כושרו. למלחמה קדמה תקופה של הכנה עצמית, מסועפת ומורכבת, שעות ארוכות של אימונים חלפו עלינו בים ובחוף, מיקדנו את האימונים בנושאים שלפי הערכתנו יופעלו במלחמה העתידה.

אחת הסיבות העיקריות לנצחון היתה העובדה שבימי הקרבות עמדנו בפני בעיות מועטות שלא נתנו עליהן את הדעת טרם קרב. העקרונות שניבחנו בימי הרגיעה הוכיחו את עצמם במלחמה. לאחר כל קרב וקרב נוכחנו מחדש עד כמה נכונות היו הנחותינו. כל לוחם שקיבל הוראה מסויימת, עשה את שלמד באימונים, הסתבר שהתוצאות החיוביות היו פרי הלימודים.

חלפה עלינו מלחמה שנמשכה 22 יום, חלפה אך לא תמה. אניות רכש רבות מפלסות דרכן לחופינו, הים התיכון עלול להיות זירה עויינת, כשם שהוא יכול להיות מסילה בטוחה המוליכה אלינו את הציוד הדרוש לנו. מסילה זו ניתן לאבטח על ידי עוצמה ועליונות ימית בלבד. עלינו מוטלת המשימה לאבטח תנועה חפשית בים, זאת משום יכולתנו להפליג למרחקים ולשהות בים שעות ארוכות.

כיום שומרת השייטת על איזון מתאים בין פעילות הבטחון השוטף, שהוא צו השעה, לבין אימונים שהם צו העתיד.

חיילים לוחמים,

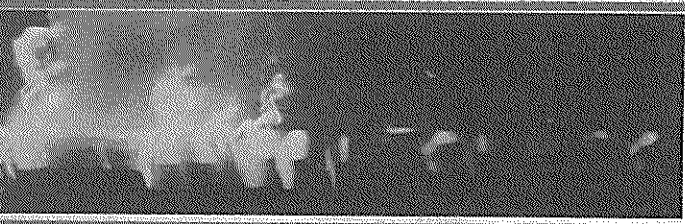
אנחנו, צוותי ספינות השייטת, נמנים עתה על „המועדון האכסקלוסיבי” של לוחמים שזכות ראשונים נפלה בחלקם כמשתתפים בקרב הטילים הראשון בהיסטוריה של הלוחמה הימית.

אני מגיש לכם דפים אלה, המכילים את תאורי הקרבות בהם השתתפנו. ישמשו נא לכל אחד מאיתנו ככרטיס חבר ב„מועדון”.

שלכם,

יומי

פעילויות במלחמת יום הכפורים

ס ד ר	מועד	ה ח ז י ת - ה ס ו ר י י ם
1	ליל 7-6 אוקט.	"קרב לטקייה" בין סטי"לים לבין כוח סורי, שמנה סטי"לים, מקשת וסט"ר. הושמדו כל ה הסוריים.
2	ליל 9-8 אוקט.	
3	ליל 11-10 אוקט.	הפגזת חופים ע"י סטי"לים א. ב-בניאס הפגזת מאגרי דלק. ב. ב-לטקייה הפגזת הנמל וקרב ימי בו נפגעו סטי"לים סוריים. ג. ב-מינת אל ביידה הפגזת הנמל הצבאי
4	ליל 12-11 אוקט.	"קרב טרטוס" הפגזת הנמל ומאגרי דלק ע"י סטי"ליב בקרב ימי שהתפתח באיזור נפגעו סטי סוריים.
5	ליל 13-14 אוקט.	

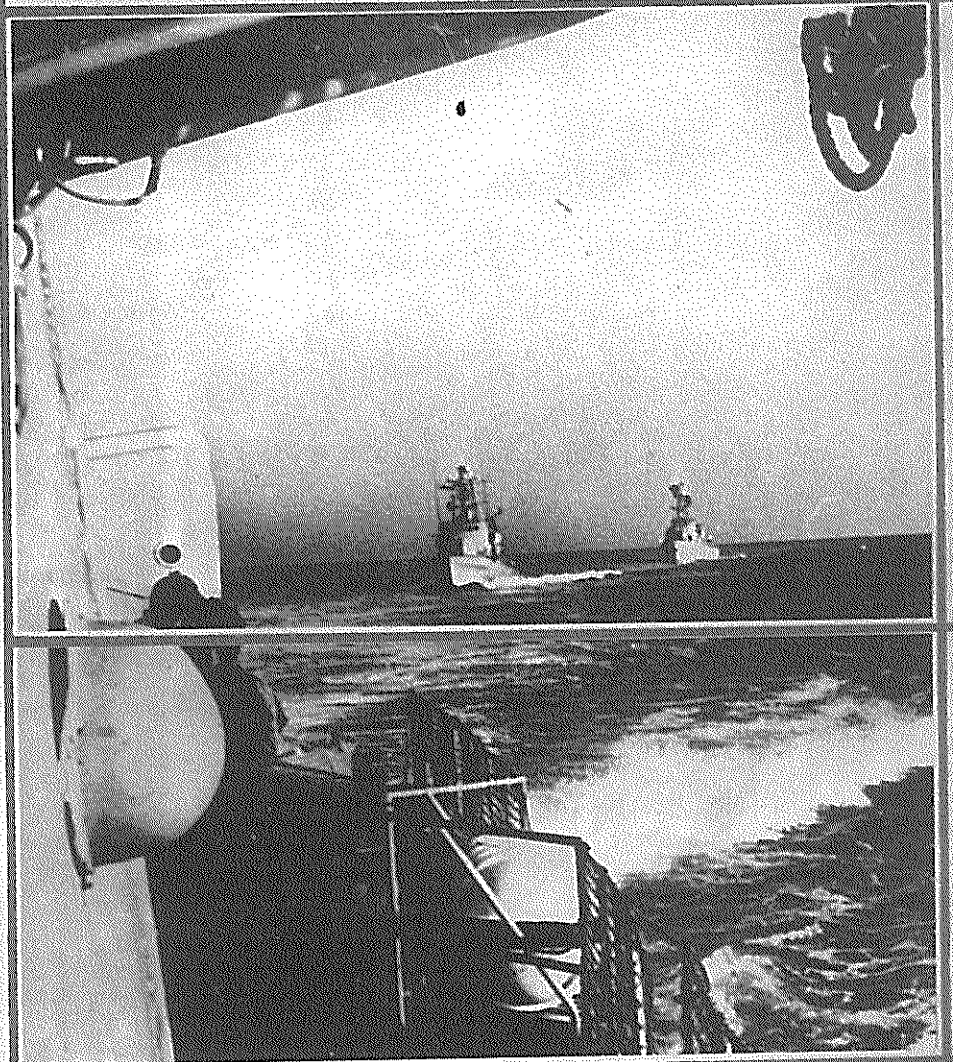
החזית - המצרי

„קרב פורט-סעיד“

בין סטיילים לבין כוח מצרי שמנה: 4
סטיילים, 2 ספינות קרב.
(הושמד סטייל ע"י ח.א.)

„קרב דמייט-בלטים“

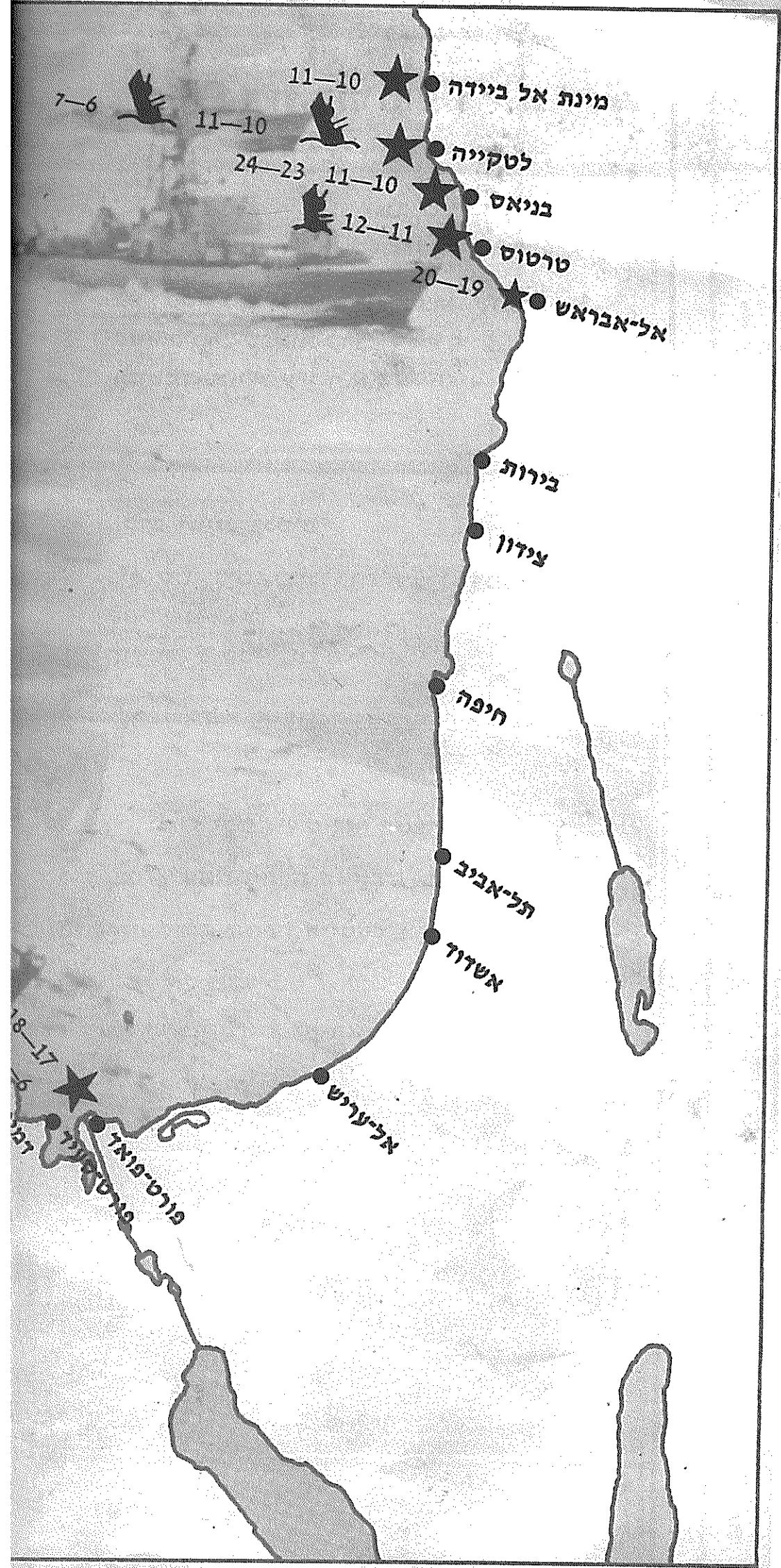
בין סטיילים לבין כוח מצרי שמנה: 4
סטיילים אויב.
הושמדו 3 סטיילים מצריים.

דמייט

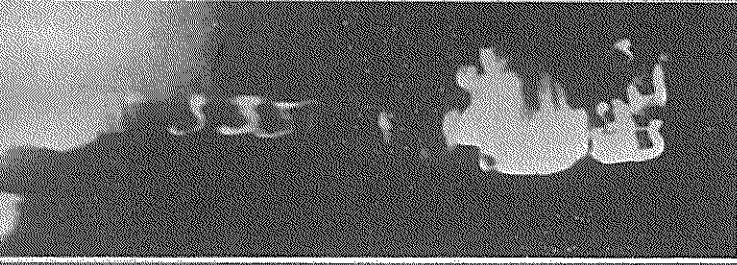

הפגזת חוף ע"י סטיילים

מפת זירת לחימתנו

פעילויות במלחמת יום הכפורים

החזית - סוריח	מועד	סדרה
	ליל 16-15 אוקט.	6
	ליל 18-17 אוקט.	7
אלי-אבראש הפגזת גשר ע"י סטי"לים	ליל 20-19 אוקט.	8
	ליל 21-20 אוקט.	9
	ליל 22-21 אוקט.	10
בניאס הפגזת מאגרי דלק ומצופים ע"י סטי"ל	ליל 24-23 אוקט.	11

ה ח ז י ת - ה מ צ ר י ת

א. איזור הדלתא
סיור אלים של סטי"לים במטרה לבדוק
תגובות המצרים.

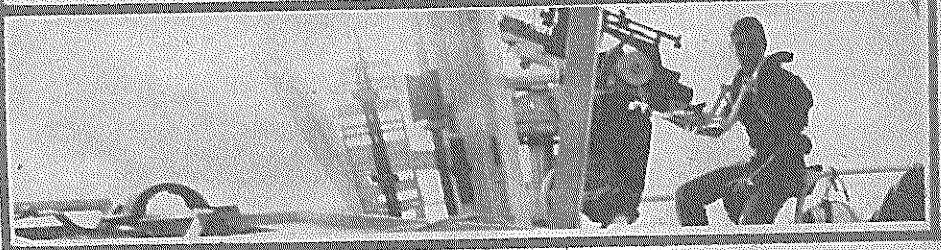
ב. ראס-קאניס
(מערבית לאלכסנדריה)
ראס-אל-דעבא
הפגזת החופים ע"י סטי"לים.

פורט-פואד
(חוף השרטון המזרחי)
הפגזת החוף ע"י סטי"לים.

פורט סעיד עד דמייט,
הפגזת החופים ע"י סטי"לים.

דמייט, בלטים, רוזטה
הפגזת החופים ע"י סטי"לים.

אבור-קיר (המפרץ)
הפגזת חוף וירי טיל לעבר החוף, הושמדו 2
ספינות-תצפית מצריות ונשבו מספר ימאים
שנמצאו עליהן.

בחזרה מן המבצע

עם השללית בכשימה לוחם לדק

— יגאל תומרקין, כתב צבאי —

קליפת הפלדה גדושת אלקטרוניקה, טילים, תותחים ובעיקר אנשים המשרתים מערכה מסובכת זו. בדיוקנות, יעילות ושקט דוהרת "הספינה" על הגלים. קוצפת קדימה למטרה. אין מקום לשגיאה, להיטוס — זה גורלי. פה דרושות מהירות, יעילות ותושייה. התנאים קשים, צפופים, הספינה מטלטלת, דרושה קיבת ברזל ורצון פלדה.

זאת עילית של אנשים בכל הדרגים, הכישורים והתפקידים. אשר עדיין לא דובר בם, וכל אשר ידובר בם יהיה כאין וכאפס לעומת פעלם. זו מערכת של 40 איש. העובדת בתיאום מופלא בינה לבין עצמה ובין סטי"ל לסטי"ל ובין פלגה לפלגה. הכוח דוהר צפונה במלוא המהירות. ים-שקט, החוף מתרחק. מהירות מעל ל-30 קשר. המוראל גבוה. בין פקודה לפקודה — בדיחה. "חיל-הים חזר לצה"ל" — ועוד אין. חזר בדם ואש ותמרות-עשן.

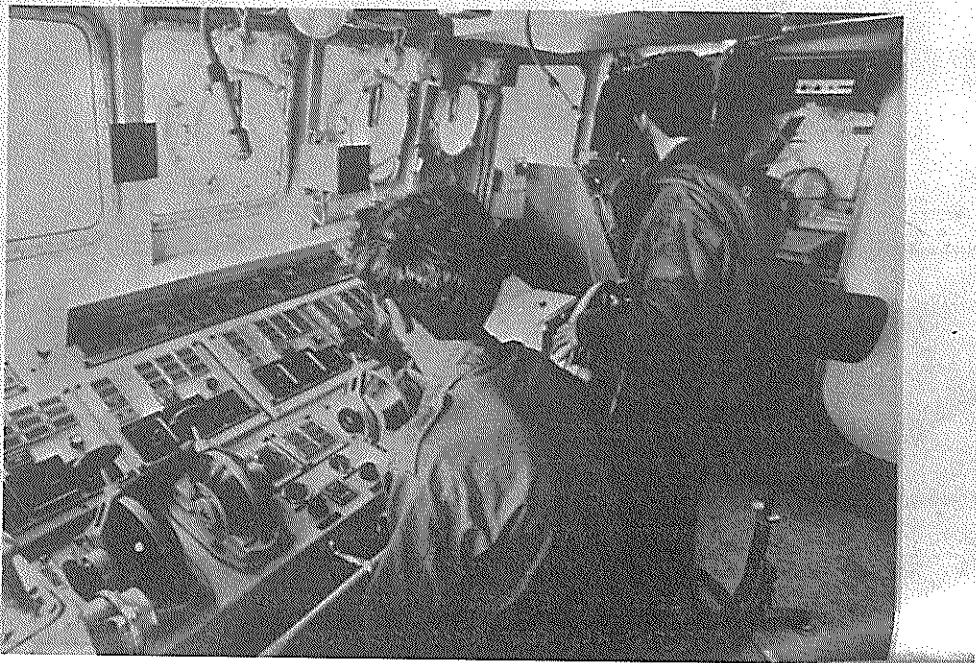
דוהרים קדימה

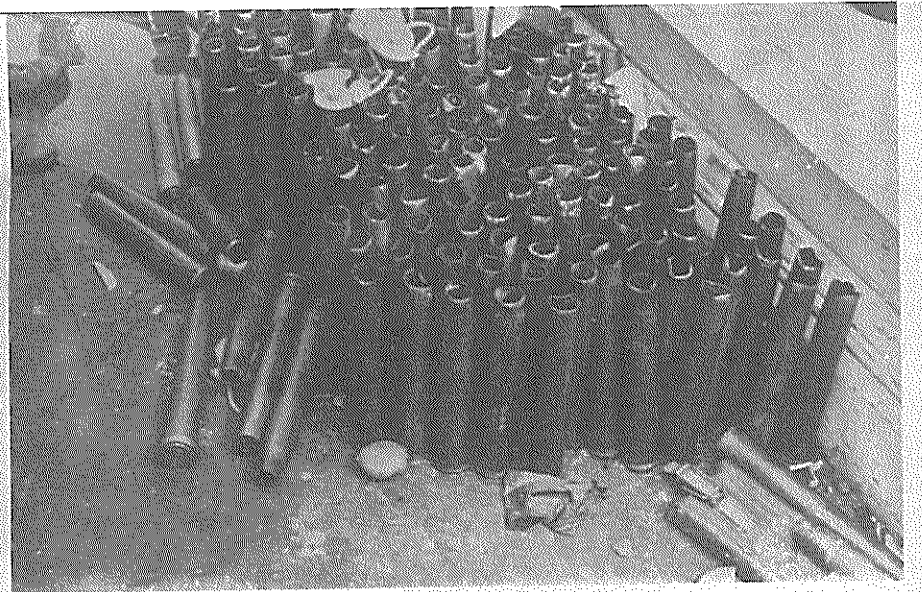
אנו דוהרים קדימה, קילומטרים ספורים מן החוף הסורי, כדי "להיכנס" למטרה. עדיין כמה שעות לשעת-התקיפה. ביקורת שיגרתית. הכל תקין. המכונות רועמות. ליל-ירח נפלא יורד על הגשר.

הדר-המלחמה ערוך ומוכן. שעות הצפייה עוברות עלי בשיחה עם מפקד השייטת. חברי מילדות. אני זוכרו כימאי מעולה עם ראש על הכתפיים. משוחחים על ימים רחוקים, מעלים זכרונות מימי המפרשיות. וחולות הזהב של בת-ים שאינם, שנבנעו לטעם קבלנים ופקידים; על ימי חיל-הים הרחוקים פחות, על כליו העתיקים והמ"סורבלים, על נחיתות. דוהרים קדימה במלוא המהירות על ים-כסוף, שוב בדיקה שיגרתית. קשר עם הפלגה — הכל בסדר. הכל דופק לפי התוכנית. ועדיין מספר שעות לשעת ה-שי"ן, והשיחה מתגלגלת. אני אומר למפקד שעליו לדרוש מבוני הסטי"לים והגבריאל תמלוגים... עתה תבוא דרישה עצומה מן החוף (יצוא... יצוא...) הגו מפקד השייטת היחיד בעולם שנורו לעברן טילי ים-ים רוסיים מדגם סטיקס מבלי להפגע. ואני שואלו שאלות שונות ומשונות כיצד קורה הדבר. תשובתו לאקורנית. קצרה: תירגול מעולה. עבודת צוות נפלאה.

הקש בעץ

אני שואלו על הקרבות הקודמים. הוא משיב: "תשמע, עד היום זה היה פשוט, יחסית. להם — טוח טילים ארוך משלנו, או הם משלחים טילים מה"קומר" (הקטן והמיושן יותר, בנוי מעץ ובו 16 אנשי צוות) או מן ה"אוסה" (הגדולה, ממתכת ולה 22 אנשי צוות). לאחר שילוח הטילים הנראים מרחוק ככדורי-אש נותבים — אנו בהתחמקות. אש מכל כלי הנשק, מהירות הטיל כ-0.9 מאך. ותמרון הסטי"ל במלוא המהירות. ובחיוך ממזרי מסיים: "עד עכשיו זה הצליח" — ומכה במלוא העוצמה בשולחן-העץ — "כלי השיט של האויב אף אינם עולים לקרב אש קרוב עמנו, אלא בורחים. מהירות הסטי"ל הישראלי גדולה משלהם. אנו מכניסים להם את מה שמגיע. זה מתפוצץ וזה בוער. שימשיך כך!" ושוב מכה בעץ ומיד מוסיף: "היום תהיה עד למשהו חדש לא כל כך קל ונעים. יש סוללות-חוף".

אני מרגיש איזה מין סיבוב בקיבה ואותה הרגשה מפורסמת, ושואל את עצמי : מה עושה פה בעצם "האדמירל" תומרקין? ניסוי "היסטורי" חדש: "סטי"ל ישראלי מול סטי"ל וסוללות-חוף סוריות. התוצרת החדשה של רוסיה, נבדקת ונבחנת פה עלי, עלינו. גם בזה צריך לעמוד".

הזמן חולף לאט. השעה אחר חצות ואנו בעמדות קרב ובכוננות מלאה. אני מתמקם עם מצלמותי בפנינת הגשר משמאל. אנו קרובים לחוף. האם מחכים לנו? דריכות על הגשר ובחדר-המלחמה. הזמן רץ. האם אני פוחד? ועוד איך! מי לא?! הבעיה — איך מתגברים. זאת החוכמה. לדחוק את הפחד לדרגת סדר עדיפויות נמוך ככל האפשר.

אנו עוברים במהירות שדים. ורואים, שהכוח השני ביצע את משימתו. מיכלי הבניאס בוערים.

המתח מגיע לשיאו והפחד מפנה מקום למתח ויורד לעדיפות שולית. והנה הצעקה "סטיקס" זוג כדורי-אש מתגלגל אלינו. אני מהופנט, אני שומע: "צלם, צלם!" ועוד איך אני מצלם. אנו מתמרנים מצד לצד ובדהרה פראית לקראת הטיל וכל כלי-האש דופקים עליו. המרחק קטן ואחד מתפוצץ באוויר. הטבח דפק אותו במקלע 0.5 כל הכבוד! השני הולך לדרכו.

כוסית לחיים

אנו דוהרים, ומחפשים את המטרה. הסטי"ל הסורי משלח עוד זוג טילים — והתהליך חוזר. בינתיים מתחילה אש-החוף להיות מדויקת. אש ה-57 מ"מ פוזרת. אך התותחים בני 130 מ"מ דופקים. טילוני מים, פיצוצים. אנו מסתחררים במהירות. המפקד — קר כקרח. שקט. טאקטיקן מעולה, המכיר את כליו על כל תו ותג שבהם. יש מגע! הסיפון רועם. גשלה גבריאל, ועוד גבריאל. גם הסטי"ל שמאחורינו משלח. עוד גבריאל — והים כמרקחה. סוללות-החוף דופקות. הפגזים הנותבים מתפוצצים סביבנו והספינה דוהרת. מודיעים: יש פגיעה! ושוב הקריאה: "סטיקס" וכדורי-האש המתגלגלים. הסורים יוצאים קצת מן הנמל, משלחים טילים ובורחים חזרה פנימה. אנו במרחק-מה מן החוף. תופת אמיתית.

אנו מתלבשים על הסטי"ל הסורי הבורח באש תותחים. אנו "תופרים" אותו. הטווח מתקצר, עשן, העיניים צורבות ועל הסיפון "דיסקוטק" רועם של כל כלי-הנשק. הסטי"ל הסורי עולה בעשן ונמוג. אני חוזר על המילה "תופת". אכן — תופת. אנו במרחק-מה מהחוף ומדליקים את המיכלים בנמל לדקיה. סוף-סוף סטי"ל שלישי, ששלח בנו את טיליו, מתחבא בנמל. מנסים ליצור מגע. אך לשוא. אנו יורים סביבנו מתרחקים ומתקרבים. מתמרנים כמטורפים. המנועים רועמים בעומס מירבי. החוף בוער כלפיד. מטח הפרידה ניתן ואנו בחוף.

השעה אחרי 3. מגע של שעתיים. המשימה בוצעה על הצד הטוב ביותר, ללא קורבנות משלנו. שמחה גדולה. המתח מפנה את מקומו לעייפות נעימה. שמחה. אנו מרימים כוסית לחיים.

הוצאה מיוחדת (3)

בטאון חיילי חיל-הים
יג תשרי תשל"ד
9 באוקטובר 1973

בין גלים

גליון מס' 8

בשולי הימים

"אילו כל זה היה קורה אז...". נאנח אל"מ (מיל. מ.) הוא לא הצליח להסתיר את גל העליצות והגאווה שגאה בו, כאשר בקע ממכשיר הקשר, במוצב הפיקוד המרכזי של חיל-הים, קולו של מפקד יחידת הסטילי"ם, שדיווח כל העת על פגיעה מדויקת בספינות הצי המצרי, ואחר - על עוד פגיעה... ועל עוד פגיעה...

אכן, הטבעת 3 ה"אוסות" המצריות, בקרב שנערך באיזור "הצ'למה" של הנילוס, היוותה מיפנה היסטורי בתולדותיו של חיל-הים. למעשה, מאז הטבעתן של אנית-הדגל "אמיר אל פארוק" ושל שולת המוקשים המצרית מול חוף עזה - לא נגרמו לו לצי המצרי אבידות כה משמעותיות מידי חיל-הים שלנו במימי הים-התיכון.

בכל המלחמות, שנחוללו עד כה הצליח הצי המצרי להימנע מיצירת מגע עם כוחותינו, ולשמור על מירב כוחותיו מחוץ לטווח פגיעתנו.

הדבר יצר אצל המצרים מידה מרובה של בטחון עצמי, אשר גבר בייחוד אחר הטבעת אח"י "אילת", בשלהי מלחמת-ששת הימים.

הפעם שוב לא הצליחו ספינות הצי המצרי לחזור ולבצע את פעולות ה"פגע וברח" שלהן. במבצע ימי מזהיר הראה חיל הים שלנו לצי המצרי את נחת זרועו.

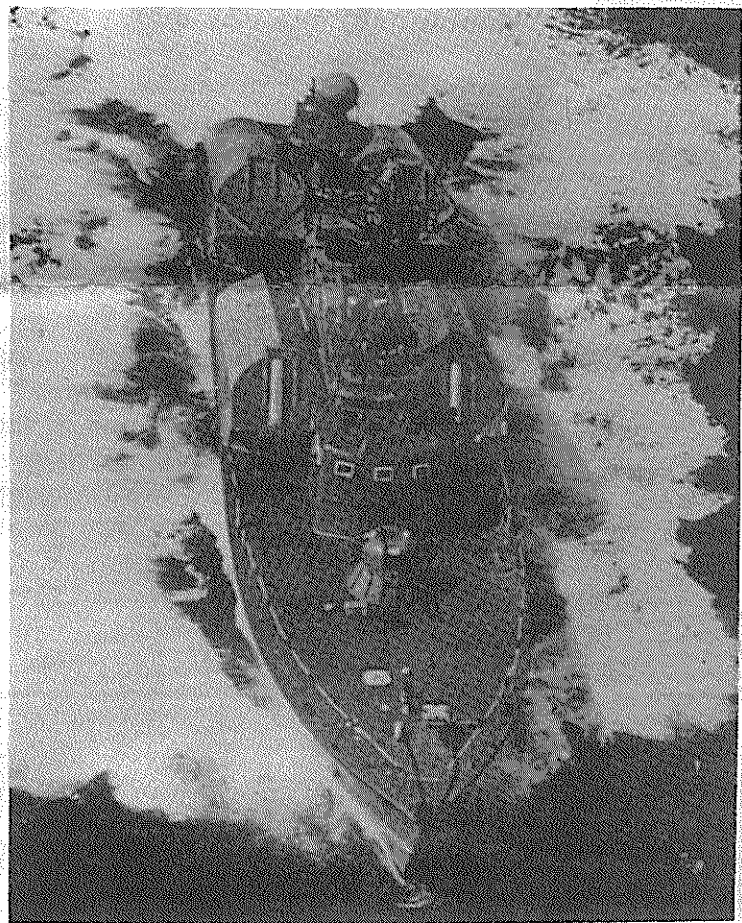
ומי יודע, אולי אותה האצבע שלחצה על "הכפתור" שהפעיל את הטיל אשר קיפח את חיילינו במשחתת "אילת", היא היא אצבעו של אחד מאנשי צוות-ה"אוסות", שהורדו תהומה. אין ספק, חיל הים הישראלי שלא סבל במלחמה זאת כל פגיעה, מהווה חומת ברזל איתנה, המגינה על חופי מדינת ישראל.

אבל החשבון פתוח עדיין, ועוד נכוננו לו לחיל הים שלנו נצחונות נוספים במרחבי הימים.

אתמול ה-8.10.73 יצאו שני דבורים של חיל-הים בשעות הערב המוקדמות לסיור באיזור צפון מפרץ סואץ. במהלך הסיור הבחינו ספינותינו בספינת משמר מצרית מדגם דה-קאטרו. כלי השייט שלנו פתחו באש לעבר הספינה המצרית, ותחילה פגעו במצבורי הדלק ובחרטום, והצליחו להבעירה. משך זמן רב יחסית ניסו ספינותינו להטביע את כלי השייט המצרי, ורק לקראת חצות שקע הכלי באטיות.

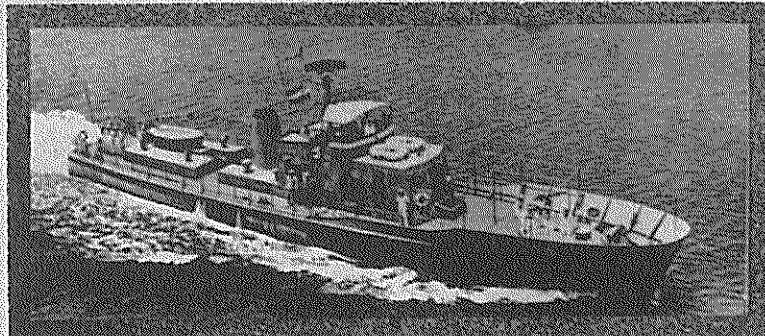
*****

אחרי חצות של ליל אמש נערך קרב בין יחידת ה-סטילי"ם שלנו לבין ספינות טילים מסוג אוסה של האויב המצרי. הקרב נערך הרחק מחופי ישראל, באיזור שבין פורט-סעיד ונמל אלכסנדריה. במהלך הקרב השמידו כוחותינו 3 ספינות טילים מצריות

ספינת טילים - "אוסה"

- תוצרת - ברית המועצות.
- הדחק המלא - 200 טון.
- אורך - 40 מטר
- רוחב - 8.5 מטר
- מהירות מירבית - 35 קשר
- חימוש - שני צריחים דו-קניים 30 מ"מ, 4 ממריאים, טיל אחד בכל ממריא.
- סימני היכר - 1. תורן מוט עבה נושא מכ"מ במרכז הספינה.
- 2. 4 ממריאים מלוכסנים - סגורים - לטילים בין התורן לירכתיים.
- 3. שני צריחים דו-קניים אחד בחרטום ואחד בירכתיים.

דה קאטרו - ספינת משמר

תוצרת מצריים, שנת 1962 - 1963, הדחק - 122 טון. אורך - 32.8 מטר. צוות 21 איש. מהירות מירבית - 26 קשר. חימוש - תותח 4 קנים - 14.5 מ"מ (הסוג השני - שני תותחים חד-קניים - 12.7 מ"מ).

הוצאה מיוחדת (15)

בין גלים

בטאון חיילי חיל-הים
כה תשרי תשל"ד
21 באוקטובר 1973

בשולי הימים

חיל הים הפגיוז מטרות בחוף מצרים

ספינות-הטילים של חיל-הים המשיכו גם הלילה בהטרדת האוייב מן הים ובהפגזת מטרות באיזור דמיאט, מערבית ל-פורט-טעיד.

בלילה שבין ה-20-21 יצא כוח של ספינות-טילים לפיטרול באיזור חוף מצרים. משהגיעו הספינות לקטע החוף בין פורט-טעיד ל-דמיאט, הפגיוז את המוצבים שלאורך קו החוף. על הכביש המחבר בין המוצבים נראתה תנועה ערה של כלי-רכב.

כל שעת ההפגזה לא יצאו ספינות מצריות אל עבר ספינותינו. מסוללות החוף נפתחו לעבר ספינותינו אך לא תכליתית.

עם התרחקות הכוח מן החוף המופגז נראו בבירור פיצוצים ולהבות אשר על רקע המים האפלים. שוחחתי עם מפקד הכוח שיצא אמש, ומפיו שמעתי את היאור הפעולה:

"יצאנו במטרה להפגיוז ולהטריד את המצרים, כשיעדנו - פורט-טעיד. משימה שניה שהוטלה עלינו היתה להפגיוז מטרות שמחוץ לנמל - מוצבים הפרושים לאורך הדרך מפורט-טעיד ל-דמיאט.

יצאנו מחיפה בקו ישר למטרות שלנו. הדרך היתה ארוכה, אך הים היה שקט ולא התרחשו בדרך כל אירועים מיוחדים. הים היה נקי, מפני שתיכננו מראש את המסלול בצורה כזאת, כך שלא ניתקל בשום כלי-שייט. גם כאשר הגענו ליעד נוכחנו לדעת שהים מולו - נקי, ואין כלי-שייט באיזור. חילקנו את המשימות בין כלי-השייט.

הפתענו את היעד. אחר-מכן עברנו בהדרגה למוצבים הממוקמים ממערבה לו. הבחנו בפגיעות טובות ביעדים. נשמעו התפוצצויות אדירות ונראו להבות.

בשלב ההתקרבות אל היעד הבחנו בתנועה ערה של כלי-רכב על הכביש המחבר את המוצבים. במשך ההפגזה ראינו שהתנועה נפסקה.

לא השיבו אלינו אש, ונדמה היה לנו שהם הופתעו. הקפדנו לפגוע רק במטרות הצבאיות שהוגדרו, ולא בקרבת כפרים ובקתות שהיו בסביבה.

בסך הכל נורו פגזים רבים, ולאחר שגמרנו נשארנו בשטח.

אחר כך הודענו בקשר על סיום המשימה וחזרנו לארץ.

גם הדרך חזרה היתה שקטה".

שבועיים של לחימה ימית

חלפו עלינו שבועיים של לחימה ימית יעילה. אין אנו מבי-אים כאן סיכום, כי המלחמה בעיצומה. אולם נעלה כאן מספר נקודות שיש בכוחן להאיר את הדרך שעברנו עד כה.

חיל הים הפיק ממלחמת ששת-הימים לקחים חשובים, הן לגבי סדר-הכוחות שלו ותימו-שם והן לגבי כלי-נשק מתאי-מים ואמצעי לחימה אחרים.

מאז ועד היום חלו בחיל שינו-יים רבים, שניתן לסכם כמה-פכניים. שנויים אלה הם תוצאה של תהליך יסודי ארוך ועקבי ביותר. ואכן, תוצאותיהם של השינויים המהפכניים האלה באו לידי ביטוי מלא במלחמה הנוכחית.

מלחמת "יום-הדין" מצאה את חיל-הים כשהוא ערוך ומוכן מבחינת כלי-השייט והנשק העומדים לרשותו, הכשרת הצו-ותים ותיכנון המערך הלוגיסטי.

כלי-השייט השונים ויחידות הלחימה המיוחדות היו מותא-מים למשימות של המערכה, והצוותים המפעילים אותם היו מאומנים היטב לקראת ההתמו-דות עם ציי האוייב.

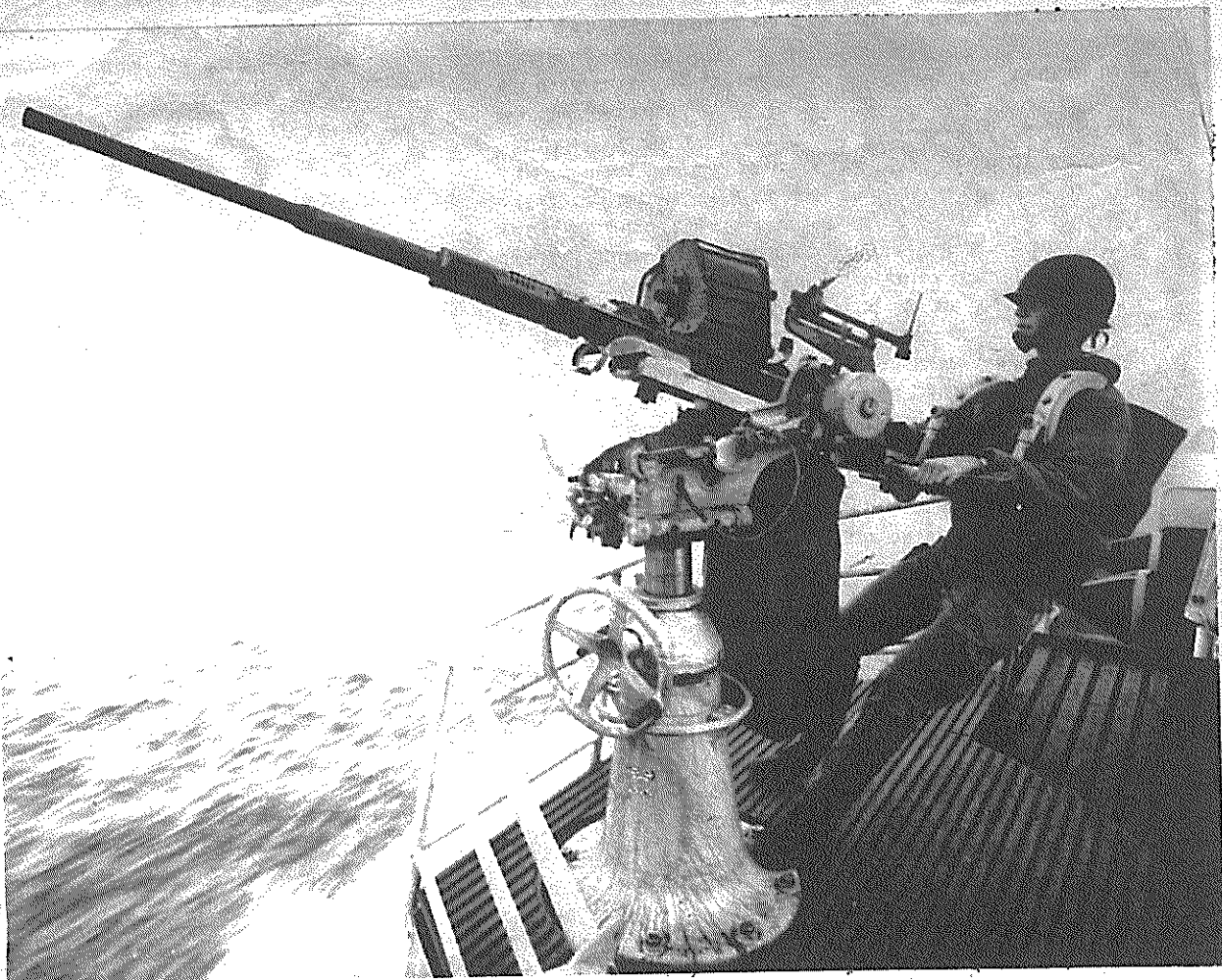
בימי הקרבות הראשונים הוט-בעו ספינות-טילים וכלי-שייט אחרים של האוייב, ואילו יחי-דותינו לא נפגעו, והן מוסיפות לשמור על כושר לחימה מלא עד היום. הנה, ספינות האוייב, לעומת זאת, הסתגרו בגמליהן ואינן מעוזות לשוב ולצאת אל הים הפתוח. עתה יש לחיל-הים הישראלי חופש פעולה למעשה על כל הזירה הימית.

כתוצאה מהצלחותיו של החיל יכולות אניות צי הסוחר היש-ראלי לצאת ולבוא מחופי הא-רץ ואליה ללא הפרעה כלשהי.

בתום שבועיים של לחימה ימית נוכחנו, שספינות-הטילים הח-דשות שלנו הוכיחו עצמן במל-חמה, ועליונותן בקרב איננה מוטלת בספק.

אכן, במלחמה זו חלה כנראה תפנית יסודית בתדמיתו של חיל-הים, וזאת בזכות כל-ל-חמי החיל בכל הזירות הימיות.

חלה גם תפנית ביעודו, תפקי-דיו ובחלקו של החיל במערך הלחימה הכולל של צה"ל.

הוצאה מיוחדת (16)

בין גולים

בטאון חיילי חיל-הים
כו תשרי תשל"ד
22 באוקטובר 1973

בשולי הימים

חיל-הים פגע בבסיסי-אויב בזירה הדרומית

ספינות - הטילים שלנו הפגינו נוכחותם מול אלכסנדריה

כבלילות המלחמה הקודמים הפגינו גם אמש ספינות-הטילים של חיל-הים את כוחם מול חוף אלכסנדריה והמשיכו במשימת מיגור הצי המצרי. "איומי" הפסקת-האש כבר מרחפים באויר, ושמועות ראשונות על החלטות מועצת-הביטחון של האו"ם החלו מכות הדים. אך חיל-הים הישראלי ממשיך במשימתו.

הפעם הוחלט לתקוף יעד המשמש, בעצם, כנמל העיקרי של האויב המצרי - מעין מקום-המבטחים האחרון שנותר לו.

ספינות-הטילים שלנו ממשיכות בניפוץ אגדת הצי המצרי.

בשעות הערב עזב כוח של ספינות-טילים את נמל הכית, וביצע התנבוח לאורך החוף, כשהחשיכה היורדת בעזרו. לאחר זמן-מה הגיע הכוח לאיזור רוזאטה, הנמצא צפונית-מזרחית לאלכסנדריה.

עם הגיעו למקום נתקל הכוח בספינת-תצפית עוינת. ספינה זו היא ספינת-דייג, שגויסה לצי המצרי, חומשה ואוישה על-ידי אנשי צי. מטרתה - לשמש כאמצעי תצפית קדמי. מאחר שמטרת כוחותינו הייתה לתקוף את ספינות-האויב המסתגרות בנמליהן, שימשה הספינה כאמצעי ראשוני לכך.

הייתה זו שעת-מבחן לצי המצרי, בה ניתן היה להיווכח אם יוצא ממבצרו כדי לעזור לספינות-התצפית שלו ש"נרפקו" בידי כוחותינו, זו הייתה הזדמנות לראות מהי מידת - האחריות שנוטלים המצרים על עצמם בשמירת כוחותיהם וחופם.

האויב לא עמד במבחן. שוב "איכזב" הצי המצרי בהתנהגותו הפחדנית בקרב מגע עם סטיליים שלנו, שהטילו מן הסתם את מוראם כחלק זה של הים התיכון.

אחרי שטובעה ספינת-התצפית הראשונה, הופיעה עוד ספינה דומה לה, וגם גורלה היה כגורל הראשונה.

לכד משתי ספינות-תצפית אלו, לא נתקלו כוחותינו בתוכה כלשהי מן הצי המוחקף. הסטיליים המשיכו בתוכנית ההתגרות שלהם ובנסיון לתקוף את הספינות המצריות. וכך הוכחנו פעם נוספת כי "אנחנו כאן", שאיננו פוחדים, וכי אנו שמים מצור על נמל אלכסנדריה, המעוז העיקרי של הצי המצרי.

לאחר טיבוע שתי ספינות-התצפית החלו כוחותינו בהפגזת החוף. כמכואות אלכסנדריה הופגזו מקנים צבאיים ותחנות-מכ"מ, כל עת ההפגזה שררה האפלה מוחלטת בעיר.

אמר לי קצין בכיר בחיל: "משימת כוחותינו נשלמה. כל תגובה רצינית לא באה מן הצי המצרי. המעוז האחרון שלהם לא ניסה להתגונן. לא נפתחה אש מן הקרקע, ולא נעשה כל נסיון מצד הספינות העוינות להתיר כבליהן מהמזח ולצאת אל מול ספינותינו".

כוחותינו חזרו בשלום לבסיסם, ואף הביאו עמם שישה שבויים שניצלו משתי הספינות שטובעו "מפגש עם הצי אמנם לא היה", מסכם אותו קצין, "אך עזבנו את השטח כשהוא פצוע בפצעים כבדים".

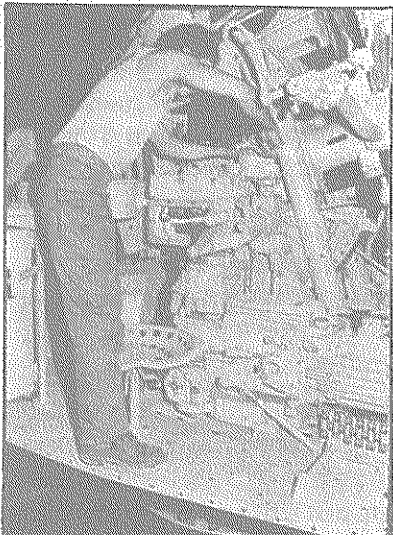
הקומנדו הימי טיבע סטיל בערדקה

הבוקר מסר דובר צה"ל, כי "כיום סוף בוצעה פעולת חדירה נוספת של לוחמי הקומנדו הימי לאיזור ערדקה. הכוח הפושט חדר לנמל ופגע בכלי-שייט של הצי המצרי. כוחותינו חזרו בשלום לבסיסם". הייתה זו עוד חוליה בטורשת הפעולות המפוארות שידעה יחידה זו מימיה.

האויב הימי בערדקה, בניגוד לזה שב-אלכסנדריה, הוא אמיץ יותר, אם כי הוא נחות מבחינה מספרית. בירדע אין זו הפעם הראשונה שכוחותינו תוקפים נמל זה. אך הרף הפגיעות שהיו בנמל, חש האויב כנשחן באיזור זה עד כדי כך, שהוא מעז לצאת מן הנמל ולהפגין נוכחות. נוכחותו אמנם אינה מזיקה, אבל היא טאייטת בפרטנציה, משום שהנמל מאכלס בחוכו ספינות-טילים, ספינות אלו חמושות באמצעים מודרניים, ומשום כך עצם נוכחותן מאיימת. גלפיכך, עד אשר לא הושמדו קשה היה לומר, כי יש לנו חופש-שייט בים האדום. לכן, משימת הקומנדו הימי אמע הייתה לשוב ולנסות לפגוע באחד מאחרוני הסטיליים שברשות האויב.

כוח של הקומנדו הימי יצא מבסיס חיל-הים, בוצעה התנבוח מהירה לפתח נמל ערדקה, ולאחר שנערך למשימה - פרץ בסערה פנימה, כשהגיע הכוח לטווח קרוב, הפתיע את האויב במכת-אש הרטנית. כוחותינו כיוונו את "היציאתם" לעבר כלי-השייט שעגנו במקום, ועדיפות ראשונה ניתנה, כמובן, לספינת-טילים.

אש - האויב, שנורחה מסוגי נשק שונים, התנכרה ואיימה לפגוע בלוחמים המטחעים, אך לוחמינו התעלמו ממנה והמשיכו בכיוצ המשימה. וכך, תוך הפגנת אומץ-לב והעזה בלחי-רגילים, הועלה סטיל"ל נוסף של האויב באש והושמד.

העורף שאינו דומם

טרם סיכמנו את שעות-ההפלגה שעשו כלי-השייט שלנו במלחמה זו; טרם מגינו את מספר הטילים, הפגזים והכדורים שירינו; טרם הישבנו את כמויות הדלק והשמן, וכרי המזון ופריטי הציוד האחרים, שסופקו ליחידותינו מאז פרוץ המלחמה. אך כבר עתה, במבט ראשון, אפשר לומר, כי הכמויות הן ממש מדהימות, וכי הישגיהם של העומדים מאחורי מכונה משומנת זו - מפליאים. קרבות הסטיליים וה"דבורים", מבצעים הנועזים של אנשי הקומנדו הימי - כל אלה האפילו במקצת על מעשיהם של אנשי העורף שלנו, אלה העומדים על משמר היעילות, התקינות והאספקה הסדירה של הציוד ואמצעי-הלחימה ליחידות, אך כלום אפשר להעלים מכך, שהם היו שותפים להישגינו הגדולים כמערכה, ובמירצם הרב, כחשייתם ובמסירותם הרבה תרמו לנצחונותינו? הטבח, האפסנאי, הטכנאי, המכונאי, האורח-עובד-צה"ל ועוד רבים אחרים (הלא תקצר היריעה מלמנות את כולם), אנשי העורף-שאינו-דומם, כולם מצטרפים לכוח אדיר זה, המניע את מכונת המלחמה - קדימה.

אכן, עוד ידובר כנבוא היום כבושר האילתור שנילו, עוד יסופר במשימות-בלחי-אפשריות, שוכלו להן במהירות כל-חאמן. להם שלוחה ברכתנו - יושר כוחכם!

הוצאה מיוחדת (70)

בין גלים

בטאון חיילי חיל-הים
כז תשרי תשל"ד
23 באוקטובר 1973

בשולי הימים

חיל-הים ערוך לקראת הבאות

עוד יסופר...

עוד יסופר בתום הקרבות על חילוח וחילוים שלחמו בהקרבה שאין לה אח ודוגמה, על מפ-קדים שגילו כשרון-הנהגה ותנופה ותושיה, שהכריעו את הכף בהתמודדות עם אויב, שעלה עלינו פי כמה באנשים ובציוד.

גם במלחמה זו היה חיל-האוויר הישראלי הזרוע המרתיעה וההולמת באויב; נתגלה בכל כוחו השריון הישראלי; ועשו פעולות למופת - חיל הרגליים והצנחנים.

עוד יסופר על כל אלה בבוא העת.

אך כבר היום חובה להעלות על נס את חיל-הים; זה הכוח הישראלי המצניע-לכת והנח-בא אל הכלים, בימי שלום ככימי מלחמה.

הפעם ביצע משימות מעל ומעבר לבחור וצידודו, ותפס מקום כבוד כשורת הישגים הישראליים, עם כל צניעותו-כחו עמד לו לתפארת.

מעריב, 22.10.73

אמש, כאשר נתקבלה ההודעה על הפסקת-האש, נערך חיל-הים בצורה המקנה לו אפשרות יעילה להגן על חופי-המדינה והמעניקה לו יכולת לעבור למצב של מיתקפה, אם לא תתמש הפסקת-האש.

כוחות חיל-הים יצאו אל הים הפתוח, כשהם ערוכים לקראת כל התפתחות אפשרית. חיל-הים אינו מניח ליד המקרה לשלוט בחופי-המדינה, וספינותינו מאבטחות אותם בעצם נוכחותם ובכושר הפגיעה הגבוה שלהם

המשמעות שנודעה להפסקת-האש מבחינתו של חיל-הים התבטאה אתמול בכך, שהיה זה הלילה הראשון בו הרפינו מלחצנו על האויב. עתה נותר רק הלחץ הפסיכולוגי, שנוצר מכלל הצלחותינו של חיל-הים.

הפסקת-האש מאפשרת לו לאויב ללקק את פצעיו. כוחותינו מודעים לכך, ואינם מאבדים לפיכך מעירנותם. אין ספק כי כדי להוסיף ולשלוט בים, חייבים אנו להיות דרוכים וערוכים לקראת הבאות.

עם סגירת הגליון נודע, כי החזית טרם נרגעה, הפסקת-האש אינה מתקיימת כמתוכנן וכוחות חיל-הים ממשיכים בכוננותם לביצוע כל משימה שתוטל עליהם.

מקרא:

- ★ הפגזת מטרות בחוף
- ✈ טיבוע כלי-שייט
- 🚢 פעולת לוחמי הקומנדו הימי

מפת היעדים בהם פגעו יחידות חיל-הים

הוצאה מיוחדת (18)

בין גלים

בטאון חיילי חיל-הים
כח תשרי תשל"ד
24 באוקטובר 1973

בשולי הימים

חיל-הים הפגז חוות-דלק באיזור הבניאס שבסוריה

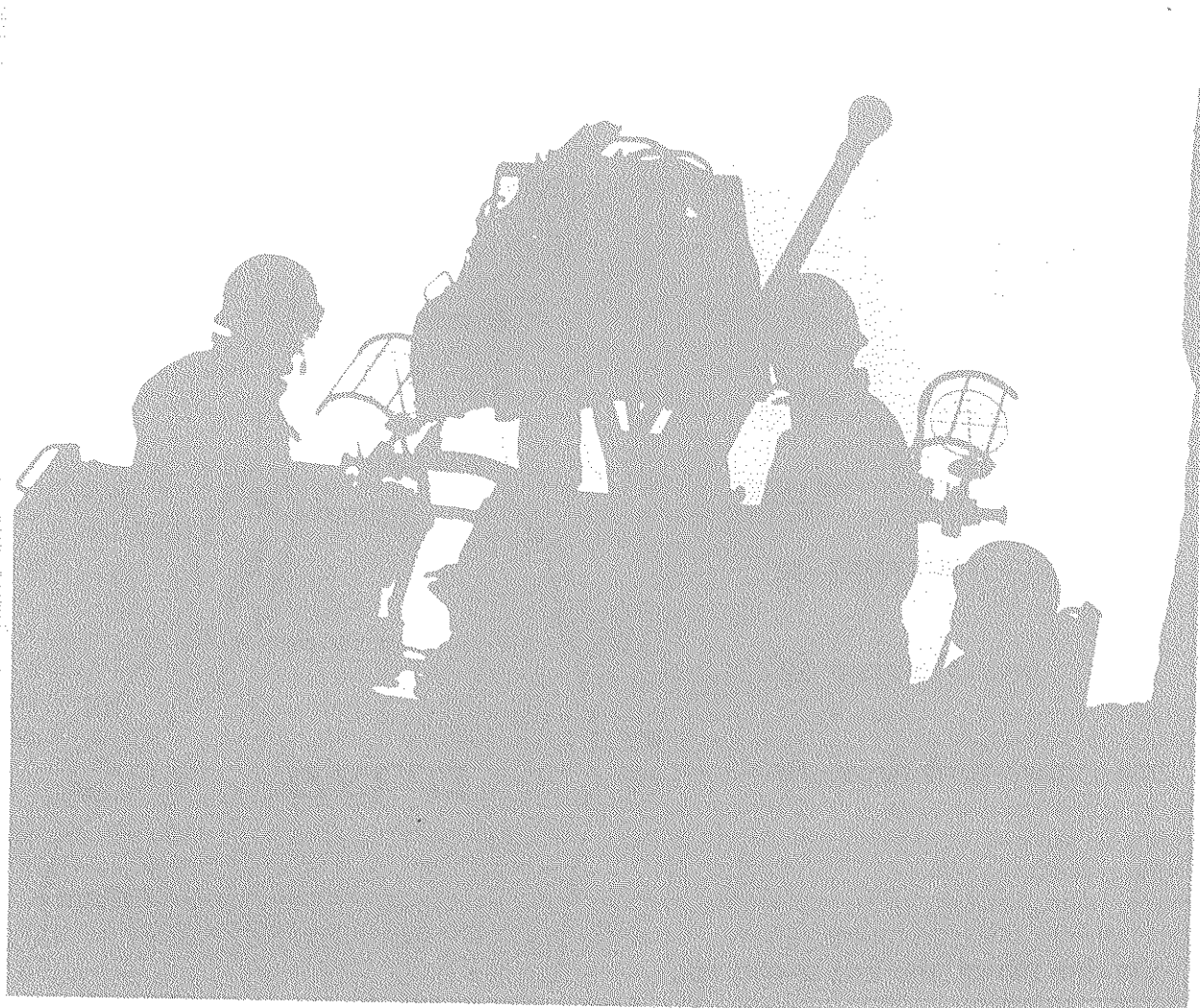
אמש הפגזו ספינות-הטילים של חיל-הים את מיכלי-הדלק שליד נמל הבניאס. כוח-המשימה, שכלל מספר ספינות-טילים, עזב את נמל-הבית ויצא לכיוון צפון. איזור הדלק של הבניאס נמצא במרכז סוריה, כאשר מצפון לו נמצא נמל לאטאקיה, המהווה בסיס עיקרי לצי הסורי, ומדרום לו נמצא הנמל טארטוס. הכניסה של כוחותינו היתה די מפתיעה, ומייד נפתחה אש-תותחים לעבר מיכלי-הדלק. המיכלים החלו לבעור כחלקם, וחלקם האחר נפגע. מייד עם תחילת ההפגזה החלה התעוררות בחוף הסורי, ולעבר ספינותינו נורתה אש דלילה מסוללות נ.מ. ומטנקים שהיו באיזור. אש האויב החטיאה. נוסף לאש שנורתה, יצאו ספינות סוריות מנמל לאטאקיה ומנמל טארטוס, ניצבו בפתח הנמל וירו יריות חפוזות לעבר ספינות-הטילים של חיל-הים. הספינות הסוריות לא העזו לעבור את פתח הנמל ולצאת להתמודדות עם הכוח הישראלי. לפגיעה במיכלי-הדלק נודעת חשיבות רבה, משום שהדלק הסורי הוא מיצרך חיוני להמשך הלחימה. דבר נוסף שהושג בעקבות התקיפה הוא, שהצבא הסורי נאלץ לרתק כוחות להגנה לאורך כל החוף, כוחות אותם הוא נאלץ "לשלוף" מהחזית הקדמית. כך תרם למעשה חיל-הים למערכה היבשתית.

חיל-הים אמש בזירה הדרומית

בזירה הדרומית הסתבר, שהפסקת-האש היא לכאורה ולא למעשה. יחידות שריון שלנו החקרמו לקצה הצפוני של מפרץ-סואץ, ונכנסו לערים סואץ ו-עדבייה. כוחות חיל-הים החלו גם הם נעים לעבר צפון מפרץ סואץ, על-מנת לסייע למערך היבשתי. נמל ע'דדקה, שהוא למעשה בסיס ימי השולט על מיצרי יובל, שוחק. התקיפות החכופות והטבעת כלי-השייט שבוצעו בו בימי הלחימה הקודמת על-ידי כוחות חיל-הים, איפשרו לכוחותינו אמש לנוע בחופשיות במפרץ-סואץ, מבלי להיחלש באויב ממשי.

ואלה מכות סוריה...

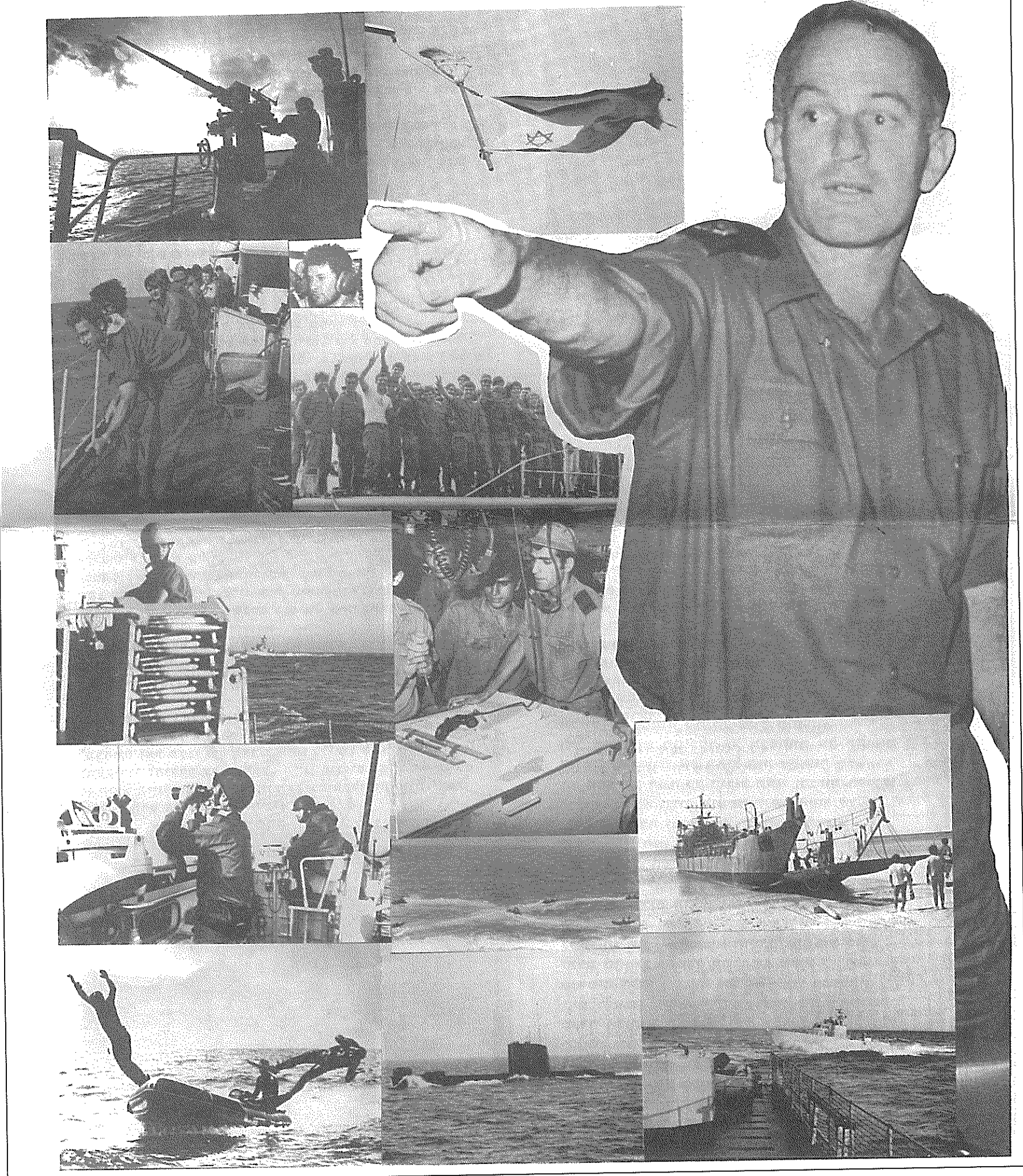
בליל אמש הפגזו ספינות-טילים מאנרי-נפט שבניאס. הבוקר נהבשרנו שסוריה הסכימה להפסקת-אש. לא נוכל לקבוע במדויק ולומר, שהסכמת סוריה להפסקת-אש נבעה מההפגזה של הסטי"לים... זו ללא ספק תוצאה של מכלול פעולות צה"ל בימים האחרונים בכל החזיתות. אך ייתכן שהפגזת הסטי"לים היתה "הקש ששבר את גב הגמל". "סמיכות הפרשיות" היא מעניינת, והסמליות בה מאלפת ביותר. צאו וראו: - בליל ה-6 - 7 בחודש, היינו בלילה הראשון של המלחמה, בעת שצה"ל היה ברובו בשלבי בלימת האויב והיערכות לחימה, היה חיל-הים הראשון שפתח בתקיפת האויב בחוף סוריה וטיבע 5 מספינותיו. ואמש, ממש "ברגע האחרון" לפני הפסקת-האש, שוב "ביקר" החיל אצל הסורים והנחיה עליהם מכות נאמנות, שכנראה הביאו אותם ל"היריהורים נונים" באשר לסיכוייהם בעתיד. וככר אמרו חכמינו: "המתחיל כמצווה אמור לו - גמור".

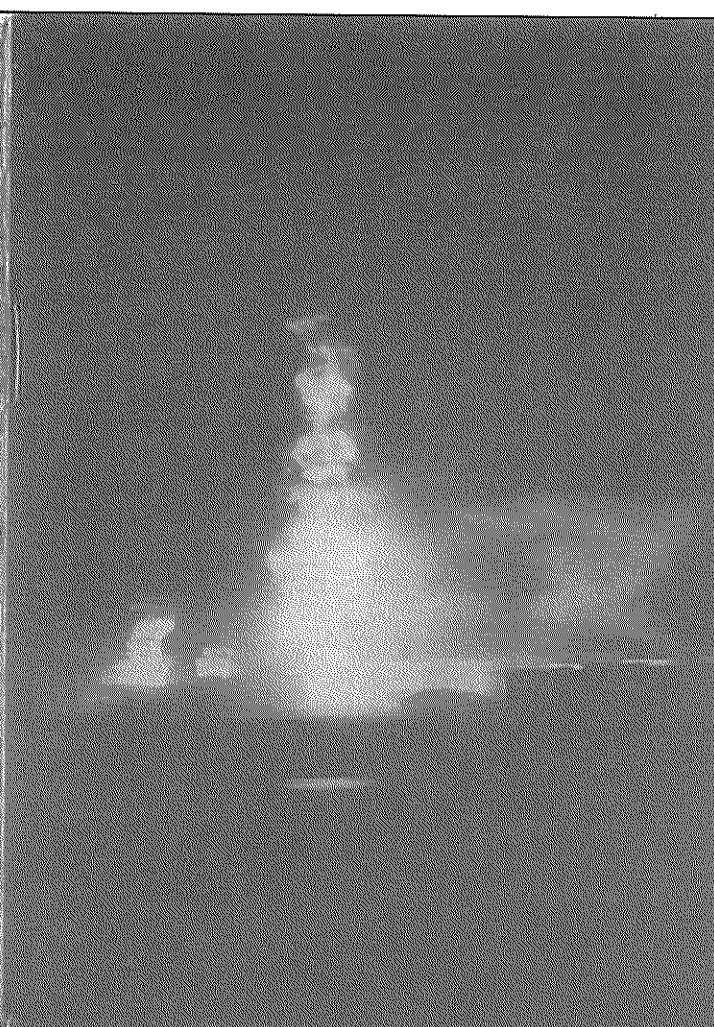
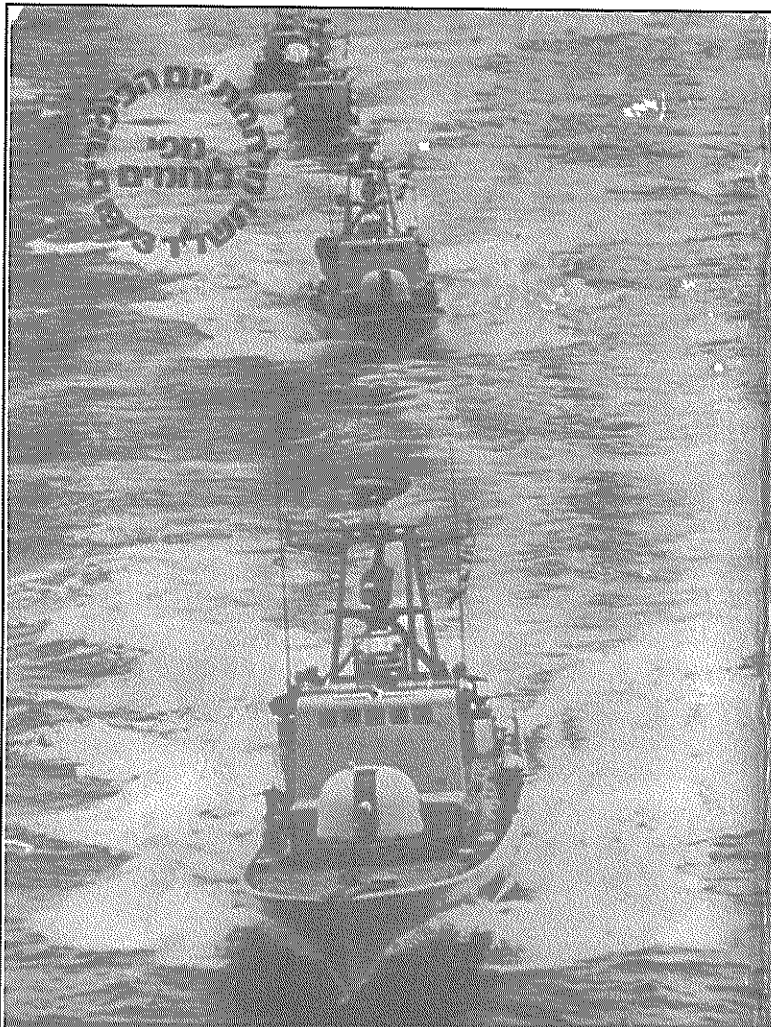
הוצאה מיוחדת (21)

בטאון חיילי חיל-הים
ד חשון תשל"ד
30 באוקטובר 1973

בין גלים

קרבת הסטי"לים הראשון בעולם

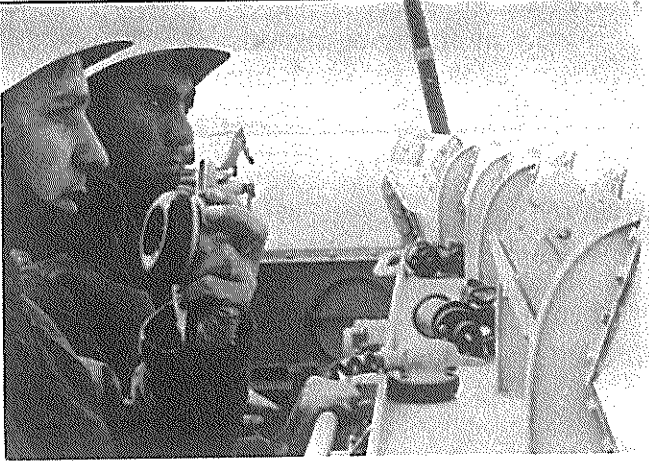
פעילות חיל הים במלחמת יום הכיפורים

במדינת ישראל, שגבולותיה היבשתיים חסומים על ידי האויב, נודעת חשיבות מיוחדת לגבול הימי. חופי ישראל, שהתארכו פי חמשה לאחר מלחמת ששת הימים עולים בארכם על גבולות היבשה. סמוך לחופים מצויים ריכוזים ניכרים של אוכלוסיה ותעשייה; עיקר תנועת המטענים אל ישראל וממנה מתנהל בדרך הים. חיל הים הוא המופקד על אבטחתם של החופים והנתיבים. ייעודו של החיל בעת מלחמה הוא חד משמעי: הגנה על הגבול הימי ומניעת הפיכתו לחזית נוספת. הדרך להגשמתו של ייעוד זה גם היא ברורה ומוגדרת: השמדת כלי-שיט עויינים, על מנת למנוע מהם פעילות לאורך חופי ישראל. השמדה זו — מוטב לה להתבצע סמוך ככל האפשר לבסיס האויב, על מנת להקטין ככל שניתן את סכנת ההיפגעות.

במלחמת יום הכיפורים עמד חיל הים במשימה זו בשתי הזירות — הן בים התיכון והן בים סוף. יתרה מזאת: במהלך המלחמה נוספו לו כמה משימות בלתי צפויות, וגם בהן עמד בהצלחה. הים התיכון שימש זירה לקרבות בין סטי"לים. מערך הכוחות המספרי נטה בכלים אלה לטובת האויב, ובכל זאת הצליחו ספינות הטילים הישראליות לטבע במהלך הקרבות מספר ניכר של ספינות אויב בסמוך לבסיסהן, בלא שייגרם כל נזק לכלים הישראליים.

נוסף על השמדתן של ספינות האויב, בהתאם למשימה הראשונית, הוטלו על חיל הים בזירת הים התיכון שני תפקידים נוספים: ריתוק כוחות אויב ופגיעה במתקניו, וכן אבטחת השיט האזרחי לישראל. תפקידים אלה נבעו מאופי המלחמה,

בליל 8-9 אוקטובר 1973, השתתפה הקשת בקרב דמייט (דומייטה) שבמצרים ונפגעה בדרכה ארצה, קרע בתחתית - הצפה בחדר מכוונות.

קרב לטקיה (ליל 6-7 אוק' 73)

זמן קצר לאחר פרוץ הקרבות, יצא כוח סטי"לים ישראליים בדרכו צפונה לכיוון סוריה. משימתו של הכוח, בפיקודו של אל"מ ב. היתה איתור כלי שיט של הצי הסורי והשמדתם בסמוך לבסיסהים, על מנת למנוע מהם תנועה לשטחינו. הכוח הישראלי, שנע במרחק-מה מן החוף, עבר את גבול לבנון ונכנס לשטח המים שבין מזרח קפריסין לסוריה. בעשר ושלשים בערב לערך, במרחק כמה עשרות מילים ימיים מערבית לעיר הנמל הסורית הראשית, לטקיה, נתגלתה מטרה מואפלת, שטוחה, הנעה במהירות גבוהה מזרחה.

מספר סרן ב., מפקד ספינת הטילים שגילתה ראשונה את המטרה: —

„לפי הוראות מפקד הכוח ניגשנו לזיהוי, כי היינו הראשונים בטור הספינות. בטווח קצר יחסית פתחנו לעברה באש תותחים להטרדה. לאחר שירינו לעברה צרור שני, החזירה אש ממקלעון שהיה מותקן בה. ברגע זה פתחנו לעברה באש לתכלית.“

תוך זמן קצר זוהתה המטרה כספינת טורפדו סורית, עשויה עץ, מדגם K-123. בשל הטווח

ותוכנו במהלכה. ספינות חיל הים הפגזו מתקנים צבאיים וכלכליים, בעיקר מאגרי נפט, בחופי האויב. במקביל התנהלה, בפיקוח חיל הים ובאבטחתו, תנועה ערה של מטענים ורכש אל חופי ישראל וממנה, וזאת על אף ההסגר הימי שביקשו להטיל הסורים והמצרים.

התמונה שונה היתה בזירת ים-סוף. באותה תקופה לא החזיק חיל הים סטי"לים בזירה זו.

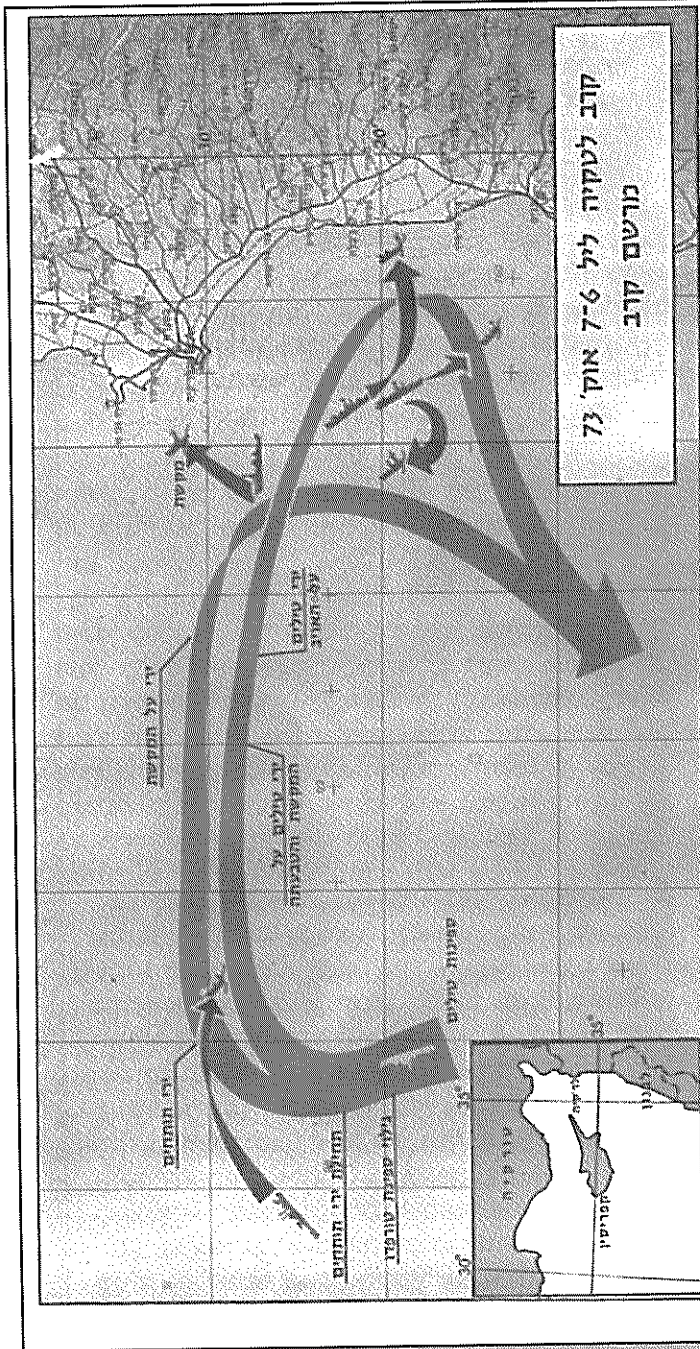
עיקר כוחו התבסס על ספינות סיור קטנות מדגם „דבור“, שמעיקרן לא נועדו ללוחמה סדירה. המצרים מצידם החזיקו בזירה זו לא רק כוחות סדירים גדולים יחסית, ובראשם ספינות טילים, כי אם גם כמה מאות כלי שיט קטנים, שנועדו לחצות את מפרץ סואץ ולסייע בכיבוש חצי האי סיני.

ההתגברות על ספינות הטילים המצריות בוצעה בעיקרה על ידי לוחמי הקומנדו הימי, שחשאיות פעילותם נועדה לפצות על היעדר האפשרות לקרבות סטי"לים. במקביל עלה בידי ה„דבורים“ להשיג שליטה מוחלטת במפרץ סואץ, למנוע את מעבר הכוחות המצריים לסיני ולקבוע באורח חד-משמעי את המהלכים הימיים באיזור.

בניגוד לים התיכון, לא היה חיל הים בנוי לאבטחת השיט האזרחי בים סוף; ואכן עלה בידי המצרים לחסום את מצרי באב-אל-מנדב ולמנוע, במשך הקרבות, תנועה ימית אזרחית לישראל. במקביל שתלו המצרים מוקשים ימיים בכניסה למפרץ סואץ, במגמה לחסום את מעבר מיכליות הנפט הגולמי מאבירודוס לאילת; המיכלית „סיריס“ נפגעה ממיקוש זה

וטבעה, קודם שעלה בידי חיל הים לאפשר את חידוש התנועה הסדירה בקו זה.

הקרבות המתוארים בהמשך, אופייניים לזירות השונות ולמהלכי-המלחמה השונים, והם מייצגים חתך קלאסי לאופייה של הלוחמה הימית במסגרת המערכה הכללית.

הקצר, העסיקה הסטי"לים הישראליים באש תותחים בלבד. הטרפדת האטה את מהירותה. מן הסתם נפגעה.

ספינת הטילים של רס"נ ז. האירה לעברה בזרקור רב-עוצמה, על מנת להקל את אומדן הטווח אליה. בראות מפקד הכוח, כי כלי השיט העוין נפגע, הורה לספינותיו לנוע מזרחה, לכיוון לטקיה. הסטי"ל של רס"נ ז. הושאר באיזור, על מנת „לסיים את הטיפול בטרפדת“.

מוסיף סרן ל., ששימש כקצין נשק באותה הפלגה: — „התחלנו, לחפור אותה בשיטתיות, מטווח קרוב, עם מקלעים. לפתע נורו עלינו שני טילי, סטיקס'. שניהם לא פגעו“.

איש צוות, שהיה על הגשר בשעת התקרבות ה„סטיקס“, תיאר במילים ספורות את הרגשתו באותו זמן: — „הטיל נראה לי כמו ירח, או כמו כוכב שביט, הנופל באיטיות ממרום וצונח“.

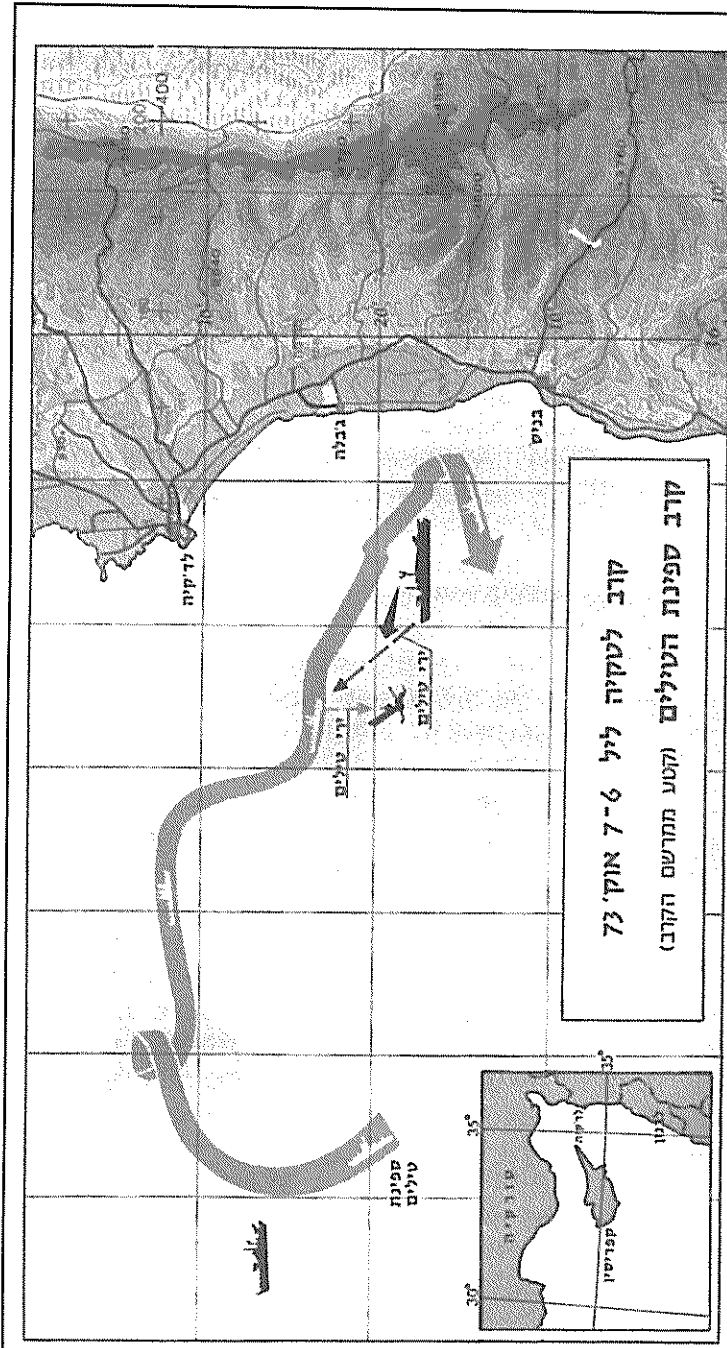
ספינת הטילים של ז. הוסיפה לירות לכיוון הטרפדת הסורית. כמה פגיעות מדוייקות בצניורות הטרפדו, בגשר, בירכתיים — הביאו לבסוף לטביעתה.

אומר רס"נ ז.: —

„לטרפדת לקח הרבה זמן עד שטבעה. היא עשויה כולה מעץ, וצפה בקלות, אך לאחר הפגיעות בירכתיים, היא ממש התרוממה, הזדקרה וירדה למעמקי הים. בשלב זה נורו עלינו עוד שני טילים. בכלל, טיל שנורה לכיוונך — נדמה לך שהוא רץ ישר עליך. זה כדור אש ענקי“.

הטיל השני נע היישר לכיוון החרטום. תותחי ה„נ"מ של הספינה ירו לעברו, והמקלע הבינוני פגע בו — לפני החרטום. הטיל התפוצץ באויר.

באותם רגעים נע שאר הכוח מזרחה. כשעה לאחר הגילוי הראשון, בחצי הדרך ללטקיה, נתגלתה סמוך לחוף מטרה נוספת. זו זוהתה כמקשת סורית — כלי שיט מיושן יחסית, בן 550 טון,

ששה כנראה במשימת פטרול. ספינת הטילים של רס"נ מ. ירתה לעברו זוג טילי „גבריאל“. אלה פגעו, ובכיוון המקשת נראתה התפוצצות; אלא שעדיין לא טבעה.

עם התקרב הכוח הישראלי לכיוון המקשת, נורו לעברו כמה טילי „סטיקס“ מכיוון דרום מזרח. הטילים לא פגעו; גם כאן התפוצצו כמה מהם באויר מפגיעת אש נ"מ. הכוח פנה לכיוון, אשר ממנו נורו הטילים. תוך זמן קצר נתגלו שתי מטרות, וכעבור דקות אחדות — מטרה שלישית. אלו זהו כספינות טילים סוריות — אותן ספינות, שירו טילים לכיוון ספינתו של רס"נ ז.

ולכיוון שאר הכוח.

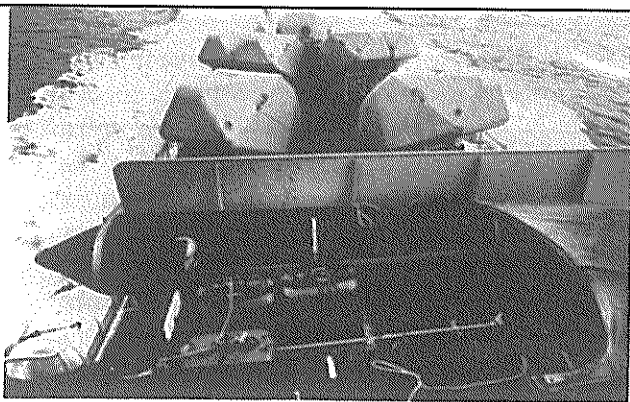
תיאור הקרב שהתפתח, כפי שהוא נשמע בפיו של רס"נ א., מפקד אחת הספינות הישראליות, הוא אופייני:

„בשלב התנועה לכיוון המקשת החלו לירות עלינו טילי „סטיקס“. הטילים באו מכיוון דרום-מזרח, ועוד בשלב היותם באויר התחלנו לזהות את המטרות אשר מהן נורו. בשלב זה נמצאתי אני בטווח ארוך מהן; שאר הכוח, שהיה קרוב ממני, פתח בירי טילים. מטרה אחת הושמדה, והשנייה נמלטה לכיוון החוף וטווחה. היא נמצאה באיזור כה רדוד, שלא ניתן היה לטבעה; אולם בסיום הקרב לא נותרו ממנה אלא שברים.

„נותרה מטרה אחת. קיבלתי אותה על עצמי. רציתי לשגר לעברה טילים, אולם ספינות אחרות של הכוח נמצאו בקו ישר ביננו. יצאתי לפיכך דרומה, והמטרה, עזרה לי ונעה גם היא לאותו כיוון. הטווח ביננו הצטמצם.

„בשלב זה דיווחו לי, שרואים טיל שנורה לעברנו. עליתי לגשר, ובאמת ראיתי טיל „סטיקס“ מתקרב אלינו. החלטתי לשגר טילי „גבריאל“ לכיוון המטרה. בעוד „סטיקס“ באויר, הוריתי על ירי טיל לעברה. נוצר מצב מעניין: שני טילים נעים באויר, זה מול זה.

8

בציים רבים בעולם, היה זה קרב הטילים הימי הראשון בהיסטוריה.

שלישית, ונקודה זו חשובה אולי ביותר: קרב זה שימש כמבחן מוצלח לכל תורת הלחימה של חיל הים, שפותחה ושוכללה במשך שנים רבות. תפיסת לחימה זו — חיסרון אחד היה מאז ומתמיד בעוכריה: חסרה היתה לה ההוכחה האחרונה, המכרעת. זו יכולה היתה להינתן רק בקרב של ממש, מול אויב של ממש.

ובלילה הראשון הזה, בחופי סוריה, התקיים המבחן — והתורה הוכחה ככונה.

קרב דמייט — בלטים (ליל 8-9 אוקי 73)

בימים הראשונים למלחמה החל צה"ל לקיים לחץ על איזור פורט סעיד, בין השאר במטרה להסיר את הכיתור המצרי מעל למוצב „בודפסט“. יחידה של ספינות טילים ישראליות הוצבה באיזור, במגמה להשמיד כלי שיט מצריים, שיציאתם מנמל פורט-סעיד היתה צפויה בעקבות אותו לחץ. במקביל הוחלט על קיום חסימה בכיוון מערב, על מנת לתקוף תגבורת ימית, או כוח נחיתה של אויב, אשר ינסו להגיע לפורט-סעיד מבסיס הצי המצרי העיקרי שבאלכסנדריה.

בשעות הערב של ה-8 באוקטובר נערכו הסטי"לים הישראליים למארב. מספר סרן פ., מפקד

11

„כעבור רגע נורה לעברנו טיל נוסף. בספינה הסורית — שהיתה מדגם „אוסה“, בת ארבעה משגרים — נותרו שני טילי „סטיקס“ מוכנים לירי. במקביל שיגרנו גם אנחנו טיל נוסף. בסך הכל נורו בקרב הזה ארבעה טילים — שניים מצידם, ושניים מצידינו.

„הטיל הסורי הראשון שנורה לעברנו, חלף על פנינו בלא לפגוע. הטיל הראשון שירינו אנחנו פגע בספינה הסורית, וגרם להתפוצצות אדירה. מן הסתם נפגעו הטילים שנותרו בה, והיא טבעה תוך שניות. הטיל השני שירתה היא לעברנו קודם לכן — חלף גם הוא בלא לפגוע. הטיל השני שירינו לעברה — לא היה לו כבר פשוט במה לפגוע...“

כל חמשת כלי השיט הסוריים שהשתתפו בקרב — הטרפדת, המקשת ושלוש הסטי"לים — נפגעו. המקשת היתה היחידה שהוסיפה לצוף על פני המים, אם כי עלו ממנה להבות.

בינתיים סיים רס"נ ז., שנשאר מאחור, את טיבוע הטרפדת, ונע לכיוון שאר הכוח. אל"מ ב. הורה לו לחסל גם את המקשת.

מספר רס"נ ז.:

„המקשת בערה חזק. יריתי לעברה טיל, והיתה התפוצצות יפה מאוד. עברתי לירי תותחים. הפגזים פגעו כנראה באיזשהו מחסן תחמושת, והחלו התפוצצויות רבות. מאוחר יותר נודע לנו, שהיא טבעה.“

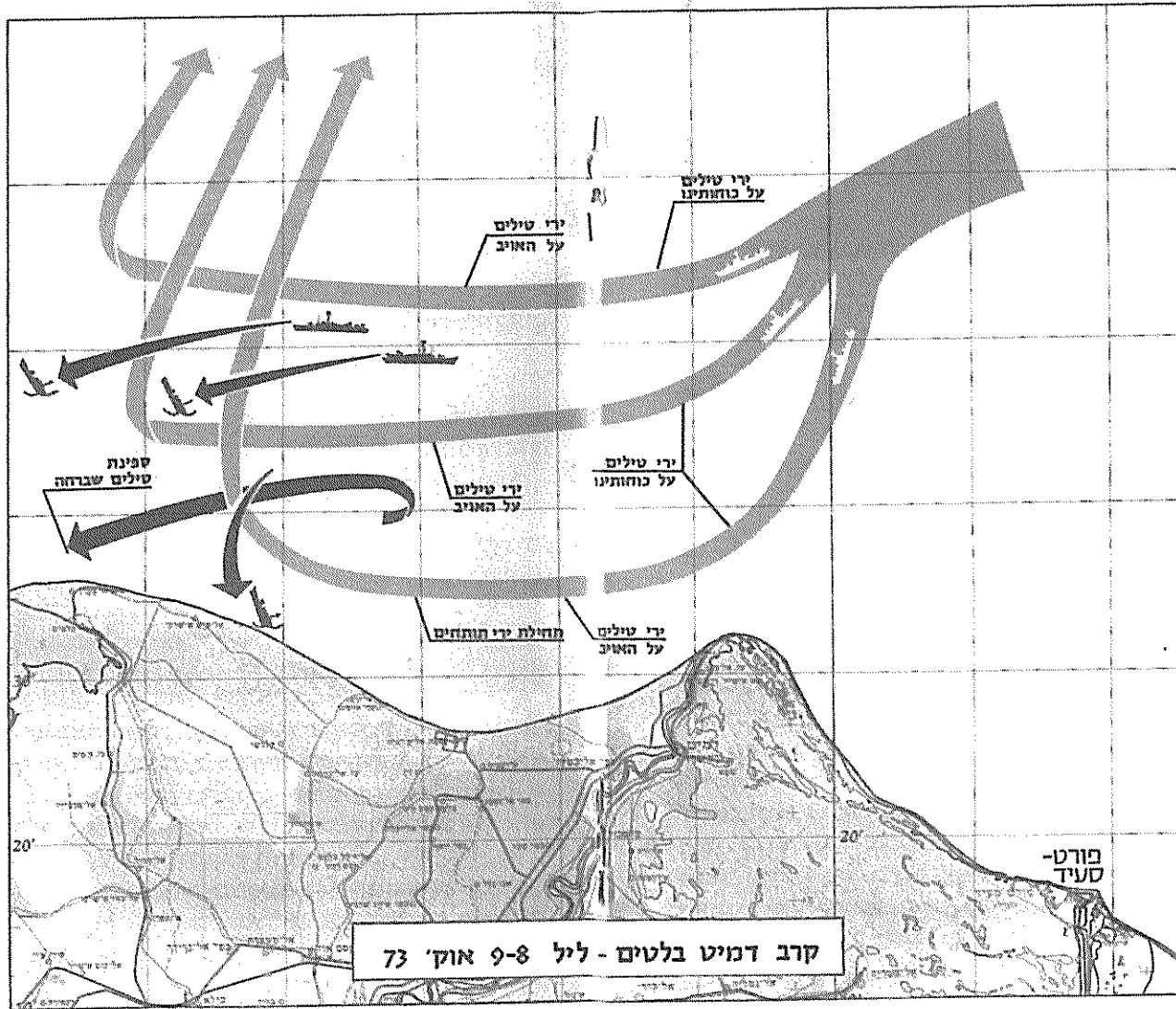
לקראת סיום הקרב, סמוך לחצות, נפתחה מהחוף הסורי אש תותחים לעבר הספינות הישראליות. הפגזים נפלו בקרבת הכוח, אך לא פגעו בו.

מששבו הסטי"לים הישראליים לבסיסם, עם תום הקרב, שארץ פחות משעה ומחצה, רשמו לעצמם הישג משולש:

ראשית — בקרב זה טובעו כל ספינות האויב, חמש במספר, ללא פגיעה בכוחותינו.

שנית — לאחר שנים ארוכות של פיתוח טילי יס"ים

10

„מול החרטום שלנו נראו בבידור שתי מטרות. הספינה של א. נעה לשמאלי. נכנסנו לתקיפה. בשלב זה ירה א. על הסטי"ל היותר קרוב אלינו. מיד אחריו ירינו אנחנו. הטיל שלנו פגע באותה ספינה. היא נעצרה והתלקחה. עברתי אותה מצפון, כאשר אני ממשיך לרוץ אחר הכלי המערבי יותר, תוך כדי סגירת טווח איטית.“

כלי שיט שני זה, הצפוני ביותר, נפגע כבר על-ידי טילים מספינה אחרת. הוא נעצר ובער. סרן מ. ניגש עם ספינתו על מנת להדליק סופית, באש תותחים, גם את סטי"ל האויב הראשון.

„כשיניגשתי אליו, אומר סרן מ., „היה לו עשן מהירכתיים. התקרבותי אליו עד טווח 1000 ירד. ירינו עליו פגזי 40 מ"מ. הוא נדלק כולו, מהחרטום עד הירכתיים, — להבה אחת גדולה. וכאן זיהיתי את הצללית: זו היתה „אוסה“. הלהבה לא נפסקה עד אשר עזבנו את השטח.“

בעוד זוג המטרות הצפוני מועסק על-ידי חלק מן הכוח הישראלי, רדף שאר הכוח אחר המטרות הדרומיות. ספינתו של רס"ן פ. ועמה גם ספינתו של רס"ן ש., שיגרו לכיוון המטרות טילי „גבראל“. אחת המטרות — הצפונית בזוג — נפגעה, פנתה דרומה ונעצרה סמוך לחוף.

הסטי"לים: „היינו במרחק של כמה מיילים מחוף דמיט, כאשר גילינו בכיוון מערב שתי מטרות, והמפליגות לעברנו במהירות 30 קשר. כעבור זמן התפצלו המטרות לשני זוגות של כלי-שיט. כדקה לאחר ההתפצלות, נורה לעברנו מכיוון מטח גדול של טילי „סטטיקס“. ירי הטילים הוכיח לכוח הישראלי מעל לכל ספק, כי אותן ארבע מטרות הן ספינות טילים מצריות.“ לכיוון הכוח הישראלי נורו כמה מטחי טילים.

סרן מ., מפקד סטי"ל, מתאר את התקרבות הטילים המצריים: —

„במטח הראשון לא פגעו הטילים שנורו לעברנו, ולא הייתי מודאג. במטח השני קיבלתי דיווח, שבאים אלי שני טילים מול החרטום. על הטילים האלה ירינו באש נ"מ. יתכן שפגענו באחד מהם, כי נראה עשן יוצא ממנו. שניהם חלפו מעלינו ולא פגעו.“ כך היה המצב בכל ספינות הכוח. למעלה מעשרה טילי „סטטיקס“ נורו לכיוון הספינות הישראליות ללא כל פגיעה. הכוח המצרי ירה את כל הטילים שהיו מצויים ברשותו. עם סיום ירי הטילים פנו ספינות ה„אוסה“ המצריות מערבה, והחלו להימלט במלוא המהירות לעבר נמל הבית, אלכסנדריה. הספינות הישראליות פתחו ברדיפה אחר הכוח המצרי, במהירות גבוהה. הטווח הלך והצטמצם. מפקד הכוח, אל"מ ב., הורה למפקדי הספינות שלא להזדרז בירי. ספינתו של רס"ן א. היתה הראשונה שירתה טילים. אלה כוונו לעבר הסטי"ל המצרי הקרוב בזוג הצפוני.

מספר סגן א. מקציני הספינה: —

„בשעה 0050 ירינו אל הטיל הראשון. הטיל הזה פגע, דיווח הגשר. זמן קצר לאחר מכן ירינו טיל שני לאותה מטרה. עדיין המשכנו לרוץ פנימה ולצמצם טווח.“

ספינת הטילים של רס"ן מ. פתחה גם היא באש לעבר אותה מטרה. מתאר מ.:

הכוח פתח לעברה באש תותחים.
 „המטרה כבר עמדה בשלב זה“, מתאר רס"ן ש.,
 „וראינו אותה די טוב באור הירח. ירינו עליה
 כמה עשרות פגזים. רובם נכנסו בתוכה, ולא
 ראינו מים ניתזים. פגענו בה בקו המים.
 מדי פעם ראינו הבהקים יוצאים ממנה“. במנוסתה,
 התברר מאוחר יותר, התקרבה ספינת הטילים הזו
 יתר על המידה אל החוף. המים היו כה
 רדודים, שלא ניתן היה לטבעה. אולם דבר זה
 לא היה ידוע במהלך הקרב. אומר אל"מ ב. :
 „סרן פ. וסא"ל ר. הפגיו אותה בהצלחה בתותחים,
 ירו וירו והיא לא טבעה... אחר כך, כשנרגענו קצת,
 הלך סא"ל ר. מדד את העומק, וגילה
 שלא היתה יכולה לטבוע.“
 תוך כדי כך עלה בידי הסטי"ל המצרי הרביעי,
 הדרומי ביותר, להתחמק מערבה ולצאת מן הקרב.
 ספינות הטילים הישראליות פנו מזרחה, ללא
 פגיעה כלשהי, וחזרו לבסיסן.
 שלוש ספינות האויב הפגועות היו לא רק סיכומו
 של קרב ימי בודד. הן סימנו את סיומו של
 שלב במלחמה. היה זה הקרב האחרון בו ניסו כלי
 שיט מצריים לצאת לקראת ספינות חיל הים
 ולתקפן. מכאן ואילך היתה היוזמה כולה בידי
 הסטי"לים הישראליים.

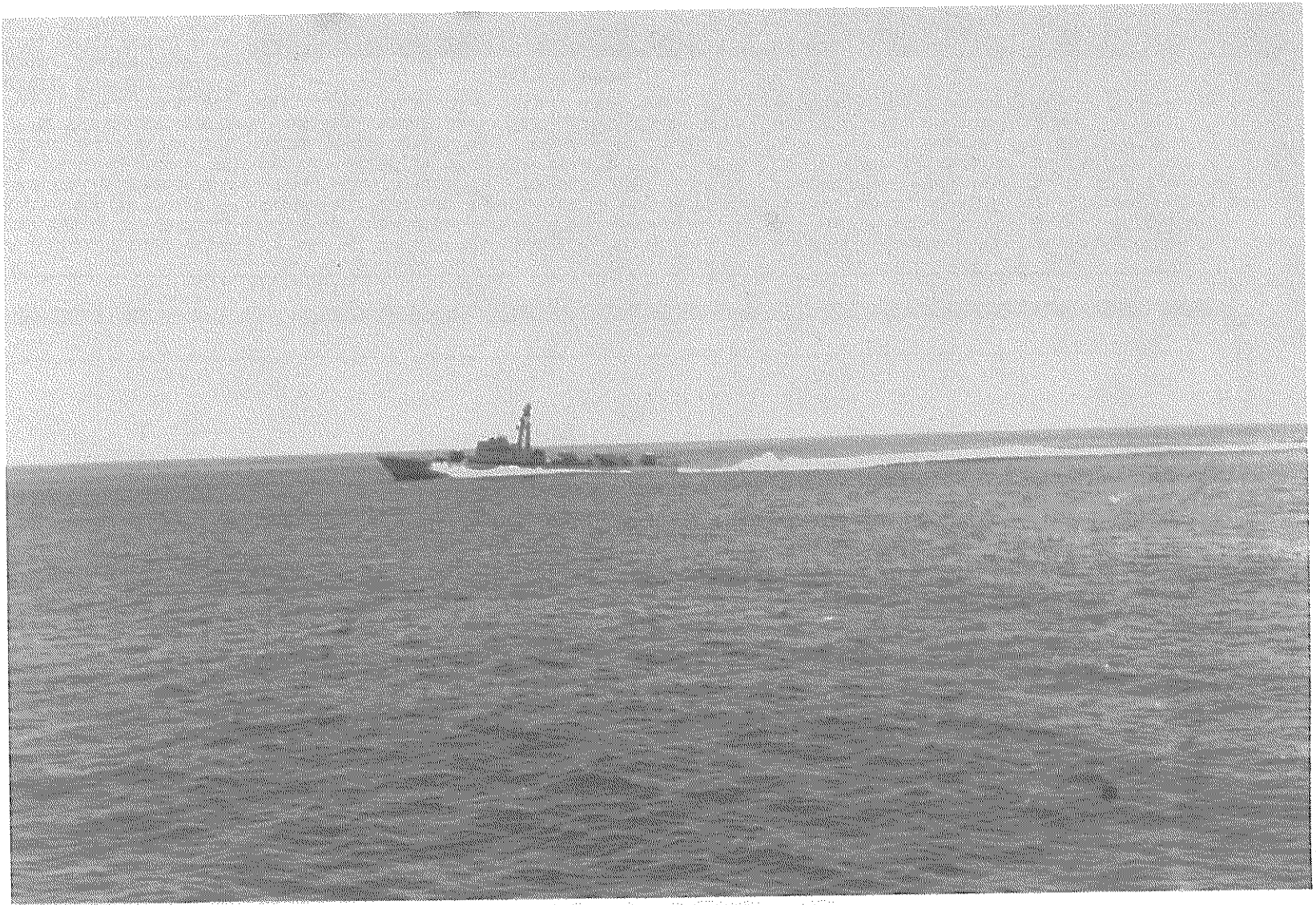
תקיפת מארסה תלמאת (ליל 6-7 אוק' 73)
 עם פרוץ הקרבות הוזנק זוג „דבורים“, בפיקודו של
 צביקה, לביצוע סיור באיזור מרכז המפרץ. הסיור
 נמשך עד לשעות הלילה, בגזרות משתנות.
 „הים היה קשה“, מספר צביקה, „ולא היה ירח ;
 היה לילה חשוך. ביצענו את הסיור, כשכל הזמן
 חולפים מסוקים שונים — לא מעלינו, אבל
 ראינו תנועה ערה של מסוקים מחוף אל חוף.
 בחוף סיני ראינו נוספר להבות, כאלו נפגעו שם
 מרכזי נפט: מאוחר יותר הסתבר לי. שאלה היו
 כוחות קומנדו, שחיבלו שם.“

16

במהלך הסיור נתקבלה הוראה ממפקדת
 חיל הים, כי על „דבורים“ לגשת לאיזור ראס-זעפרנה
 ומארסה תלמאת, על מנת להשמיד ספינות אויב.
 בידי הכוח לא נמצאו נתונים עדכניים לגבי
 היעדים שהוזכרו בהוראה. אולם מפקד הכוח
 ידע, כי באיזור אמורים להימצא כלי שיט קטנים,
 צבאיים ואחרים המופעלים בשירות הצבא המצרי.
 הוא החליט לצאת לראס-זעפרנה, ואם לא
 ימצא שם דבר יירד דרומה, למארסה תלמאת.
 הוא מספר : —

„באותו זמן הייתי בתוח הרטום, הלכתי לעזור
 לתותחן. לפתע עלינו על השרטון. לא הצלחנו
 להתקדם יותר, אז עזבתי את התותח
 וניגשתי לנשר. שאלתי מה העניין, ואמרו לי שניסו
 לרדת ולא הצליחו.
 „ניגשתי למטה, לחדר המכונות, והנעתי גנוע
 אחד. ניסו לשלב את המדחפים מהגשר וזה לא עזר.
 שילבתי אותם מלמטה, שילבתי לאחור, ועם
 מנוע אחד התחלנו לצאת החוצה. לאחר שתי דקות
 עליתי לנשר ושאלתי : יוצאים או לא ?
 המפקד שלי אמר, שאנחנו מתחילים לנוע. ניגשתי
 למטה. לאחר כשתי דקות נוספות העברתי להילוך
 קידמי ויצאנו עם מנוע אחד“. כל אותה עת
 שימש „דבור“ מטרה ניידת לאויב. כשאנשיו
 משיבים אש נק"ל, עם התזוזה לאחור, ירה סגן

כמה מלים על הי-
איש לפני ש-
ניגש לסיפור:
אלוף מישנה
מיכאל ברקאי
הוא ממוצע קומה, כבן 40,
ידיד רומניה, את שנת הינו
ה-12 עשה במחנה המעצר ב-
קפריסין עם הוריו ואחיו (ש-
אבד במצולות-ים, כסגן-
מפקד הצוללת "דקר") לאחר
שנלכדו באוניית מעפילים. הוא
התגורר ביפו, למד בבתי-ים.
בגיל 15 הצטרף להפועל בת-
ים. זה היה מיפגשו הראשון
עם הים. מיכאל ברקאי, שה-
כל קוראים לו "יומי", לא
נפרד מסירות המיפרש, מה-
צוללות, מספינות הטילים -
אלא לתקופה של כמה חוד-
שים. בראשית גיוסו לצה"ל,

כאשר הצטרף לגרעין נח"ל,
ובכן זהו "יומי", מפקד
שייטת ספינות הטילים של
חיל-הים. שקיבל לא מכבר
את אות המופת על חלקו ב-
מלחמת יום הכיפורים. 54
טילי סטיקס, בעלי ראש קרבן
של חצי טון, התעופפו מעל

לראשו וראשי פקודיו במל-
חמת יום הכיפורים, וזאת
"מטריה" זו ניהל קרבות בים
הפתוח ומנגד לחופי סוריה ו-
מצרים. הצלחתו הגדולה של
חיל הים במלחמה היא במידה
לא מבוטלת גם הצלחתו ה-
אישית.

● היכן שירתת לפני שהגעת
לספינות הטילים?
ברקאי: "הייתי בקורס חוב-
לים ושירתתי על טרפדות
מאוחר יותר. מאוחר יותר
איטלקיות באילת, מאוחר יותר
התנדבתי לשירות בצוללות.
לא ידעתי אז מה זו בדיוק
צוללת ואמרהי לעצמי: אם

אינני יודע מה זה - אלך
ואראה".
"שירתתי 10 שנים בשייטת
הצוללות, בתפקידים שונים,
ביניהם קצין מחלקת טורפ-
דו, סגן מפקד צוללת ומפקד
צוללת. לאחר מכן הצטרפתי
לשייטת ספינות הטילים. שרר-

גבריאאל נגד

שינוי תוכניות

● היכן היית בימים שלפני
מלחמת יום הכיפורים?
"כמוכן שאיש לא ידע ש-
תפרוץ החמה ב-6 באוקטובר
בר. כלילה שבין יום המישור
ליום שישי היה לנו תרגיל
גדול מאוד. ביום שישי בבוקר
היינו בחדר התחקירים ותיח-
קרנו את התרגיל הזה. כאשר
הגיעה הדעה שיש להעלות
את מצב הכוננות. ביום שישי
ושבת עסקנו בהכנת הספינות
בשבת בבוקר כבר ידענו ש-
נצא לתקוף בסוריה ובמצ-
רים".

● מה היתה המשימה שלכם.
הכוננה היתה לגלות כלפי-
שיט סוריים בים הפתוח א-
קרוב לחוף. להיכנס איתם ל-
קרב ולהשמיד אותם. אם לא
היינו מצאים כל-שייט בים
היתה לנו כוונה להיכנס להפ-
גזה על נמל מינט ביידה, ש-
הוא הנמל הצבאי של לטא.
קייח. אני זוכר שבתחילת
אמרתו לבהורים: חברה, אנה
נו נכנסים להפגזה - ונתק
רב עד שנעשה עמדות ה-
תקשורת בתוך הנמל. את
מכיר את המושג הזה? פירוש
הדבר להיכנס ממש לתוך ה-
נמל. לסורים יש מכ"מים על
החוף ולכן היה נתיב השינוי
של הספינות שלנו כזה שיהיו
מחוק לטוח הגילוי של ה-
מכ"ם. יצאנו לדרך אחרי ה-
צהרית".

● כמה ספינות יצאו לפעור
לה?
"חמש".

● מה זמרוך לנמל לטא
קייח?
"זה סיפור של 350 ק"מ
אנחנו נעים במהירות של 30
קשר. וכל העניין הזה הוא
סיפור של כמעט שש שעות

המקרה שמעניין אותנו קר-
הה בסביבות שעה 10 בלי-
לה. אותו זמן אנחנו נמצאים
כ-35 מייל מערבית ללטא.
קייח. ספינות הטילים שטוח
בטור עורפי ואז - בטווח
קרוב יחסית, גילינו כל-שייט
היה מוכן לי שזהו כלל
שייט קטן. כך יאמרו זאת ב-
מכ"ם שלנו. התקרבו וזיי-
ספינת טורפדו סורית. אנחנו
מכירים אותה. זיהי ספינה מ-
דגם ק-123. היתה לי נטייה
די טבעית לפתוח באש. אני
בכל זאת אתה נמצא באמצע
הים-התיכון וזה הים של כו-
לם. יכולות להיות שם יאכ-
טות קפריסאיות וספינות אי-
טלקיות - מה שלא תרצו
או לפני שאתה פותח באש -
אתה חושב פעמיים. שום טי-
עוד לא עף עליך וביים שווה
ושקט. היה לילה נעים מאוד
קשה להיכנס בבת אחת למל-
חמה".

למרות הויהי שקיבלה
שאכן זוהי ספינת טורפדו הו-
רית לירות צרור לכיוון כל
לי. לא רציתי עדיין לפגו-
בה. אמרתי לעצמי באוח
רגע: בוא ונראה איך הספי-
תגיב: אם זה כלל שייט מל-
חמתי, הוא יחזיר באש, או

ים ההפתעות של בזוקה

כנס פרסים בנוצע הפרסים הענק!

6 סירות גומי עם משוטים
1 שעות צלילה זניט
4000 כדורי-ים
1047 חולצות טריקו
500 זוגות מחבטי-ים (מטקות)

תנאי ההשתתפות
כל השולח 10 עטיפות בזוקה אל "מנוצע בזוקה" ת.ד. 33150 תל-אביב, וישלים את הסימנא: "כיף לי עם..." ישתתף בהגרלה שתערך מידי שבועיים החל ב-15 ביוני ועד ל-15 באוגוסט. כל המשתתף בהגרלות הדו-שבועיות, ישתתף גם בהגרלה הגדולה שתערך ב-15 באוגוסט, בה יוגרלו מפרשית ושעון צלילה. כל המרבה במשלוח העטיפות, מגדיל סיכוייו לזכות. ההשתתפות בכל ההגרלות אסורה על עובדי חברת בזוקה ועובדי מרכז אריאל.

כיף לי עם בזוקה

סטטיקס

54 טילי „סטטיקס“ התעופפו מעל ראשיהם של אל"מ מיכאל ברקאי („יומי“) ופקודיו בעת שפעלו מול חופי סוריה ומצרים במלחמת יום-הכיפורים. לרגל יום חיל הים משחזר „יומי“ את הפעולה הגדולה של שייטת הסטיילים, בה הטביעה מקשת 3 ספינות אויב וספינת טורפדו של האויב, ועליה קיבל לא מכבר את אות-המופת

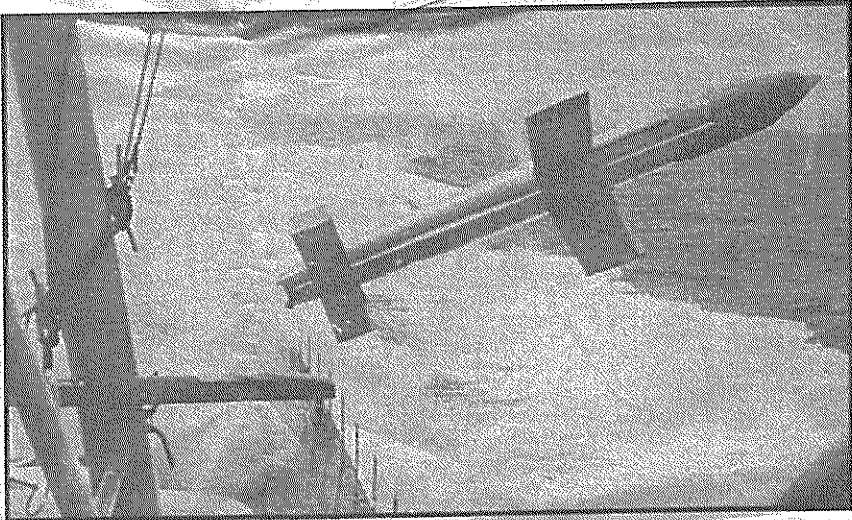

שייטת ספינות הטילים חוזרת הביתה לאחר פעולה

חמת
איתן
הבר

אל"מ מיכאל ברקאי, מפקד שייטת ספינות טילים

טיל גבריאל: בירי המיבצעי הראשון פגעו כל הטילים

אל"מ מיכאל ברקאי, מפקד שייטת ספינות טילים

עומדת במים — לך וחסל אני. תה. הוא הגיע לשם ומצא אותה עדיין על פני המים. ירה בה טיל וטיבע אותה. עם ספינת הפיקוד שהייתי עליה קרבנו או למרחק קילומטר מהחוף. לא היתה שום סיבה לסחוב את שאר הספינות אה"ר עם התוחמים של הספינה שלי ירינו על ספינת הטילים שהיתה תקועה במים הרדודים. היתה הדלקת אותה. היא בערה והתפוצצה.

איתנו יותר ספינות הטילים הסוריות שיכלו לברוח. המ-שכנו להסתער עליהן. תוך כמה דקות הגענו לטווח יעיל של הגבריאל. ספינת אחת ירה תה טיל. ספינה שניה ירתה וראינו פטריות של פיצוצים. אפילו במרחקים האלה רואים אש אני מסתכל על המכ"מ: איך ספינת טילים סורית! ה-קומאנדר שבבעל נעלמו מהמ-סד, כאילו לא היה שואל את קצין המבצעים? הוא לא די. איפה הקומאנדרים? הוא אימר מלה אחת: טבעו!

יצאתם בחזרה הביתה? • בסביבות הצות, אחרי שחיי סלנו מקשת 3 ספינות טיל לים וספינת טורפדו אחת קיבלנו הוראה לחזור. התארגנו במבנה תנועה ליציאה והתחיי לה תנועה ארוכה הביתה. ב-שעה 3 לפנות בוקר קיבלנו מברק ממפקד חיל-הים הגנרל רך איתנו על ההצליחה. הגנרל בבוקר. אתה מכיר את שובר-הגלים? הוא היה שחור מאגשים כל המרה פסות. כל המבנים זה היה מחזה מרהיב עין. קבלת-הפ-נים היתה פנטסטית. היו לחיי צות ידיום התנשקות ומיד נכנסנו לתחקיר. אחרי זה נכנסנו להארגנות לקראת ת פעולות הבאות לטרדת סוף המלחמה כבר נראה משרד מפקד השייטת כמו מלחני של משקאות. כולם שלחו וסקי וקוניאק — להצלחת השייטת

מברק ברכה

„ספינת הטילים השלישית נתנה פול ספיד ועלתה ממש על החוף הסורי כאילו היתה נחתה. אי אפשר כבר היה ל-רות עליה טיל, כי הוא יכול היה לפגוע בקלות בחוף. בר-גע הזה קיבלתי דיווח מה-טיל שלי. שהשארתי לפ-גוע בספינת הטורפדו. הוא דיווח לי שספינת הטורפדו טבעה. אמרתי לו: תראה, ב-נקודה זו וזו השארנו מקשת

כוח וזכה ולשני אתה אומר תעשה כך וכך, וכולכם כל אחד מכם עושה את העבודה כך ואחרת. כאשר שומעים את המילה. טיל! טיל! טיל! לא חושבים לא בודקים. לא מסתכלים תירגלנו את זה אל-פי פעמים ופתאום אתה שומע טיל טיל! ואתה יודע שהטיל הזה הוא לא סתם מלה — זה חצי טון חומר נפץ והספינה שלך? היא עשויה פל-דה ואם הטיל יפגע — ישאר סלט ולא תהיה ספינה. כשי שמעתי שהטיל חלף ידעתי שהצלחנו. כל אותו זמן המ-שכנו בהסתערות לעבר המט-רהי.

כמה דקות אחרי תחילת ההסתערות ראינו את הצלום הראשונים (מצביע על הצלום גדול באחד מכתלי הדרו: תר-אה. כך נראה טיל ערבי שעה עליך בליינה. מין כדור אש כזה?)

● מהיכן נורו הטילים? • מספינות טילים סוריות ש-היו במבואות לטאקיה מחוץ לנמל. אל השכח שהטווח של הסטיקס הוא 50 ק"מ וה-גבריאל שהיה לנו באותו זמן הגיע לטווח של 20 ק"מ בל-בד. באותו לילה נורו עלינו שמונה טילים, בשניים-שלו-שה מטהים. ספינות הטילים שירי עלינו היו מדגם „אוסא-קומאר“.

● המשכתם בהסתערות? • בוודאי. הכלי הראשון ש-התקרב לטווח הירי שלנו זו-הה מקשת. היא איטית יותר מספינות הטילים ואלה הסתל-קו לכיוון דרום מזרח כאשר זשאירו את המקשת מאחור. ירינו במקשת שני טילים. ה-מקשת הזאת היא כלי-שייט ודש יחסית. זה היה הירי ה-מבצעי הראשון בעולם של טילי גבריאל. שני טילים — שתי פגיעות. אחרי שהסורים פיטפפו שמונה טילים ואנח-נו פגענו בשני הראשונים — התחלתי להרגיש יותר טוב. המקשת עצרה אבל לא טבעה מייד. עובנו אותה. היא עמ-דה בים ולנו היה זמן. עניינו

● זה הפעם ראשונה שרואים טיל „סטטיקס“? • „עד סוף המלחמה לא ראי-תי אף טיל בעיניים שלי. 54 טילים נורו על הכוח שלי ב-מלחמה ולא ראיתי אף אחד מהם. אני נמצא בקרב במרכז הידיעות. בבטן ספינת השי-לים. האלוטן הראשי שלי היה מחוסר עבודה בקרבות. הוא ספר את הטילים.

● ראו אני שומע: „טיל! טיל! טיל!“ זהו הדיווח ה-סטנדרטי בהיל-הים על טיל שבא עליך. אומרים את המי-לים האלה ואת הכיוון שממנו הוא בא.

● „אני רוצה להכניס אותך קצת לאווירה: את התרגיל הזה — מה אומר לך? — תירגלנו אלפי פעמים. ספינה יוצאת לים ולא חשוב מה היא עושה — היא מתרגלת את זה. זו עבודת צוות מור-ככת מאוד. אף אדם לא מסוגל ברגעים כאלה לפקח על ה-עבודה: אתה לוקח את פלוני ואומר לו התפקיד שלך יהיה

טופס מברק	
מספר	תאריך
12345	15/10/73
מקום: ...	
שם: ...	
דרגה: ...	
אזור: ...	
הערות:	
... (Handwritten notes and signatures) ...	

מברק הברכה ל„יומי“ ולחילו, לאחר הפעולה בסוריה

מקלעים

הות סוריים נוספים. פה הי-תה לי דילמה: יש לי כפר ציפור אחת ביד, עומדת בים וחסה רק קצת כדי להטביע אותה, ושם בכיוון מזרח יש לי אויב — מה לעשות? לבסוף התפשרתי עם ע-מי: הוריתי לאחת הספי-נות להישאר מול הספינה ה-סורית ולטבע אותה עם מקל-עים. עם שלוש האחרות וה-ספינה הרביעית שאני עליה הסתערנו לכיוון לטאקיה במהירות גדולה.

לא — אז לא יקרה דבר. הוא הרי לא יכול לברוח יותר מהר ממני.

● איך קרה שספינת הטורפדו הסורית לא טבעה? • „יכולנו לפתוח באש עם תוחמים גדולים. לעשות מה-ר מה לא נורמלית ולהטביע או-תה ציק צאק. אבל לא רציי-תי לעשות זאת. הערכתו שאש מקלעים תטביע אותה מהומה גדולה יכולה היתה להטב תשומת לב אלינו — ואולי האיש מספינת הטורפדו עוד לא הספיק לדווח?“

● מתי נורו עליך טילי „סטטיקס“? •

עקב, אנחנו נמצאים במצב של הפסקת אש ואחרי מלחמה שהעלתה אתכם לכותרות; עכשו אתם ממשיכים לעבוד באינטנסיביות במשימות של בטחון שוטף. איך היתה עבורך החזרה לעבודה של שיגרה, למשימות הרגילות, לאחר שתמו הי קרבות?

האמת היא שהימים הראשונים אחרי המלחמה היו ימים של הרגשה מורדה במקצת. אני מצאתי את עצמי נתון, אבל לא מסוגל כמעט לחזור לפעילות השיגרתית שלי שלפני המלחמה; פעילות המחייבת לשבת, לעבוד על תכניות אימונים, לבדוק נתונים, לעבוד על נתונים וכדומה. זה לא בא לי בקלות. בסוף הבאתי את עצמי לפעילות השיגרה — אבל די בכוח, די קשה היום אני חושב, שגם אני וגם חברי, כבר נכנסנו חזרה לתלם; שוב אנחנו יושבים ועוברים על הניירת ועוסקים בכל הדברים השיגורתיים, שעסקנו בהם גם לפני המלחמה, — מבעיות של הייל שאבא שלו הולך, ועד להקצבות תח"ט נושט למיטותים ולהכנת אימונים וכל הדברים האחרים. היום, אני חושב, כבר כמעט קשה להוש — קשה

להיפגע בקרב כזה הם גדולים. קשה לי להאמין, שבמני טליות שלנו היינו מגיעים לזה, שהיינו מסתגרים בנמל, ולא יוצאים להגן על חופי המדינה בפני אויב. אבל זה מה שראינו שם. נכנסנו לאבוקי, הסתובבנו בפנים, הפגנו, טיבענו ספינות תצפית שלהם, שעגנו שם ושמרנו, וכל זה — כאילו לא היה איכפת להם, אפילו לא יצאו לראות מה גורלם של אנשי הספינות. זהו עשינו שם כבתוך שלנו; ואיפה? ממש סמוך לנמל אלכסנדריה...

אמרת, שהייתם מוכנים למלחמה הזאת. עד עכשיו במשך המלחמות הקודמות, היה חיל הים שלנו תמיד נחות מחילות הים של האויב, מבחינת רמת הכלים שלו. האם היתה לכם באמת תחושה, כאשר יצאתם למלחמה הזאת, שאתם מוכנים מן הבחינה של רמת הכלים ותורת הקרב ושיטות הלחימה? אני לא חושב, שהיינו יכולים להיות יותר מוכנים

ראיון עם נופקד יחידת סטי"לים של חיל הים

עם הפעלת הסטילים, כי שגם מבחינת רמת המצויים בים — אני חושב שהיינו מוכנים במידה מרבית בוצאים שהיו לפני המלחמה. אני לא יכולתי לחשוב על משהו שהיינו צריכים עוד לעשות ולג עשינו. כאשר יצאנו ביום כיפור לים, יצאתי עם ספינת, שלא נתמכה בתחנת אנב, התודיעה הראשונה על הפלאת כניעת תססה אותנו באמצע תחקיר של תרגיל, שבו היינו ביום המשי, וממנו תורנו כאוהר — מאד בלילה; למעשה, ביום שישי בבוקר, נייד התחלנו בהכנות רציניות.

אתה יכול לחזור את התחושות שלך מאותו יום כיפור? כולנו לא האמנו, עד לרגע האחרון, עשינו את כל ההכנות, היינו מוכנים, אבל נפשית, בפנים, לא כל כך האמנו, שאמנם תהיה מלחמה. גם כאשר הספינות יצאו אחרי-הצהריים, לקרב בסוריה, כולו לטקית ולהגנה על חופי המדינה, גם אז עוד חשבנו שברגע האחרון, למרות שאנו יוצאים לביצוע משימה, עוד יהיה מישור שיגור לנו בקצור: אל תעשו.

עברו עוד כמה שעות, עד שהיתה הפגישה עם הסטי"ל בסוריה, הכניסה של כלי שיט של האויב לכיוון צפון סיני, ורק אז התחלנו להרגיש שזוהי ה; והזי מלחמה

"יש ללה קווי גוף ימים"

באוויר, בים, ביבשה. אחרי הקרב של לטקיה, כמובן שהדברים נראו יותר מעשיים; כבר ידענו מה זה שירותים עליון טילים, ומה זה כאשר אתה יורה טילים על מטרות היות.

ספינה, שאני פיקדתי עליה עד שבוע לפני המלחמה היתה הראשונה שטיבעה כלי-שיט אויב במלחמה זו. אני לא ידע אפילו היתה נבואה — כאשר נפרדת מהצוות, בעת שהעברתי את הפיקוד למפקדם החדש, אמרתי להם: דעו לכם, שזאת ספינה טובה, שיש לה מערכת נשק מצויינת, והיא אמורה, ויש לה צוות טוב, כך שבידכם כל הנתונים ודעו לכם, שההרגשה שלי — כך אמרתי להם — היא שהספינה הזו תהיה הראשונה שתורה טילים במלחמה או לא ידעת, שתהיה מלחמה. לא העלתי בקצה דעתי, כמו שאף אחד אחר לא השב, שתהיה מלחמה. סתם — אתה יודע — אמרתי להם: יש לי הרגשה, שהספינה הזו תהיה הראשונה שתורה טילים במלחמה, ובסיכויי של דבר כך היתה. הספינה הזו ירתה טילים במלחמה, הטפה עליה הרבה טילים, יצאה בשלום מכולם; והיא היתה נשארת ספינה טובה.

יש, באמת, בחיל הים, ניוו החדות כזאת של המפקד עם הספינה? בדרך כלל בחימויות, בחיטולים ובקשר מתמיד, לפני ש, מוחים את הספינה עם המפקד, נכון?

מכפי שהיינו. במשך שירותי בחיל הים השתתפתי בשלוש מלחמות; זאת אמרת, זו המלחמה השלישית שהשתתפתי בה. הייתי בקדש; הייתי בקרב-אש של אח"י, "יפו", בקרב עם, אברהים אל-אואלי; בששת הימים הייתי מפקד נחת-טנקים, ובמלחמת יום הכיפורים הייתי בסטילים. בכל המלחמות בעבר — ובקטעל הזמן שבין המלחמות, כמובן — יכולנו להצביע תמיד על דבר, הקיים אצל האויב ושהיינו רוצים שיהיה לנו, כושום שבו אנחנו נמצאים בנחיתות זאת או אחרת.

הפעם, אחרי כל ההשקעות שמדינת ישראל השקיעה בנושא הזה של ספינות טילים שלנו, אפשר לומר, שיצרנו כלי לתפארת — לפי תפיסת ישראלית, כותאם לתנאי הוריה שלנו, עם נשק ישראלי, עם פיתוח תורה לחימה שלנו. אני חושב, שהגענו בדיוק למה שרצינו להשיג. זאת אמרת, לא יכולנו לומר, בהחלפת המלחמה, שיש משהו שהיינו רוצים למצוא בספינות האלה והוא איננו שם, ולא יכולנו גם לחשוב על משהו, שמכללו הספינות האלה פחות טובות מכפי שהיינו רוצים שהן תהיינה. מהירות, עצמת אש, מכשירים מצויינים — כל מה שרק אפשר להחום שיהיה בספינה, בגודל כזה, היה בנה. חוסר לזה את רמת האימונים וכמות האימונים שהשקענו בספינות האלה (גם צורת האימונים עברה שינויים בחיל הים

להתאמן בכלל — שהקרבות הם כל כך קרוב מאחורינו. זה נמצא בטרערה, זה דבר שהייתי אותה, שאני זוכר אותה היטב, אבל נדמת, שזה קרה לפני הרבה הרבה שנים. מה, באמת, אתם עושים היום?

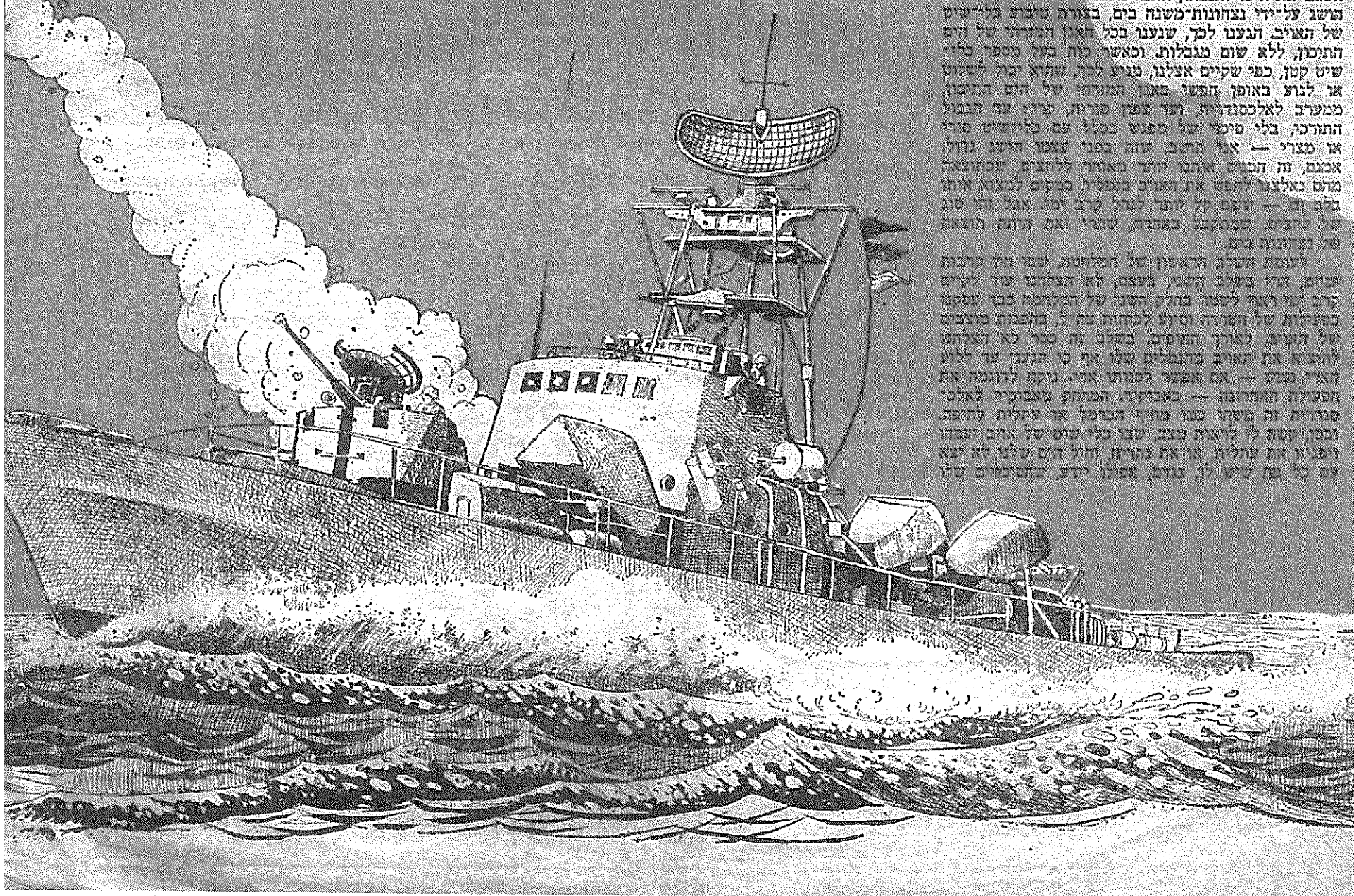
קודם-כל אנחנו ממשיכים לקיים את הייעוד שלנו, שהוא הבטחת מיני המדינה והופייה. דבר שני — אנחנו משתדלים להבטיח, עד כמה שאפשר, את חופש השיט שלנו בים. זאת — עליידי קיום נוכחות, מתמדת בים, על מנת למנוע כל מחשבה וכל נסיון מצד צי כלשהו, להתחנל לאחת מאניות הסוחר שלנו, השטות בים.

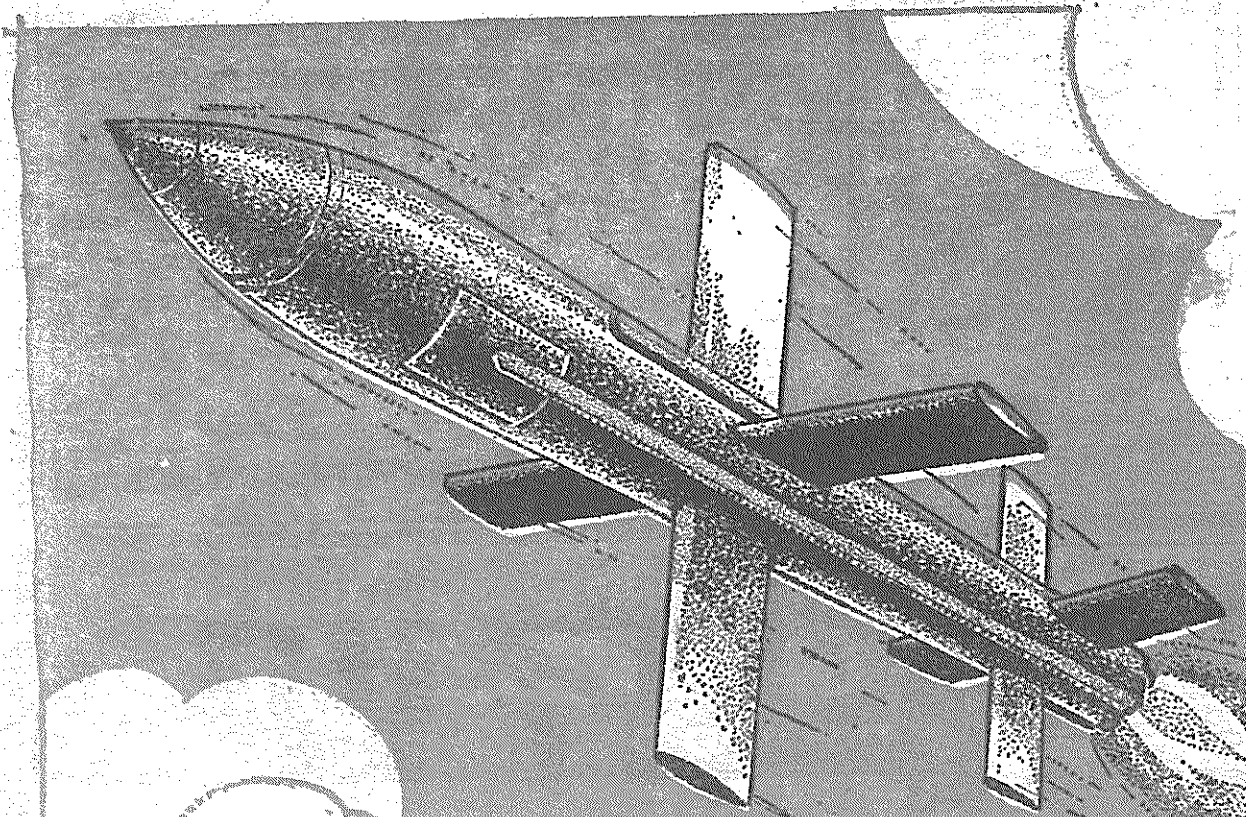
נוסף לכך, אנחנו משתדלים ללמוד, להפיק את הלקחים ולהסיק את המסקנות מהמלחמה שזה עתה עברנו. אנחנו בודקים אם שגינו, כמה שגינו; אם פעלנו נכון; שוקלים מהם הסיכויים, שאמנם המלחמה הבאה תישא את אותה צורה ולאור כל זה — איך עלינו להכין את עצמנו למלחמה הבאה. אמנם, אני אישית מקווה שלא תהיה עוד מלחמה, אבל אם תהיה — שתמצא אותנו שוב מוכנים, כפי שהמלחמה הנוכחית מצאה אותנו.

האם מעמדם של חיל הים הישראלי בוית הטורח התיכון השתנה במלחמה הזאת?

אם הייעוד שלנו הוא כפי שהוגדר בומנו, בראש וראשונה הבטחת חופי מדינת ישראל, דיי שמבחינה זו, לפחות דושגנו את היעד הנצבון אתנו. מעבר לזה — ברור, שהיעוד חושב עליידי נצחונות-משנה בים, בצורת טיבעו כלי-שיט של האויב. הגענו לכך, שנענו בכל האגן המזרחי של הים התיכון, ללא שום מגבלות, וכאשר כוח בעל מספר כלי-שיט קטן, כפי שקיים אצלנו, מניע לכך, שהוא יכול לשלוט או לנוע באופן חופשי באגן המזרחי של הים התיכון, ממערב לאלכסנדריה, ועד צפון סוריה, קרי: עד הגבול התורכי, בלי סיכוי של מפגש בכלל עם כלי-שיט סורי או מצרי — אני חושב, שזה בפני עצמו הישג גדול. אמנם, זה הכושר אתנו יותר מאוחר להציג שכתוצאה מהם נאלצנו לחפש את האויב בנמליו, במקום למצוא אותו בלב ים — ששם קל יותר לנהל קרב זמ. אבל זהו סוג של להצגים, שמתקבל באהדה, שזוהי נאח היתה הוצאה של נצחונות בים.

לעומת השלם הראשון של המלחמה, שבו היו קרבות ימים, דיי בשלב השני, בעצם, לא הצלחנו עוד לקיים קרב ימי ראוי לשמו. בחלק השני של המלחמה כבר עסקנו בפעילות של הטרדה וסיוע לכווחה צה"ל, בחפנות מוצבים של האויב, לאורך החופים, בשלם זה כבר לא הצלחנו להוציא את האויב מהנמלים שלו אף כי הגענו עד לרוע הארי נמש — אם אפשר לכמתו ארי. ניקח לדוגמה את הפעולה האחרונה — באבוקי, המרחק מאבוקי לאלכ"י שמדינת זה מישור כבר מתוך הכרמל או עתהית לחיפה ובכך, קשה לי לראות מצב, שבו כלי שיט של אויב יצמדו ויפוצו את עתהית, או את נחיתה, וחיל הים שלנו לא יצא עם כל מה שיש לו, נגדם, אפילו יידע, שהסיכויים שלו

יתר מזה. כל מפקד, גם לאתר שהוא עונב את הספינה שלו, נשאר קשור אליה קשרים אמיצים מאוד. הסטיל הראשון שפיקדתי עליו, היה זה שגם הבאתי משרבורג; הייתי מפקד שלו במשך שנה וחצי. התקדמתי בדרגה, עזבתי את הספינה, עברתי למקום אחר — והרבה מאוד זמן אחר-כך, עוד נשארוני קשור לספינה הזו. ועד היום, עד לפני זמן קצר, עדיין מצאתי עניין בביקורים בספינה, אהבתי לשבת ולהסתכל על הבר בספינה, שם תורמים שנות המפקדים. שמי מופיע שם הראשון בשורה. המיד עניין אותי מה קורה עם הספינה, איך היא מתקדמת, איך הצוות שלה זוכה, אני חושב, שהקשר שבין מפקד ימי לספינה שלו הוא קשר עז, הרבה מעבר למה שאני עצמי, למשל, הייתי חש, כמפקד בקיודת חוף, עם יחידה בחוף אין לך את ההרגשה של השותפות הזו, שיש לך בספינה, בה יוצא אתה לים, במזג אוויר טוב או במזג אוויר רע; בים, בלילה, עייף, ער, בכל התנאים, אתה כל הזמן עם הצוות, הצוות רואה אותך בלי הרף, ואתה רואה אותם. אתה יודע בדיוק מה הם, והם יודעים בדיוק מה אתה. אתה לא יכול להסתיר שום דבר, ויש לך הרגשה שותפות מלאה, בספינה, עם כל אנשי הצוות.

היה לכם שעות קשות במלחמה הזאת?
הקשה ביותר, אולי, הוא המנה שלפני הקרב, השלב של אי הודאות, אני מדבר על שעות קשות מיוחדות במסגרת לא קשות פיזית. אתה יוצא ואינך יודע — תפגוש אויב, לא תפגוש אויב, מה תקבל — הפנות חף, טילים, אילו

יוסף שילה

הזיכרון

באלטים, הוא פונה ומנסה, כמיטב מהירותו להגיע בהזרה לאלכסנדריה.

עכשיו זה הזמן לקרב רדיפה. ספינות שלנו רצות מאר; הוא רץ פחות מהר, כך, שבעצם זה דמה יותר לצליפה בשדה מטווחים מאשר לקרב. זאת אומרת, מאותו שלב, שבו גם גמרנו לירות את הטילים והתחילו לרוץ הביתה, לא נותר לנו אלא לרוץ אחריהם, לסגור טווח לאט-לאט, לסמן בדיוק על איזה מטרה כל אחד הולך לירות את הטיל לכוון בדיוק, לעשות את כל מה שצריך לעשות, בלי למרוץ.

כך יש לנו את היתרון, שלעומת הירי שלהם שנעשה בחיפזון, בטווחים גדולים, אנו רואים אותם היטב, אנו נמצאים קרוב; בבאלטים רצנו אחריהם הרבה זמן, בחרנו לעצמנו כל אחד, עשינו חלוקת מטרות כמו שצריך, בין הספינות וקבענו מי יורה על מי רק בגס הצליחה, אחת מארבע הספינות שלהם להזדרז, הורה לאלכסנדריה, כדי לספר, כנראה, את הסיפור, כל שאר השלוש הטפסו טילים שלנו, התפרצו וטבעו. אני חושב, שקצה של אחת מהן נראה עד היום ליד באלטים. היא תקועה על שרטון, זאת אגב, היתה ספינה שלא הבנו למה היא לא טובעת. היא חטפה טיל וירר עליה בתותחנים, ועשו לה את כל מה שאפשר לעשות כדי שתטבע, והיא לא טבעה. עד שבסוף אחד מהמפקדים שלנו בדק את עומק המים במים, וראה שאותה ספינה כבר לא יכולה לטבע. היא כבר יושבת על הקרקע.

אמרת, שאהב כבר עשרים שנה על הים ופירוש הדבר — עשרים שנה, שהבעל האבא לא נמצא כמעט בבית. איך המשיך פחה מסתדרת עם זה?

אין ספק, שקשה לילדים וקשה לאשה. עם כל ההבנה שנגלים לצרכים המטהורניים של מדינת ישראל, ועם כל זה, שכל אחד מהילדים שלי יודע לדקלם בעל-פה כנה זה חשוב שאבא יפליג ואבא ישמור ואבא יעשה — אין ספק שקשה לילדים להיות פרקי זמן ממושכים ללא האבא והאמא, היא, שאני משתדל מאוד — אין לי מורא ואת — לפצות... לא, אתה לא מסוגל לפצות לילדים על פיק הזמן שאתה אינך בחברתם; אבל כאשר אני בבית, אני בפירוש משקיע את כל הזמן שלי למען הילדים, למען האשה. בפירוש, בשעות הפנאי, בשעות שאינני בעבודה, בצבא, אינני מרשה לעצמי לקיים איזה שהוא תחביב, אגב לעסוק באיזה שהוא נושא פרטי, מתוך הידיעה הברורה, שאסור לי לגזול עוד זמן לעצמי מהמשפחה שלי.

אני לא מרגיש את עצמי מוקפח מזה, חלילה וחס. יש לי המון סיפוק מהצבא; ויש לי המון סיפוק מהמשפחה שלי. אני נהנה מאד להיות עם המשפחה שלי; טוב לי ייתם, כך שלא חסר לי תחביב. בעבר למשל, היה לי תחביב רציני מאוד — דיג תת-ימי. היום אני לא עוסק בדיג תת-ימי, אבל זה גם לא חסר לי. אני משקיע את כל המרץ שלי במשפחה ובצבא, או בצבא ובמשפחה. בפי" רוש — אני בא הביתה, יושב עם הילדים, בודק את השעורים שלהם, מסתכל מה הם עשו; ואני מתעניין רץ לשמוע מה קורה במשק, איך האשה, רץ לחינוך, רץ לכולם. אשתי, יהודית, צחקה עלי: באמצע המלחמה באתי ושאלתי אותה אם הילדים הכינו שעורים בתנ"ך, ידעתי שהיו להם שעורים בתנ"ך. היא אמרה לי: תגיד לי, אתה השתגעת, באמצע המלחמה זה מה שמעניין אותך — אם עשו שעורים בתנ"ך, או לא עשו שעורים בתנ"ך? אמרתי לה: תשמעי, מלחמה או לא מלחמה — שעורים צריך לעשות.

ואת גם חייב לתת את ההרגשה לילדים, כי יש עוד דברים גורמליים בעולם, חוץ מהמלחמה.

זה מפתח, מי שאומר, כי לא פחד בפעם הראשונה שראה מולו טיל, נדמה לי שהוא מנווים. כשראיתי את הטיל בפעם הראשונה, התרשמתי מעוצמת האור שהוא מפיק, ראיתי אותו רץ אלינו, וכאשר ראיתי שהוא לא פוגע, אז הוצאתי הרבה אויר בבת-אחת מתוכי, אגות רוחה גדולה — וכמוכן שבפעמים אחרות, זה יכולת לראות תגובה דומה אבל כל אנשי הצוות, אבל בין הפעם הראשונה שונה, שאנשים היו תחת טילים ובין ההתקפה השניה שהם היו תחתיה, יכולת לראות שגור דו-קונו בתגובות של הצוות, ובתפוצול הספינה וזוהו אש. אנשים התבוננו, וישו נסיון; מבר לא התרגשו מכל טיל; הם כבר ידעו להגיד במדויק אם הטיל הזה הולך עלינו, או שהוא הולך על ספינה שניה; האם הוא מחטיא אותנו וכמה הוא מחטיא אותנו וכדומה.

כמוכן, שכל הטילים החטיאו, כך שהבעיה היתה רק לשמוע את ההערכות של מרחק התחטאת אם בפעם הראשונה כל אחד היה מוכן להשבץ. שכל הטילים הלכו על הספינה שלו, אז בפעמים האחרות התחלנו לקבל דג"ד לירות יותר מדויקות.

אנשים שמפליגים בים רואים יופי רב בכלי שיט. האם גם בסטיל יופי כזה של כלי שיט, למרות שהוא כלי משחית במהותו?

אנחנו התפעלנו מהסטילים מהתחלת התפעלנו מהם עד לפני שקיבלו את מערכת הנשק הראשונה; לפני שהתקנו עליהם את הטילים הראשונים. התפעלנו מהסטיל קודם-כל כספינה, כי זו ספינה יפה, יש לה קווי גוף יפים מאוד; ולראות סטיל מפליג בים — לכל מי שיש לו עין ימית, זה מוחזק מרשים. כל מי שיש לו משיכה לכלי שיט ימי, אוהב לראות את זה, אוהב להפליג על זה.

אני מ-1953 בים — עשרים שנה היום — הפלגתי כמעט על הכל. הייתי מפקד סטיל, והזרתי היום לפלוגת סטילים, ועד היום, כאשר אני יוצא לים עם הספינות, אני נהנה מדי פעם מחדש. אני לא מפסיק להתפעל כאשר אני רואה ספינה שטה במהירות בים, וביחיד כאשר הספינה השניה על-ידה — כי כאשר אתה נמצא על הספינה עצמה, אפוא לא רואה את קווי הגוף שלה כל כך יפה, אבל כאשר אתה רואה את הספינה השניה לידה זה כבר מייבנה סירות, השט במהירות, מבצע מסדרים, תירגולים וכדומה. אתה יודע מה? — עד היום אני נהנה להסתכל על ספינה השקפה בים — ואינני משתעמם.

אולי תזעם איך נראה קרב טילים, בשורת אחד מהקרבות שבהם השתתפת במלחמה הזאת?

בקרב באלטים, לדוגמה, יצאו כמה ספינות, אופ"א מאלכסנדריה. הספינות האלו גילו אותנו ואנחנו גלינו אותן בטווח גדול, יחסית. באותו יום היו תנאי גילוי טובים מאד במכ"ם. ברגע שגילו אותנו, ירו עלינו טילים מטווח גדול, כאשר אנחנו היינו באותו זמן בהסתערות לעברם. אנחנו מסתערים, במיצערת פתוחה עד הסוף, ומוציאים מהמנוע של הספינה את כל מה שהוא מסוגל לתת, ובוה אנחנו יותר טובים מהם. זאת אומרת, מהירות הספינה שלנו רבה יותר משלהם. אתה רץ בארבעים קשר ויותר, לעבר האויב, הוא — בינתיים — עושה כמיטב יכולתו כדי לירות עליך טילים. תוך זמן קצר הוא גומר לירות את הטילים שלו; ירה אותם בזוגות או ירה אותם ברביעי, עזות זה אינו משנה; אתה עושה כמיטב יכולתך כדי להתחמק מהטילים האלה, וכדי להפיל אותם באש ג"מ. בקיצור — אתה עושה את כל מה שאפשר לעשות, כדי שהטילים האלה לא יפגעו בך, וממשיך לרוץ קדימה.

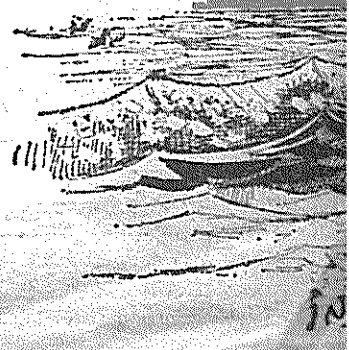
בשלב הזה האויב מחליט, שאין לו יותר מה לעשות בים. ירה את הטילים, פגע — פגע; לא פגע — לא פגע. בזה הוא גמר את התפקיד, ואז, כמו שהיה בקרב

טילים; כן יפגע, לא יפגע; האם גם הפעם המול ישתק? כך כפי שהיה עד כה. אלה הם הדברים הקשים שקיימים עד לקרב עצמו; כי ברגע שנכנסים לקרב, אתה כבר מתחיל לעבוד אוטומטית, כמו שהתאמנת.

קיים גם הבדל מסויים בין קשים של מפקד בים לבין קשים של מפקד במקום אחר. ההבדל מתבטא בכך, שבין היתר אתה נמצא כל הזמן בזירת לחימה, זאת אומרת, אין לך בים את הנוחיות — אם אפשר לכנות זאת כך — של הימצאות בקר לחימה בחזית יבשתית. גם — אם אתה בסטיל, או תופס מכונית ונוסע איזה 30 ק"מ לאורך — תגיע למקום שהוא יחסית, בטוח. בים זה לא כך. אתה יכול לסוים קרב על-ידי אלכסנדריה, ולהיות בדרך לחיפה — ולאורך כל הדרך, של כמעט 400 ק"מ אתה לא יכול להרשות לעצמך להרפת מהמתח, אין ליגוע אתה, ואתה לא יכול להקטין את העיגול שלך במאומה. אתה חייב להיות עירני עד לרגע, שבו גמרת לקשור את הספינה שלך בנמל, כי אתה עלול לפגוש מטוסים וזוללות, וסטילים ומשתתות, — ואתה חייב להיות מוכן לתת את התשובה בכל רגע.

אתה זוכר את הפעם הראשונה שאינן טיל אויב עט עליך?

אתה, עוד איך אני זוכר, אני אגיד לך — כאשר אתה רואה את ה"עסק" הזה, רץ, אלק, אז קודם כל נדמה לך שעוברות שנים, עד שמתברר לך שהוא לא פוגע בך. נדמה לך, שהספקת לעשות את כל הדברים שבעולם, ויש לזכור שהטיל הזה, בכל אופן, טס במהירות של 600 קשר, הוא לא טס לאט. הוא תת-קולי, אבל הוא טס במהירות של 600 קשר.

ספינות הטילים שנבנו בארץ השתתפו בקרב

רשף וקשת" טיבעו ספינות סוריות בקרב הימי ליד נמל לאטקיה

— מאת ראובן בריינצ'בי —
שתי ספינות הטילים "רשף" ו"קשת" אשר נבנו בישראל ונמצאות במבצעות הים התיכון הודיעו כי השתתפו בקרב הימי ליד נמל לאטקיה. במהלך הקרב הוטלו מטחי טילים על ספינות סוריות ונפגעו שניים מהן. מטחי הטילים הוטלו על ידי ספינות ישראליות ונפגעו שתי ספינות סוריות. מטחי הטילים הוטלו על ידי ספינות ישראליות ונפגעו שתי ספינות סוריות.

חיל הים הפגיז ליד אלכסנדריה

מתקנייהן ותחנות מכים באוויר נמל אלכסנדריה שבמצרים הופגזו בידי חיל הים על ידי ספינות המריסם הישראליות. לפי הדיווחים הראשונים נגרמו נזקים לבנייני האוויר.
חיל הים הפגיז גם מטרות במזרח ומערב אלכסנדריה. ספינות חיל הים הוזרזו בשלום לבסיסיהן.

שתי ספינות טילים סוריות טובעו בלילה

שתי ספינות טילים סוריות טובעו על ידי ספינות מריסם של חיל הים הישראלי בלילה בים התיכון. ספינות המריסם הישראליות פגעו בשתי ספינות טילים סוריות. מטחי הטילים הוטלו על ידי ספינות ישראליות ונפגעו שתי ספינות סוריות.

עוד יסופר...

עוד יסופר בתום הקרבות על חילות וחילייהם שלחמו בהקרבות שאין להם אח ורונגה, על מקרים שגילו כשרון הנגונה והנפונה והחשף שהכריעו את הכף בהתמודדות עם אויבם שעלה עלינו פי כמה באנשים ובציוד. גם במלחמה זו היה חיל האוויר הישראלי הורע המרתיעה והתולעת באויבם; נתגלה בכל כוחו השריון הישראלי; ועשו פעולות למופת — חיל הרגלים והצנחנים.
עוד יסופר על כל אלה בבוא העת. אך כבר היום חובה להעלות על נס את חיל הים: זה הכוח הישראלי המצטיין לכת והנחבא אל הכלים, בימי שלום כמיטת מלחמה, המעט ביצע משימות מעל ומעבר לכוחו וצידו והפס מקום כבוד בשורת התושבים הישראלים. גם כל צניעותו — כוח עמך לו להפארת.

8.10 אוסה מערית, דומיית.
10.10 מיכלי דלק, בניאס
סודיה,
קומאר סורית, טרטו
10.10 הפקצת נמל דומיית.
10.10 רס אל קנייס, מצרים
21.10 פודט סעיד, מצרים
סיצליה-אוגוסטה, מסינה.
יון-קלמנטה, לאקונה, סלסה
רודוס-קאסו, כרתים.

הפלת הידך
הנהלת הידך

הנהלת הידך היא יחידת המודיעין והמבצעות של חיל הים הישראלי. היא אחראית על הפגזות ימי ופעולות מודיעין. היא מונה כ-1000 איש ופועלת מתוך מבצעות ימי.

הנהלת הידך היא יחידת המודיעין והמבצעות של חיל הים הישראלי. היא אחראית על הפגזות ימי ופעולות מודיעין. היא מונה כ-1000 איש ופועלת מתוך מבצעות ימי.

כך הדלקנו את מיכלי הנפט מול נמל לדקיה

מטח טילים שהוטל על ידי ספינת המריסם הישראלית "רשף" פגע במיכלי הנפט של ספינת המריסם הסורית "אל-קאס" בלילה בים התיכון. מטחי הטילים הוטלו על ידי ספינות ישראליות ונפגעו שני מיכלי הנפט של הספינה הסורית.

מטח טילים שהוטל על ידי ספינת המריסם הישראלית "רשף" פגע במיכלי הנפט של ספינת המריסם הסורית "אל-קאס" בלילה בים התיכון. מטחי הטילים הוטלו על ידי ספינות ישראליות ונפגעו שני מיכלי הנפט של הספינה הסורית.

מטח טילים שהוטל על ידי ספינת המריסם הישראלית "רשף" פגע במיכלי הנפט של ספינת המריסם הסורית "אל-קאס" בלילה בים התיכון. מטחי הטילים הוטלו על ידי ספינות ישראליות ונפגעו שני מיכלי הנפט של הספינה הסורית.

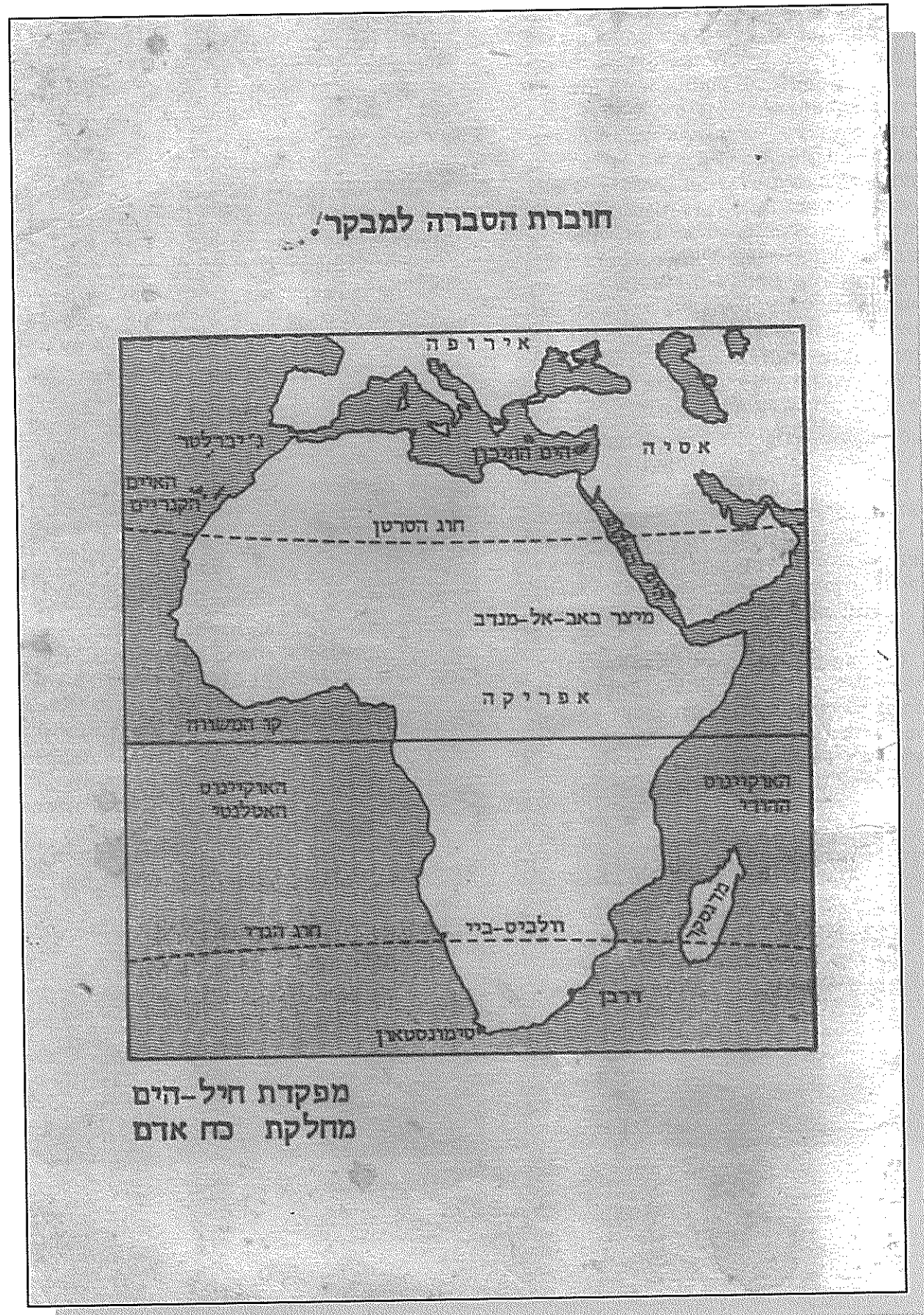
מאתמול נתחזק כוחו של חיל הים

כוח אש שבמבצעות מעולות קריבת רחבה בידיה. כוחו השתתפו כבר במלחמת יום הכיפורים, שתי ספינות טילים "רשף" ו"קשת" שניבנו במסגרת תוכנית הים התיכון, הודיעו כי השתתפו בקרב הימי ליד נמל לאטקיה. במהלך הקרב הוטלו מטחי טילים על ספינות סוריות ונפגעו שניים מהן.

כוח אש שבמבצעות מעולות קריבת רחבה בידיה. כוחו השתתפו כבר במלחמת יום הכיפורים, שתי ספינות טילים "רשף" ו"קשת" שניבנו במסגרת תוכנית הים התיכון, הודיעו כי השתתפו בקרב הימי ליד נמל לאטקיה. במהלך הקרב הוטלו מטחי טילים על ספינות סוריות ונפגעו שניים מהן.

הקפה

25 בפברואר 1974-28 במרץ 1974
מעבר מיצרי גיברלטר 29 בפברואר 1974

חיל הים חובק עולם

לאחר שבוע ימים יצאה בעקבות אח"י מזנק אחותה אח"י מבטח (ק-28) בפיקודו של סא"ל יהודה בן רון. היא היתה השלישית בספינות חיל הים הישראלי שיצאו להקפה הארוכה סביב היבשת השחורה. 46 יום עשתה דרכה בים סוף והגיעה בשלום לאילת.

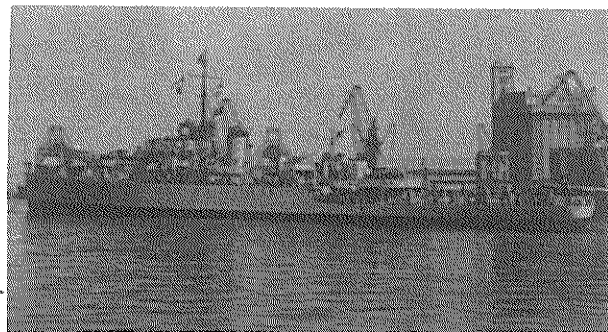
לסיכום: האחיות מזנק ומבטח כבשו את נהיב המים הנדרש בים סוף ובכך נתאפשר מחדש המעבר הבטוח אל נמל אילת עבור האוניות הישראליות. בימים ההם החזיקו המצרים בראס נצארני ביצורים מבוצרים היטב. בעזרת תותחי חוף ארוכי טווח מנעו מספינותינו את המעבר בים סוף בדרך לאילת. ההפלגות הארוכות סביב היבשת לא היו ההפלגות הארוכות היחידות של חיל הים. בשנים ההן, שנות החמישים והששים, ערך חיל הים הישראלי לא פעם הפלגות שהוליכו ספינותיו מחוץ לתחומי הים התיכון. ספינות החיל הגיעו בהפלגות יוקרה עד לארצות-הברית, וביקרו בנמליה, כשדגל המדינה מתנופף על התורן ולכל ספינה תפקיד ממלכתי של "טריטוריה ישראלית שטה" על גבי גלי האוקיאנוס.

השנים ההן היו שנות הזהב ביחסים שבין מדינות ישראל ויבשת אפריקה. המצב הפוליטי הנוח איפשר לספינות חיל הים הישראלי להרחיק בימים. בהגיען לנמלי היבשת השחורה נתקבלו ספינותינו בסבר פנים יפות, הן על ידי השלטונות והן על ידי הושבי המקום.

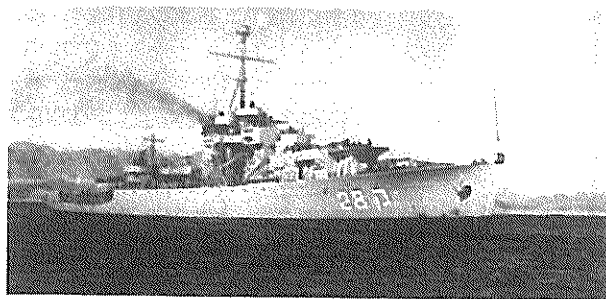
יש לזכור - הפלגות-של-מרחקים-רבים, בעיות מיוחדות להן. בעיות שראשיתן באספקה ובאפסנאות וסופן בתידלוק, בבחירת נמלים אוהדים ואפשרויות הגנה במקרה של פעולה עוינת. באיזורים ההם היו כל השנים צפויות סכנות לחיל הים הישראלי. אך, לא חסרו גם מדינות מארחות. סנגל, ליבריה, סייירה ליאונה, סומליה וכמותן כמעט כל מדינות היבשת השחורה, ערכו מיפגשים ספורטיביים בין קבוצות מקוטיות לבין צוותי ספינותינו שפקדו נמליהן. ספינות חיל הים יכלו באין-מפריע לתדלק בנמלים, ולטעון מזון טרי בערים אפריקאיות. בכך מצאו פתרון בעיות לוגיסטיות רבות הקשורות בהפלגות רבות בימים.

הגיעו שנות השבעים. מדינת ישראל התעצמה אחרי מלחמת ששת הימים ועמה התעצם חיל הים. ספינות שרבורג הגיעו ונקלטו בחיל. נוספו להם ספינות טילים משופרות הוצרת ישראל. מלחמת יום הכיפורים פרצה והספינות החדשות הוכיחו כוהן בקרבות ימיים רבים. מספר חודשים לאחר המלחמה יצאו שתי ספינות

שלוש פעמים הקיפו ספינות חיל הים את היבשה השחורה. ההפלגות הראשונות בוצעו על ידי הפריגטות שחלקן הקיפו את היבשה וחלקן הגיעו כדי מרחק רציני בהפלגה סביב היבשת השחורה. בפעם הראשונה יצאה לדרכה הפריגטה אח"י משגב (ק-30) בפיקודו של רס"ן אדוארד וישינבסקי. זה היה בשנת 1955. הספינה הובילה על סיפונה בוגרי קורס חובלים למסע אימונים. ב-15 לפברואר יצאה הספינה את נמל חיפה. 108 ימים שהתה אח"י משגב בים. היא עברה מרחק של יותר מ-18,000 מייל, מרחק שהוא עדיין בבחינת שיא בתולדות חיל הים. אך, הספינה לא השלימה את ההקפה במלואה. כשיצאה מנמל לורנצו מרקש שבמוזאמביק, סבבה על עקביה ושבה לנמל האם, חיפה. משימתה, שהיתה משימת אימונים גרידא, בוצעה בשלמותה.

שנה לאחר מכן, בשנת 1956, מיד אחרי מיבצע סיני, ניתקה עצמה מרציף חיפה אחותה של משגב, היא אח"י מזנק (ק-32), בפיקודו של סא"ל דוד מימון. היתה זו הספינה השנייה שיצאה להקיף את היבשת השחורה. להפלגתה נקבעה הפעם משימה בטחונית והיא פריצת המצור על אילת. ביום ה-18 לחודש נובמבר, היינו מיד בשוץ הקרבות בסיני, יצאה הספינה לדרכה. 12,482 מייל עשתה הספינה בימים כדי לבצע את משימתה. תוך מאמץ משותף של כוחות היבשה והים נפרץ המצור. ביום ה-16.12.56 בשעות הערב השלימה הספינה את מיבצעה.

- מוגבל -

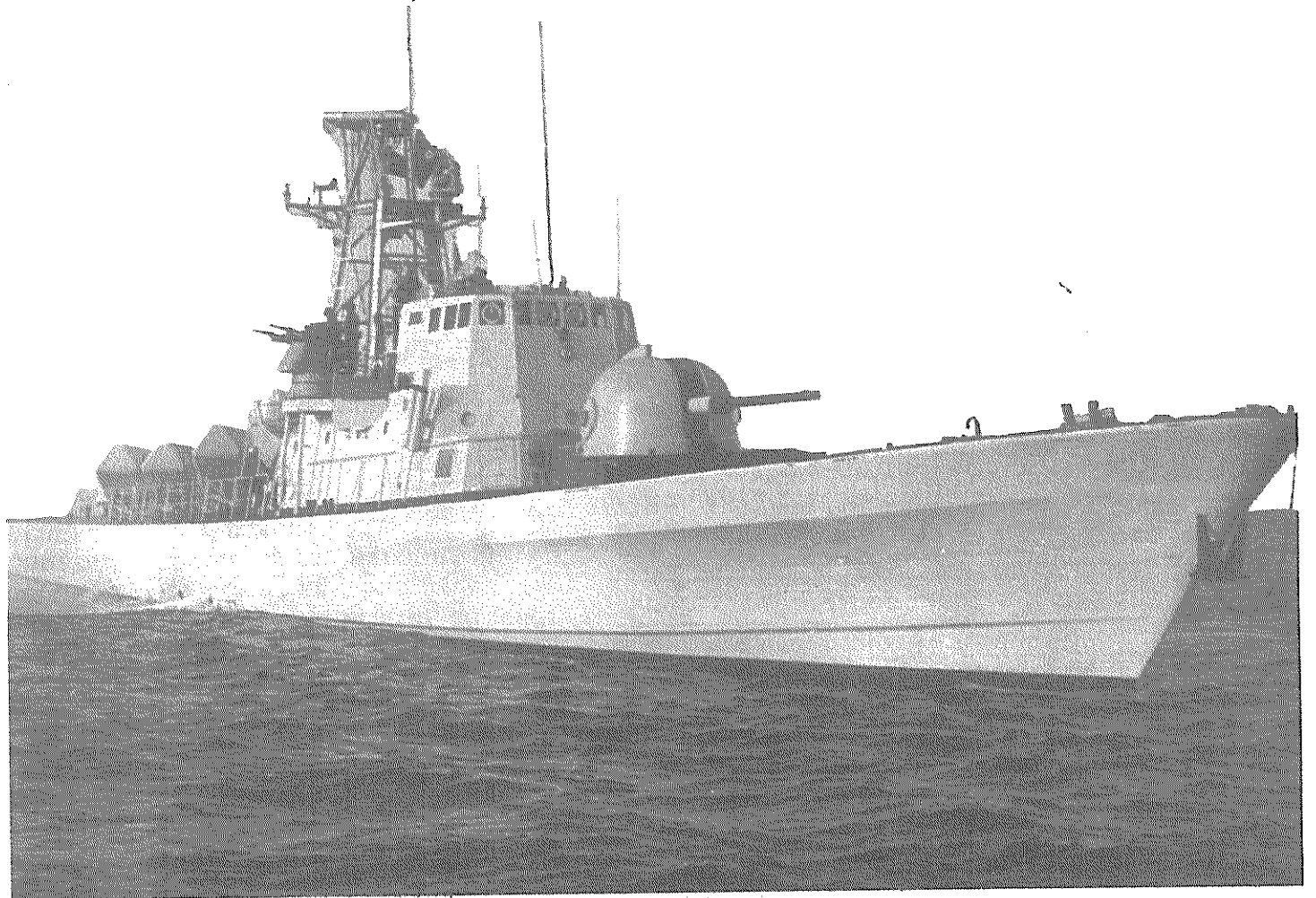
טילים של חיל הים הישראלי, אח"י קשת ואח"י רשף להקיף את היבשת השחורה בפעם השלישית בתולדות החיל. היעד שהוגדר לספינות היה להגיע לזירת ים-סוף. המרחק אותו הן עמדו לעבור נאמד ביותר ממחצית היקפו של כדור-הארץ, דהיינו כ-12,950 מייל. קשיים רבים היו צפויים לספינות בדרכן הארוכה. היה עליהן לעבור מרחק רב. באיזורים מסויימים של הים האדום היה צפוי ים סוער. נתווספו לכך בעיות לוגיסטיות חמורות שבחלקן באו בעקבות המצב הפוליטי לתוכו נקלעה מדינת ישראל בעיקר אחרי מלחמת יום הכיפורים. מועד צאתן לדרך של ספינות הטילים נשמר בסוד. חשאינות אפפה אותן עד שובן הביתה.

הספינות החדשות ביצעו משימתן במהירות הנחשבת לפי שעה כשיא עולמי לספינות מסוגן. בהפלגה הזו הוכיחו הספינות המתוחכמות, החמושות בנשק חדיש, שהאמון אשר נהנו בהן מתכנניהן היה לו על מה להתבסס. בעבר, כאשר פלחו חרטומיהן של הספינות את הימים הרחוקים, הן חצו פעמיים את קו המשווה

ופעמיים את קו האורך - 0 והשלימו שהייה בארבעת חלקי כדור הארץ. בכך הן הצליחו לשבור שיא עולמי לשעות ים של סטי"ל. הן הפליגו כחודש ימים בים.

זאת לדעת - הפלגתה של ספינת קרב אינה מתחילה עם הינחקותה מרציף נמל האם. בטרם יצאו הספינות לדרך הן העסיקו את מיטב המוחות של חיל הים. חוכננו הכניות מפורטות שתפקידן להבטיח ציוד, אספקה ודלק בנחונים ובתנאים החדשים. נשקלו כל האפשרויות של עימות עם כוחות עויינים ואפשרות הימנעות מעימות כזה. למבצעים של ההפלגה הודגש הדגשה יתירה הצורך בשמירת הסודיות למען בטחונם שלהם ובטחון הספינות ומשימתן החיונית. עוד ברגעים האחרונים, לפני שיצאו הספינות לדרך נבדק כל פרט טכני בקפדנות יתרה על ידי אלקטרונאים, נשקים וכל אנשי המקצוע למיניהם.

ההכנות המדוקדקות הוכיחו את עצמן וספינות הטילים הגיעו לשארם-א-שייך בכשירות מבצעת גבוהה כשהן מוכנות לכל משימה שתוטל עליהן בזירה החדשה אליה הגיעו, היא זירת ים סוף.

- מוגבל -

יומנו של כתב בין-גלים שהכניע עם הסטייליס את אלו ים.

ספרים וסרטים. אפילו לשק"ם משופר ושופע דאגו לנו. היום הודיעו לי על החשת ההכנות להפלגה. תאריך ההפלגה יוקדם כפי הנראה מטעמים מטאורולוגיים. כבר נקבע התאריך של יום ההפלגה והוא קרוב מאוד. אין אני יכול לומר שאינני מתרגש לקראת המבצע הגדול העומד לפני. אני מלא ציפיות לבאות. זו הפעם הראשונה שאני יוצא לחוץ-לארץ ועוד בנסיבות כאלה בלתי רגילות. ובכן... נחיה ונראה.

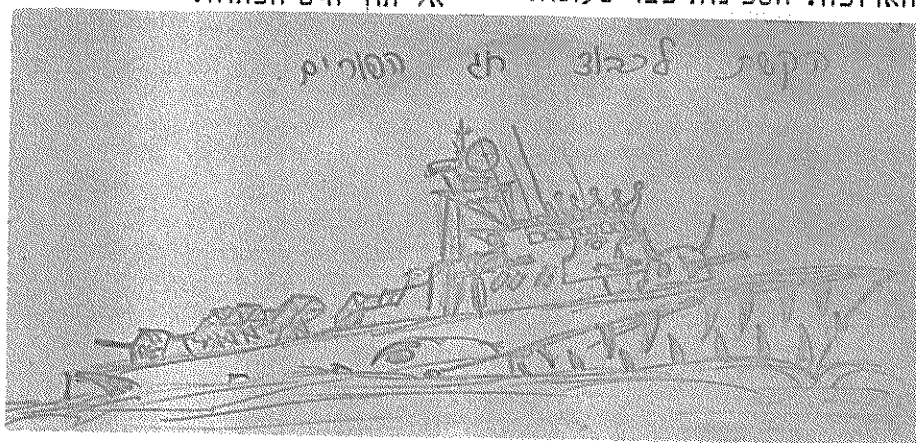
ימים לפני ההפלגה

המחוגים הולכים ומתקרבים לשעה ה-ש. מפקד חיל הים, האלוף בנימין תלם ופמליתו, עורכים ביקורים אחרונים בספינות. מאות חיילים באו להיפרד מן הצוותות בספינות. עמדות התקשרות אחרונות בבסיס חיל הים בחיפה. ההתרגשות הולכת וגוברת משניה לשניה, עד לפירפורי לב של ממש. החבל ניתק. מצטופפים על סיפוני הספינות. כל אחד מאיתנו מבקש לחטוף מבט פרידה מידידים וקרובים. חיפה הולכת ומתרחקת מאיתנו. הצפירות בנמל עדיין צופרות לנו בירכת פרידה. "קשת" ו"רשף" זונקות אל תוך הים הפתוח.

בפרך ימים ולילות כדי להגביר את כשירות ספינות הטילים למסע הארוך בימים. הספינות כבר נצבעו מן המסד עד הספחות. נסעתי לראות אותן. הן מבהיקות. נצטחצחו כמו נערות גדרגניות. כמובן - לגבי הווחיקים אין הן חדשות. אך אני רואה בהן ספינות הדישות לחלוטין. עליתי על ספינה ושמעתי שאין פרט טכני שלא נבדק בקפדנות על ידי אלקטרונאים, נשקים ואנשי מקצוע שונים. דגש מיוחד הושם על בידור החיילים משך ההפלגה הארוכה. הספינות כבר טעונות

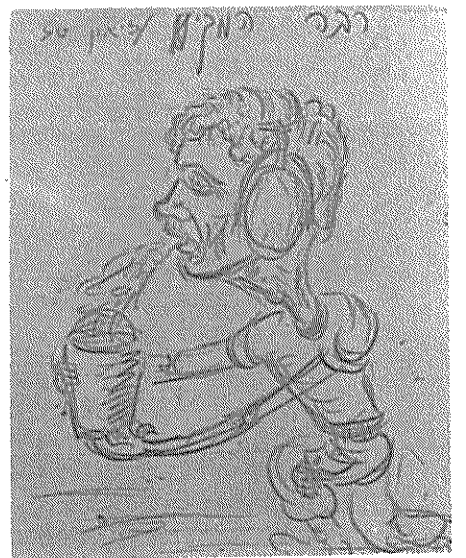
נקבעתי להפליג עם הספינות ככתב בין-גלים. עוד כמה חודשים ונצא לדרך. כבר קשרתי קשרים עם הבחורים שעמהם אבילה ימים ולילות ארוכים על ספינה קטנה. אני יודע שמיטב המוחות של חיל הים מפרטים עכשיו את תכנית ההפלגה. אנו עומדים לפני הפלגה בעייתית מאוד. יש בעיות של אספקה, דלק וקיימת אפשרות של עימות עם כוחות עויינים. אמרו לי לשמור את המבצע העתיד להתבצע בסודי סודות. שמירת הסודיות הקבע את בטחונן של הספינות. אני מודע לעניין הזה. ההכנות לקראת ההפלגה הארוכה תדרושנה זמן ממושך מאוד.

אני מרגיש את עצמי כמו "עכבר יבשה" שנלכד בזרועות יורדי הים. בכל ההכנות לקראת ההפלגה אני נוכח אך ורק בדמיוני. דברים רבים נמסרו לי על ידי אנשי הצוות. עובדים

רוח מערבית חזקה מקדמת את פנינו. הגלים מגביהים. השפריצים אינם סימן לטוב. הם אינו מסביר לנו פנים. סילונו מים זונקים על סיפון הספינה ומציפים את הגשר העליון. אנחנו עדיין רק מיילים אחדים מן החוף. קבוצה של סטי"לים חולפת לידינו בהצדעה פרידה לאחיות היוצאות לדרך ארוכה ומסוכנת. המיפגש בים הפתוח הוא כעין מסיבת פרידה של שייטת הסטי"לים עבורנו. אנחנו כבר הספינות היחידות במרחבי הים. חיפה, הכרמל ורצועת החוף כולה נראו כקו דקיק באופק כמו משורטטים ביד אמן. אט אט נעלמו כליל מעינינו. אנחנו לבדנו. הרטום הספינה מפלח את גלי הים המקציפים. המפקד מודיע לנו: זהו ים שהספינות יודעות להפליג בו. אם נשמור כולנו על כוננות מתמדת ונקיון מופת יהפך לנו המסע לטיול מהנה. הים מוליך אותנו לכרתים. הים סוער ואני חש טילטוליו בבטני. שלוש שעות תמימות החזקתי מעמד ואז... פתחתי בשיחה ממושכת עם הדלי, כפי שמכונה מצבי בשפת ותיקי השייטת. ניסיתי על עצמי את כל ההצעות שהעניקו לי ידידי טרם צאתי למסע והכל לשוא. עליתי לגשר העליון לשאוף אוויר צח. קיוויתי שהאוויר הטרי יטיב עמי.

לא הועיל דבר. השפריצים הרטיבו אותי עד לשד עצמותי. מה לעשות? היום הראשון כבר גילה לי את כוחו של הים ושליטתו באדם. התנחמתי בדבר אחד - מצב הוותיקים היה כמצב הטירונים. אחד החיילים הוותיקים אפילו מתנצל לפני: "ההכנות המרובות לפני הציאה להפלגה מנעו מאיתנו יציאות לים משך זמן ממושך למדי. לכך כבר אין אנחנו רגילים לטילטולים". מה מועילים לי כל דברי ההסבר. שיחתי הממושכת עם הדלי התנהלה בערך בזו הלשון: - מדוע לקחתי את העסק הזה על עצמי? מי הברנש ששיכנע אותי שהפלגה בים היא כיף מאיך כמוהו? אפילו שיחה זו טבעה בגלים הסוערים. הים גועש ובטני גועשת. בארוחת הערב הראשונה לא נכח כמעט איש, למרות שהיינו רעבים מאוד. הפתרון הטוב ביותר בשבילנו היא המיטה. הסתערנו על המיטות ולא משנו מהן. איך אסכם לעצמי את היום הראשון של ההפלגה - פשוט מאוד. הים רכב עלי יפה יפה ועלי מוטלת החובה להפוך את היוצרות וללמוד לרכב על גלים סוערים. הסערה הולכת ונמשכת. אני

אוחז בעט טופרים להסיה את הדעת. הלילה ירד והים חשך. מרבית אנשי הצוות שוכבים על מיטותיהם גונחים. קצתם עומדים במשמרת וגם אלו נאנחים. שעות המשמרת חולפות לאט כימי דור. תא המגורים בו נחים, אינו נוח. הוגדל מספר המפליגים בספינות והצפיפות רבה. תנאי המגורים שלנו הם אחד הלחצים שנתבקשנו לעמוד בהם. הסערה הולכת ושוקטת. אך, אנחנו עדיין ברובנו טובלים ממחלת הים. למען האמת, הטלטלה לא היתה מן הגרועות שהספינות ידעו. אך קשה להשלים עם המחשבה שזו אולי רק התחלה ממה שצפוי לנו בעתיד. אני חולה זו הפעם הראשונה במחלת הים. זו מחלה תזוית, פוקדת את הבריות ללא כל עקרונות וחוקים. מעטים מאוד מצליחים להתחסן מפניה. יש אומרים שאפשר לסגל את הגוף לתנודות הגלים. אך, יש כפי הנראה כאלו שתהליך ההסתגלות נמשך אצלם זמן ממושך. חושדני שאני אחד מהם. ושוב אני מתנחם שיש סערות שאפילו זאבי ים וותיקים אינם עומדים בפניהן.

האיר בוקר יום שני להפלגה. אין שינוי מהותי במצב. הרוח הדרום מערבית אשר נשבה

טבחי השייטת. אנחנו מרוצים ואין גבול לשבחים שבפינו. על סג"מ טוביה, דק הגזרה כמו דוגמנית השובר בקומתו הרמה, היא בגובה בין אנשי השייטת, הוטל התפקיד לערוך את עתון ההפלגה. זה צריך להיות עתון יום-יומי שתוכנו צריך להתייחס להווי הספינה וכמובן עליו להיות שופע הומור של ימאים.

העתון יוצא כסידרו והפך לדבר מובן שהכל רגילים בו והכל רוצים ביקרו. עם שחר רצים כולם לפרוודור, לחדר הקצינים

שבו החיוכים, נתבהרו העיניים והבדיחות שופעות. מצלמות צצות בידי הימאים. זוהי ההוכחה הגמורה ששבו בנים לעירנותם האופיינית. מישהו לוחש באוזני: - תראה, מול כל פיסת יבשה הופכות הספינות לספינות ביון - והצביע על שלל המצלמות בידי אנשי הצוות.

החרטום עתה אינו מכה במים אלא מלטף את הגלים. איזה ים שקט ויפה. אנחנו שומרים יפה על לוח הזמנים. סוף סוף יש תיאבון. ארוחת הצהריים היא מצויינת. הרי היא מעשה ידיו של בכיר

תופסים בעתון ובולעים כל מילה. באמת... פיסת הנייר הארוכה היא ממש מבוקשת כמו לחמניה שריה. אני שייך לצוות עורכי העתון. יש לו הצלחה רבה לעתוננו הדל. הוא ממש מעלה את המוראל לחבר'ה. נוסף לעתון רואים אור בשתי הספינות "ספרי טיסות". בספרים אלו נרשמו דברי הבל מפי אנשים האוהבים להתבדח. הם קוראים לעצמם "חברה שתויי טלטולים". את טיסת היום הראשון שעבר עלינו לרעה בסערה ובמחלה ביטא אחד מסופרי ספר הטיסות בזו הלשון: "את משמרת בניתי לסירוגין. דיווחתי לגשר - דיווחתי לדלי וחוזר הלילה".

במהירות של 20 קשר לא השתנתה. אי אפשר לעמוד על הסיפון. יש סכנה שהרוח תשליך אותך מזון לכרישים. עם שחר עליתי לסיפון לשאוף מעט אוויר צח ובמקום צחות זכיתי ללחות ורטיבות. רועד כאפרוח שהרטיבו נוצותיו שבתי לגשר וצחוקם הרועם של אנשי הצוות הקביל פני. השבתי להם בחיוך קל. חיוך היסטורי. סבורני שהוא היה הראשון שעלה על שפתי מאז יצאתי לדרך. ושוב נחמתי עמי. גם צחוקם של אנשי הצוות על חשבונני, היה הצחוק הראשון בהפלגה.

מסתבר שהים הסוער הסעיר גם את בטניהם של קצינים מנוסים בים. נפגשתי בפעם הראשונה במושג ששמו: "פלאט".

הפלאט הוא החוצר הישיר של ים סוער. זוהי תופעה המלווה אדם שנפגע במחלת ים.

הסימפטומים העיקריים של הפלאט הם שינה ואדישות. מין בדואיזם ימי. מפקדי הספינות מודעים לסכנת הפלאט ומתריעים ללא הפסק בצוות להתגבר על יצר השינה ומצב האדישות. יש

אמצעים ללחום במצב הזה. דווקא אז צריך להפעיל את אנשי הספינה. למשל, חייל הלוקה במחלת ים, אין מרשים לו לעזוב את המשמרת. יהיה מצבו באשר יהיה, עליו להחזיק מעמד. ראיתי דליים מתמלאים אבל איש לא עזב את משמרתו ועבודתו. היו כמובן גם מקרים שאנשים נכנעו למצבם.

האדישות מכניסה את האדם למצבים בלתי נעימים ובלתי מובנים. האדם נהפך ליצור-איך-אונים. אך בסך הכל רוב אנשי הצוות עמדו יפה בסכנות הים הקשה.

חופו של האי כרתים מתגלה לעין. מצב הרוח מיד משתנה למראה הגדול שבאיי יוון. מה גם שהרוח הדרום-מערבית שככה ורוח צפונית קלה קמה לנו. הרגיעה בים מפייחה רוח חדשה בצוות.

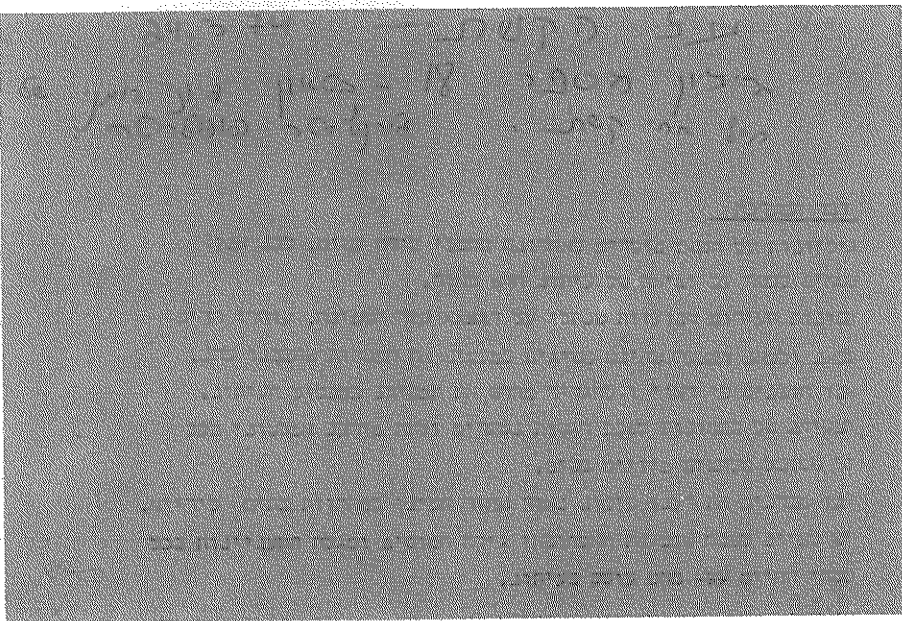

רוח מזרחית מביאה גלים מכיוון הירכתיים. גשם דק וטורדני התחיל לרדת. על הגשר עומד הצופה עטוף במעיל סערה. הלכתי לבקרו. המטר יורד עלינו ומסך קלילות בפיו של הבחור במשמרת. העיניים ממצמצות, קשה להביט אל המרחב. הים הכהה והעלטה הגמורה משרים אווירה של מיסתוריות לילית. יש זמן להרהר רבות. חושבים על הבית החם בארץ, על הנערה המצפה לשובך, על הידידים שלך, על הכל ועל כולם. בכל מחשבותיך אתה שב הביתה ובו בזמן מפלחת הספינה דרכה בשממה הרטובה ואתה הולך ומתרחק מן הבית ומתרחק בפועל ממחשבותיך שלך עצמך. הגשם יורד, הים הומה, הגוף קופא. הספינה פורצת קדימה לתוך מחשכי לילה. באופקים הכהים של הים מנצנצים אורות ניווט בודדים של ספינות תועות בין גלים. מהסיפון הסגור בוקעת מוזיקה נעימה, קטעי שיחות מגיעים אלינו. אנחנו הצופים על הגשר חשים בודדים בלילה. אנחנו אומרים לעצמנו: - מילא, הכל הולך ועובר - הקור הקפאון, הרטיבות. המשמרת על הגשר וגם - החלומות. כתב וצילם: רפיקי כתב "בין גלים" המשך יבוא.

אלא שבקירבת החוף פגעו בנו הגלים מצד הדופן ומסיבה זו הורגשה הקלה בתנודות הספינה. החרטום יציב אולם גברו התנודות מצד אל צד. ארוחת הערב למשל הייתה מאורע מבדה. המנות נתערבבו זו בזו ויצרו עיסה צבעונית, כעין ציור מודרני. מאמץ הטבח ועוזריו להשתלט על העירבוביה לא הועילו. התנודות גם מונעות מהגאי לבצע עבודתו כהלכה. להגאי הכושל בתפקידו מצמידים אימרת שפר: "הוא חותם את שמו על הגלים ומותח קו תהיו". חצות. קשה להירדם בספינה.

בעקבות הרוח החזקה שנושבת נשקלת אפשרות לשנות את כיוון ההפלגה ולהדרים לכיוון סיציליה. אך לבסוף בכל זאת מחליטים על המסלול המתוכנן מראש. "סירות קטנות היסמכנה אל החוף". אלו דבריו של בנימין פרינקלין בארצות הברית במאה ה-18. את נכונות דבריו חשנו אנו על בשרנו. בשעה של אחר הצהריים עברנו ליד האי כרתים שהגן עלינו מפני הרוח החזקה. הרוח הצפון מערבית הוסיפה להכות בספינה במלוא עוצמתה

יואנון אל כתב בין-גלים שהכניע עם הסטי"לים את אל ים.

המשך מ"בין גלים" חודש מאי

הבוקר נפל דבר - באופק הים נראית צלליתו של האי טיצ'ליה. הים השקט מרומם את מצב הרוח. הימאים החלו להרבות כחבות לעהון הספינה שנעשה מקובל על כולם יותר ויותר. לשבחים אין קץ זוכה צמד הטבחים. היום הפתיעו השניים אותנו. הם הופיעו בחולצות לבנות כמלצרים בעלי הכרה מקצועית. בכלל - כל החיים בספינה הולכים ומשתפרים. מוקרנים סרטי-קולנוע רבי-משתתפים. לכל סרט מאה מערכות בערך והאריכות בגלל הקרעים המרובים בסרטים. הספרייה גם כן נפתחה. יש לנו מינוון של ספרים, אלא משום מה מכל ספר יש עותקים רבים. החבר'ה יושבים בניחותא. עושים "פלברה", בסלנג הימאי. "פלברה" הם דברי הוואי בהם מבטא כל אחד מאנשי הצוות את עצמו. מספרים סיפורים על ארצות רחוקות, נמלים בהם ביקרו, מסבאות בהם לגמו מן השיכר, נערות יפות שהכירו בנמלים רחוקים. הדמיון פורח. הסיפורים הם הפולקלור של אנשי הספינה. ישובים בצוותא ומטפחים אנרות בהומור ובבדיחה וגלי הצחוק שוטפים כמו שגלי הים שוטפים.

ישנים על פי שיטת "המיטה החמה". שלוש משמרות מתחלפות. מתגברים על בעיות הצפיפות. יש אירגון צודק שהוכן בטרם יצאנו לדרך. הרס"ר מנצח על היושר והצדק. איש איש מצטמצם ועוד מותר מקום לחברו. חיים יפה, בסבלנות ובהרמוניה. ספינת-טילים אינה כלי-נשק בלבד, אינה רק מעוז בטחון, היא חברה מגובשת ומתוקנת. הבחורים חיים על הספינה כיחידה חברתית מגובשת. הספינה שנהפכה לאי בודד שט במרחבי הים, הופכת לממלכה שאנו תושביה ואנחנו מפתחים תודעה אזרחית על פי מיטב המסורת של מדינת-מופת.

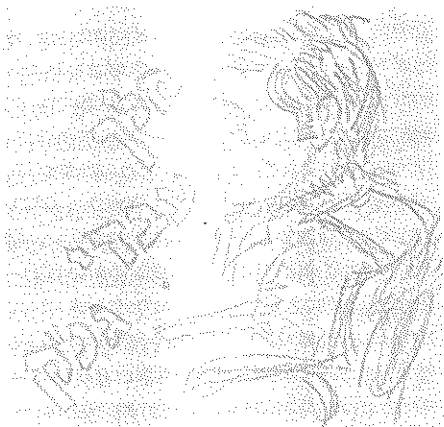
אנו עובדים את מיצרי גיברלטר. גיברלטר הוא מיצר-ים בין הקצה הדרומי של חצי האי הפיראני ובין צפון-מערב-אפריקה והוא מחבר את הים התיכון, בעוד ספרד וטאנז'ר הם שער המיצר לאוקיאנוס האטלאנטי. גיברלטר עצמה היא מצודת-ים והיא מושבת הכתר הבריטית בדרום חצי האי הפירנאי על שפת המיצר. לעינינו חצי אי

סלעי קטן המחובר ליבשה ברצועת חוף דקה. בשנת 1704 נכבשה המצודה הימית על ידי הספרדים. אנחנו חולפים ליד גיברלטר והים עולה. אך, עדיין ההפלגה נוחה. הגיעה שעת הזריחה. זריחה נהדרת שלא ראינו כמוה בכל ימי ההפלגה שלנו. יום קודם, כשחצינו את קו האורך 0, עברנו לחלקו הצפון-מערבי של כדור הארץ. לכן זריחת החמה בצורה זו, היא חידוש עבורנו. השמש עולה כאן סמוך לשעה 0900 לפי שעון ישראל.

הרשף והקשת שטוח לאיטן המלווים הנאמנים שלנו הם הדולפינים. כבר אריסטו קבע שהדולפינים אינם סתם דגי-ים אלא משריצי חיים, היינו - יונקים. הם חיות משעשעות, בעלי מקור ושיניים. אורכם נע מ-1,5 עד 4 מטר. הם חיים בלהקות גדולות ומצויים בכל הימים בנדידה מתמדת והם הצוענים של הימים וכנויים "חץ הים". הדולפין הוא חביבו של האדם מימי-קדם עד אלינו, הימאים על הרשף והקשת. אנדות רבות מסופרות על הדולפינים. בין הימאים מוחזק הדולפין כמביא מזל וכמבשר טובות. הוא המבשר את מזג

איננה הרגשה נעימה. הימים חולפים. משמרת עולה, משמרת יורדת. הספינות חולפות להן ביעף.

השבת באה עלינו לטובה. אנחנו שטים זה יומיים באוקיאנוס האטלאנטי, בקרבת חופי סהרה הספרדית. השבת אינה שונה מיום עבודה שיגרתית, פרט להעדרם של מסדרי נקיון. ככל שמדרימים ומתקרבים לקו המשווה נעשה האקלים חם יותר, השמש מכה עלי ראש וצוואר. הלחות שנברה, עושה את המדים כמעט בלתי-נסבלים. טוב שנטלנו עמנו בגדי-ספורט וסנדלים קלים. חשפנו גופותינו, הלבנים עדיין מן החורף הישראלי, לקרני השמש ו"תופסים שיזוף". משחקי השח והשש-בש החלו אף הם תופסים מקום נכבד בהווי הספינה. ספינת הקרב נראית כמו יאכטה של שעשועים. האוקיאנוס מיטיב איתנו. במיתולוגיה היוונית נחשב האוקיאנוס כבן אוראנוס (השמים) וניאה (הארץ). הוא סמל למרחבי המים האינסופיים המקיפים את העולם מארבע רוחותיו. האוקיאנוס האטלאנטי משתרע מהאזור הארקטי ועד לאזור האנטארקטי, מפריד בין אירופה, אפריקה ואמריקה. הוא השני בגודלו בין האוקיאנוסים בעולם ושטחו מגיע כדי חמישית משטח כדור הארץ.

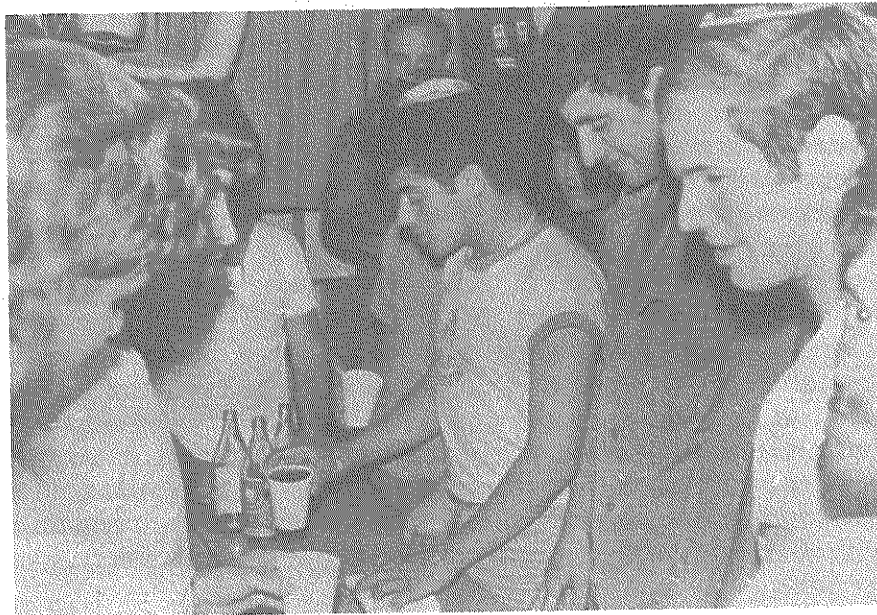
מבוקר טורד הרס'ר בארגון השבת. יש מסדרי נקיון בספינה. יורדת השבת ואנו חוגגים אותה באיחור בגלל השינוי בקווי האורך. אך, את קדושת השבת שומרים. צוות הספינה נאסף כמעמד חגיגי בהרטום הספינה. פוצחים בשירי-הלל. עוברים לתפילות החג. ההתלהבות גדולה וכשנמסך היין אל הכוסות והרס'ר אביזמר מזמר נינוני שבת, הושלך הס בהרטום ההומה תמיד, כאילו הכל חברו יחדיו בשתיקה יפה. בלב האוקיאנוס האטלאנטי, הרחק מהבית החם, על טיפון ספינת-קרב, עורכים קידוש לפי מיטב המסורת היהודית-המשפחתית. דווקא כאן מוענק לאירוע השבת, שבבית הוא כמעט אירוע שיגרתית, עומק רוחני ונפשי. אינני יודע כמה מאיתנו זוכים בבית לקידוש כזה מרגש ולבבי, כפי שעורך אותו הרס'ר אביזמר בלב-ים.

כבר מתגעגעים הביתה. קשה להשתחרר ממחשבות נוגות על הבית בארץ. אנשי הסטיל'לים, המורגלים לתקופת שהות ארוכה מחוץ לנמל הבית, אומרים לי שיש השפעה פסיכולוגית שלילית לשהות ארוכה במים נוכרים. ההרגשה של ריחוק מנמל הבית

האוויר הנוח. אנחנו כולנו מאוהבים ביונקים החביבים הללו. יש לנו ברירה? אין במישהי להתאהב זולתם. הדולפינים משיבים לנו אהבה. מבצעים לכבודנו קפיצות לוליניות על פני המים. ממש איכפת להם לראות פנינו.

בלב האוקיאנוס העביר מפקד הקשת את הפיקוד לעמיתו, רב-סרן א. אני תופס שיחה של גילוי-לב עם המפקד הטרי. הוא מספר לי: - אין זה הסטיל'ל הראשון שלי. אני נהנה לפקד על הספינה. זהו כלי רציני יותר משאר הסטיל'לים. אני מרוצה שהצוות מגושה ורכש נסיונו במלחמה. להביא את שתי הספינות לשארם-א-שייך, זהו אתגר גדול. נשתדל להוכיח את כושרנו בדרום כפי שהוכחנו כושרנו בצפון. להפליג עם צוות היא הזדמנות מצוינת להכיר את האנשים. בעבר כבר הפלגתי באוקיאנוס והוא ידוע לי. אם הימ יוסיף להיות במצב כזה, צופה אני הפלגה נעימה והנעה לשארם עם כלים תקינים ובחורים עליזים.

יורדת השבת, שבת ראשונה בים.

- מונבל -

עברו אי פעם כבר חוויה זו. אנחנו ה"ירוקים" כולנו ציפייה לקראת הבאות.

הגיע יום הטכס. השעה שנקבעה לטבילה היא 1400. מודיעים לנו שבגלל חיסכון במים נאסר על הצוות להתרחץ עד הצהריים. הניקיון המסורתי והמקודש גם כן נדחה בגלל המאורע "הגדול" הצפוי לנו. מזג האויר השרבי, הרוח הדרומית החמה והאויר הלח נוחים מאוד למבצע העומד להתבצע.

לחצות את קו המשווה מבלי ש"יטבל" תחילה כדת ודין בטכס מפואר, ויועלה לדרגת אביר הים. המנצח על טכס הטבילה הוא נפטון בכבודו ובעצמו, המבקר באוניה ומקבל את הפיקוד עליה מידי רב החובל. בסקר שערכתי בין אנשי הצוות נתברר לי שיחיד סגולה יודעים מה מקור מסדר אביר הים. הנוהג הזה הוא מסורת של אלפי שנים. פרט זה ידעו כולם. והכל היו תמימי דעים שאכן יש צורך לערוך מסדר רב-רושם עם חציית קו המשווה. רק חמישה ימאים מבין כל אנשי הצוות

השם אטלאנטיק נגזר, דרך אגב, מהשם "אטלאס" - הוא הענק הנושא על גבו את כדור הארץ. בימי קדם נחשב האוקיאנוס האטלאנטי למרכז האוקיאנוסים. בחלקי האוקיאנוס הסמוכים לחופה של אירופה עברו הצידונים, היוונים והרומיים והגיעו במסעותיהם עד לאיים הכנריים. הנורמאנים חצו אף הם את האוקיאנוס האטלאנטי והגיעו לאיסלנד ולגרינלנד הדרומית. והנה גם אנחנו באיזור האיים הכנריים. ספינות חולפות לידינו. עשרות אניות-סוחר מפליגות צפונה. רובן מיכליות או ספינות-דיג. כשני-שליש מדרכי התחבורה הימיים עוברים באטלאנטיק. האזור הצפוני עשיר בדגה, וזו הסיבה לתנועה הערה של ספינות-דיג באזור. בין ידידינו בים נמנים השחפים. עופות-ים יפים אלו הם שחיינים מצויינים ומעופפים טובים. הם ניזונים מדגים, שרצי ים ושיירי מזונות הנפלטים מן האוניות. השחפים יפים מאוד, כנפיהם שחורים ובטניהם לבנות.

אנחנו מתקרבים לקו המשווה. רוח דרומית חמה ולחה מציקה לנו. בשעת צהרים ביצענו את התרגיל הקרבי הראשון בדברי ימי הסטי"לים. תרגיל היסטורי ראשון במימי האוקיאנוס האטלאנטי. התותחים פעלו כשורה. אנחנו מוסיפים להדרים. החום כבד מנשוא. הרוח הדרומית מקשה על הנשימה. על גופותינו, החשופים לקרני השמש, מופיעים כתמים אדמדמים. "צקודות-תן" אלו הן הסימן הטוב ביותר שאכן אנו מתקרבים לקו המשווה.

אנחנו מתכווננים למיסדר אבירי הים בקו המשווה. לפי חוקיו עתיקי היומין של נפטון, אליל הים והשליט בכל שבעת האוקיאנוסים, אסור לבן תמותה

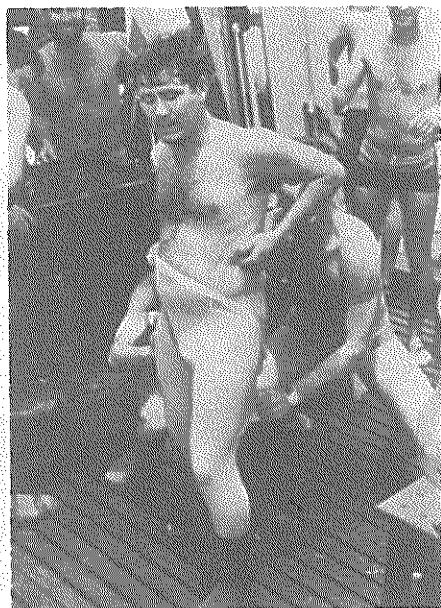
השעה בדיוק 1400, לפי שעון ישראל. אח"י קשת חוצה את קו המשווה. קול עמום בוקע מרמקול, קולו של אחד מעוזרי האל נפטון:

הקשיבו! הקשיבו!
 בשם אל הים נפטון, אבירי ונציגו האישי של אח"י קשת, מודיע אנוכי בזאת לכל הנדכאים, החגרים והפסחים בכלי-שיט זה, על מעבר קו המשווה בעוד כ-5 דקות. כל אלו שהוזכרו לעיל יתכוננו נפשית לטבילה בשם אל הים נפטון, כדי להכשירם כאבירי הים, נציגו חיל הים הישראלי על ספינת הטילים אח"י קשת. כל המועמדים

את טכס הטבילה. איש איש בחורו ירד. צינור-קצף מלא בשומן-חיות שריחו נודף פלט תכולתו על מפקד הכוח, ראשון אבירי הים, לקול צהלותיהם של פיקודיו. ואחרי מפקד הכוח אנהנו, כל אחד לפי תורו. כולנו זוכים למקלחת השמן המטריה. הרס"ר אביזמר משגיח שאיש לא יתחמק, פן יעלה חרון אפו של האל נפטון. קריאותיו הרועמות משתלבות ברעם הגלים, הגלים של נפטון, אל הימים. וזה המסלול שעלינו לעבור כדי לזכות בתואר הנכסף של "אבירי הים" - לכל אחד מן המועמדים אורב אביר-ים ותיק עם דלי שומן חיות או ביצים ובסוף הדרך עם מים מלוחים לשטיפת הבליחה שנצטברה.

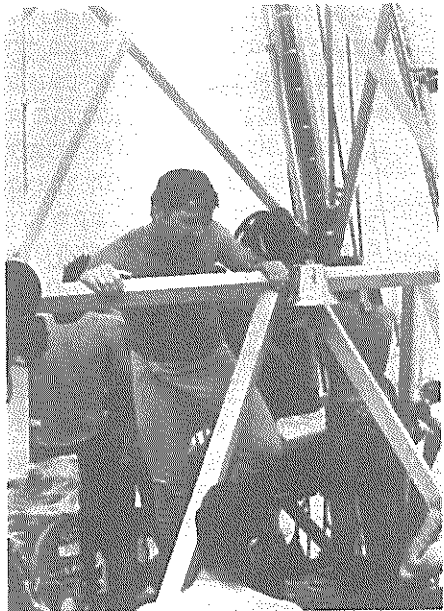
גורלי ככתב צבאי לא היה שונה מגורל רעי בספינה. אחרון אחרון חביב, עברתי את כל המסלול על מדוריו ופרטיו. הוטבלתי עם כל אנשי הצוות. אחרי הטבילה היה מראה הסיפון כמראה זירת-קרב שננטשה. אך, כולם מרוצים ובטוחים שהאל נפטון בא על סיפוקו. רטובים עד לשד עצמותינו, פנינו לחלק האחרון של הטכס - ההסמכה אשר ימאי הראוי למקצועו מתכבד בה. קצין, הידוע בחריפות-לשונו, העונה לשם

יתרכזו, במצוות האל נפטון, על סיפון הדגלים בבגדי-ים ונרביים שחורות לגופם. מיטב ממשחותיו וממימיו של האל נפטון, השמורים בידיים האמונות של נציגיו אבירי הים, השוהים בספינה זו, ממתינים לכל הנדכאים שירדו מסיפון הדגלים כשבראש יוביל פיקוד הספינה.

הטכס התחיל, חלף עלינו ונסתיים. עשרות ימאים התגודדו על סיפון הספינה מוכנים לחשוף מחצית גוף עירום לידידיו על נפטון. אחד אחד הוזמנו על ידי הרס"ר אביזמר לעבור

אפק, פיקד בהצלחה עלינו בשמו של האל נפטון. גופו היה עטוי סדין צחור ועל ראשו היה כתר מלוכת הים. בזרועותיו החשופות והשעירות החזיק במגילת-קלף מגוללת, קשורה היטב בשנץ ורדרד. אפק, נציגו של האל, קפץ בקלילות על הבמה המלכותית ופרש באיטיות את המגילה שבידיו. לקול תרועתם של אנשי הצוות נאלץ עוזרו החביב של נפטון להשתיק את הקהל הרועש, השמח. הס הושלך על פני הסיפון וקולו של אפק לבדו רועם: זאת התעודה! אני נפטון, מפקד פיקוד קו

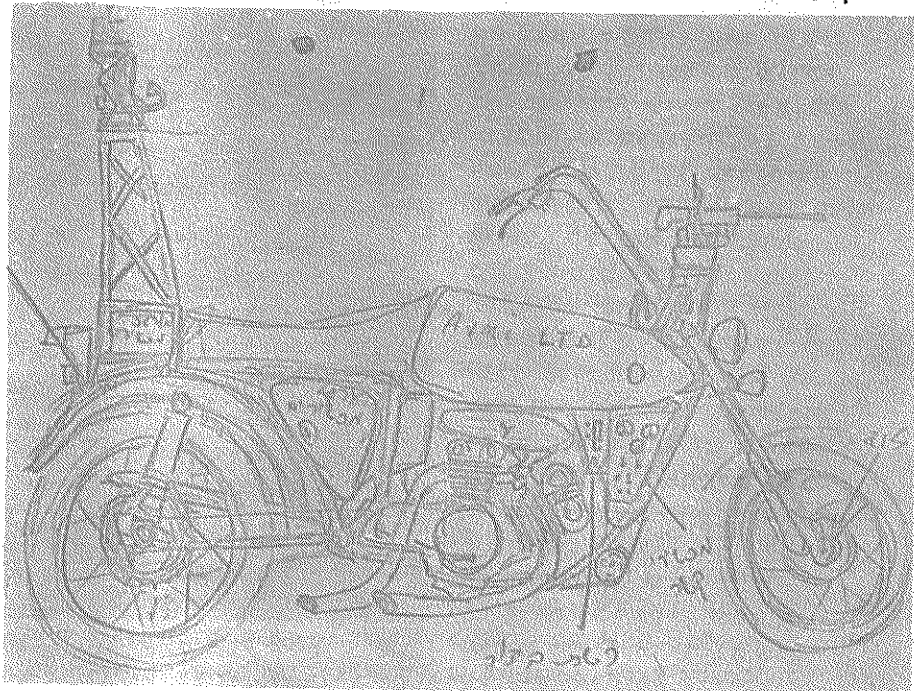
המשווה מטעם מפקד צבא הגנה לימים, מכריז בזאת כי חדרתם היום לחצי הכדור הדרומי על סיפון כלי השיט הנודע לתהילה, אח"י קשת. עברתם את טכס הטבילה לפי חוקי והוסמכתם לאבירי-ים!

בשעות אחר הצהריים נתקבל מברק חגיגי מאת מפקד חיל הים, האלוף בנימין תלם, בזו הלשון: "לאבירי הים במלכות הים, העושים מלאכתם במים רבים ובימים מרוחקים, מיטב הברכות מחיל הים כולו המלווה אתכם בדרככם לזירתכם החדשה".

בברכה,
 אלוף בנימין תלם.

ואנו מדרימים ומדרימים. מצאנו עצמנו באוקיאנוס ההודי. באוקיאנוס זה הפליגו עוד מלכי מצרים ששלחו ספינותיהם לארץ "פונט" שהיא אולי קטע מחופה של אפריקה המזרחית. עם עליית האיסלאם במאה ה-7, נעשה תחום השלטון הערבי חיץ בין עולם הים התיכון ועולם האוקיאנוס ההודי. על האוקיאנוס עצמו השתלטה הספנות הערבית, שהגיעה עד אינדונזיה. אניות אירופיות לא חדרו לאוקיאנוס ההודי עד למאה ה-15. ואסקו-דה-גאמה היה האיש שגילה את הנהיב הימי סביב אפריקה. הוא פתח תקופה חדשה בקשרים בין

חדר ידיעות הקרב קושט. הנורות האלקטרוניות יצרו את האפקטים הרצויים. חדר המלחמה היה לחדר מסיבות מקסים. באווירה שהיתה כולה רצון טוב וחיוכים "התקבצו הצאן סביב הרועה" לרעות בשדות שימחה והוללות. אורות כחלחלים ואדומים רצדו חליפות באולם החשוך והנה נכנס היין ויצא הסוד. השקט המיסטורי שפקד את פתיחת החגיגה, נמוג. היין נשפך כמים והצאן על הרועה התחיל מעט להתפרע. אפילו הרופא שבכל הימים שומר על כבודו, הצטרף אל ההוללים. הצחוק עלה ורעם. הגיעה שעתם

המערב ובין ארצות האוקיאנוס ההודי. ההגמוניה הימית עברה לפורטוגל ואחר כך להולנד. ואחריהם, עם אחר עם, השתלטו על האוקיאנוס ההודי וחופיו. שלטון החליף שלטון. הצרפתים והבריטים. ועתה שטים אנו הישראלים באוקיאנוס המבוקש על ידי עמי העולם בכל המאות. והיעד הקרוב שלנו - מיצרי טיראן.

של כל חובבי ההוללות והעליזות, והטחינה, שהיא בדרך כלל מאכל עממי מבוקש וטוב ומוטיף בריאות, הפכה למוצר המוטח בגולגולות ובפרצופים. אני יצאתי מכלי כשגיליתי על ראשי את הטחינה הטעימה. שערותי השופעות היפות הפכו לבלילה דביקה. פשוט, המתח שנצטבר אצל כולנו משך הימים הארוכים בים נפרק בחג הפורים. אך, השימחה שקצת עלתה על גדותיה, לא הפריעה לרס"ר אביזמר לשזר לפנינו את מגילת אסתר, לקראה עד תומה.

כנראה שנפטון לא קיבל את הקורבן בעין יפה. ממש בשלהי הטכט התחיל הים לעלות והגלים התנפצו מול חרטום הספינה. הטלטולים לא פסקו, גם לאחר תליית נברשותיו וקלשונו של נפטון בסיפון הדגלים. תגידו את אשר תגידו, אבל באמונות תפלות של ימאים יש כנראה אמת. הים אינו פוסק מלעלות. הנדנודים והטלטולים מעלים בצוות חשש סמוי שיש גורם שמפריע את שלוותו של האל נפטון. תחילה היתה האמונה מטובלת בהלצות, פרי דמיונם של רבי המוקיונים ורבי הדברנים בקרב הימאים. התאמצו למצוא פגם בהתנהגותו של מאן-דהו במסדר, להאשים ברוח טובה משתמטים למיניהם. אך, דבר לא הועיל. צץ רעיון להסיר את קלשונו ונברשותיו של נפטון מסיפון הדגלים. אני מעיד - הים שקט תוך רגעים ספורים, עיני ראו כל זאת. אנשי הצוות התחילו להאמין באל נפטון. אני עומד על הסיפון ושורק לעצמי מנגינה מבית-סבא. המנגינה עצובה. יד חזקה צונחת עלי. איש-צוות מצווה עלי: הפסק. השריקה שלך מעלה את הים. הפסקתי מיד. מנגינתו של של סבא גדמה ואבדה ברוח הים הטרייה.

חג פורים הגיע גם לספינות הקרב הישראליות בלב-ים. המסיבה שרכנו מסיבה כהלכה היתה. הכל התחיל כש"מטורף" אחד החליט שעלינו לציין את חג הפורים התשל"ד במסיבה סימפאטית. יום לפני החג התחלנו בהכנות קדחתניות. מחטן המכונה השופע קרעי-בדים וסחבות לצורך ניגוב שמנים ועשית מסדרי הניקיון בספינה, הפך פתאון למקום המבוקש ביותר. מחוץ הסחבות הרכיבו את תחפושות הפורים. כל אנשי הספינה היו מסורים למשימת-פורים. אפילו האדישים כל השנים לחג הזה, התגייסו במלוא מרצם לחג הפורים על ספינת הקרב.

מאת: רפיקי, כתב "בין גלים"

יומנו של כתב בין-גלים שהכאיץ עם הסטילאים את ים. סוף טוב - הפל טוב !

ככל שהתקרבו לארץ, קצרה הרוח, והרצון העז להגיע כבר הביחה נתן את כטויו בהתנהגותם של אנשי הצוות. פנה רוח העליצות, ונתחלפה בחוסר סבלנות. פה ושם התאמצו לרומם את מצב הרוח על ידי אירגון תחרות-דיג, סרטים ושירים שבקעו מהרשם-קול. לא הועיל הרבה. אם כי גם לעגמת-נפש יש צד משעשע. כך למשל שרו כולם שירי פסח בהתלהבות רבה כאילו היו בטוחים שנשאר בים עד לחג הפסח ונערך על ספינתנו סדר פסח כהלכתו. מהוך געועים וחוסר סבלנות לא האמנו שאומנם נגיע הביתה במועד שנקבע.

מצב הרוח המוזר לתוכו גלשנו כולנו, התבטא בשינה מוגברת. הייתי עד לשיחות כגון זו:
- אין לך מושג מה הייתי גותן כדי להגיע הביתה ברגע, הוזה לראות את פניהם של בני-משפחתי. ולא רק את המיפחה. בפעם הראשונה כחי אני חש בזיקה החזקה שלי לארץ.

אנשי הצוות הנשואים סבלו יותר מהרווקים, אך העדיפו לשחוק ולא להרבות דיבור על געועיהם הביתה. מה יש לומר - סביבנו ים וים וים. גלים אין-סופיים חתמו גבול בשמים, והשמים נושקים לגלים. חברתנו היחידה הם הכרישים, הכרישים המלווים את ספינתנו, שיוכיכם לטוג הכרישים הזוללים. ביניהם בלטו הכרישים הכחולים שעקבו בעירנות אחרי הספינות. ואנחנו מביטים לתוך המרחבים הרטובים והזמן זוחל כנצה נצחית. אין ברירה אלא לפתח מעט אירוניה וציניות, להיראות קשה ולדבר קצת נטריות ולספר סיפורים פרועים. כל אלה רק כדי לכסות על מכאוב הגעועים. רק הלילה טובל את האמת. בלילות, בפיונה הסיפון, מתארגנות מקהלות-זוטא. אז שרים שירי ערגה וכיסופים לישראל. אז פולשים לתוך הים הזר, הכינרת והגליל והרי יהודה, וירושלים של זהב. 500 מייל לפני הכניסה למפרץ עזן, שבים החיוכים אל פני הימאים. פתאום מתברר לנו שנותר רק עוד ערב שבת אחד בים ולאחריו יומיים נוספים ואז... מתנשם החלום, חלום הבית, בערב שבת אחרון בים השתפכנו ממש בשירי מולדת. נשכחו כל הצרות הזמניות. גם הסעודה, שהייתה מורכבת ממנות קרב משום שכבר אזל המזון הטרי, נתקבלה אצלנו כסעודת המלך.

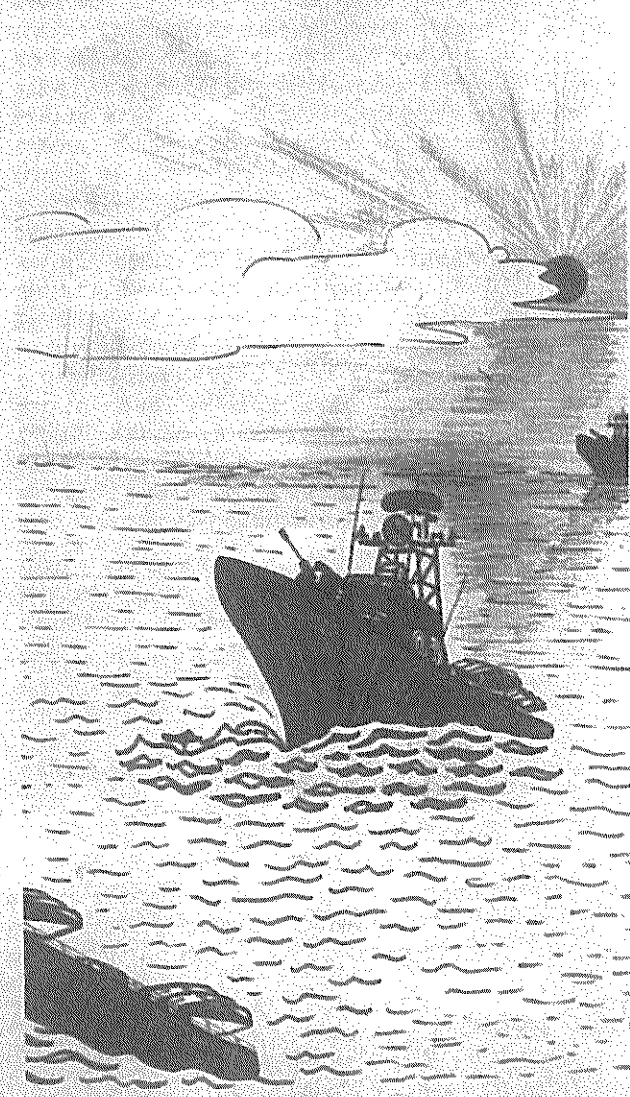
ועם כל זה - מתחילות ההכנות לכניסת הספינות למים עזיניים. הצוות נכנס למצב של כוננות ומתח.

החל מרגע הכניסה למפרץ עזן, נעלמו הבגדים הספורטיביים החביבים עלינו. שוב אנחנו היילים לכל דבר ולבושנו מלא כנדרש להופעה צבאית הולמת.

יום שבת אחר הצהריים - אנחנו מתקרבים במהירות לבאב-אל-מנדב. מתקרבים אולי לרגע הנורלי של מסענו. המתח מרקיע שחקים. הספינה רועשת מהנועה רבה, המחירות בה תופסים

"כף הטערה" מצדיק את שמו. הים עלה לשיאים שלא היכרנו. הגלים הגביהו עד כדי 6 מטר. למזלנו הרב, היו הללו גלי-ירכתיים. הנודותיהם וטלטוליהם לא פגעו בנו לרעה. "כף הטערה" היה מבחן יפה לכשירותן של ספינות הטיילים. ספינותינו הוסיפו להפליג במהירות מכטימאלית וחתכו יפה את הגלים הגבוהים. יצאנו בכבוד מתחומי של "כף הטערה", ואנחנו בדרך הביתה - לשארם-א-שויה.

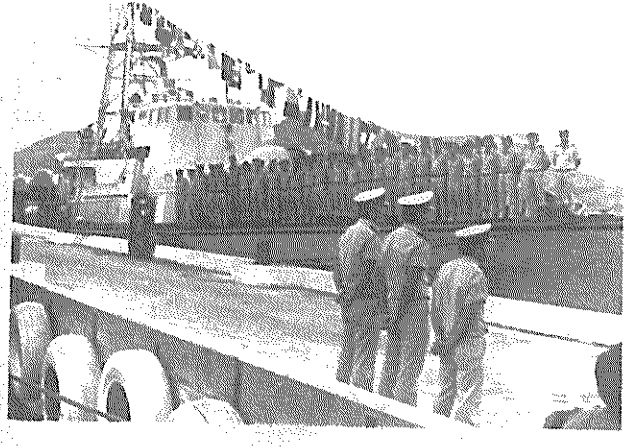
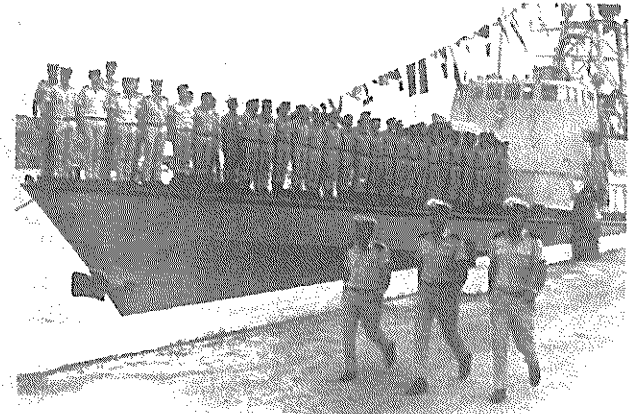
סוף טוב
17.10.73

שארם-א-שייך!
 דגלים, מוסיקת-רקע, בני משפחה, ידידים, נערות
 יפות, אלופים ומפקדים, הרמטכ"ל, ומפקד חיל הים,
 האלוף בנימין תלם. הספינות עוגנות משני צידי המזח.
 מיסדר חגיגי. כולנו עומדים דום. מפקדי הספינות
 מוטרטים את הפיקוד לזירה. ומפקד חיל הים, האלוף
 בנימין תלם, מברך אותנו:
 - ראש המטה הכללי, אורחים, אנשי זירת ים-טוף,
 וצוותי "רשף" ו"קשת"!

23 אלף ק"ס, יותר מחצי היקף כדור הארץ, היוו מנת
 חלקכם בדרך להעמיד לפקודתו של צה"ל כוח ימי חדיש,
 בעל משמעות בזירת ים-טוף. כושרן של "רשף"

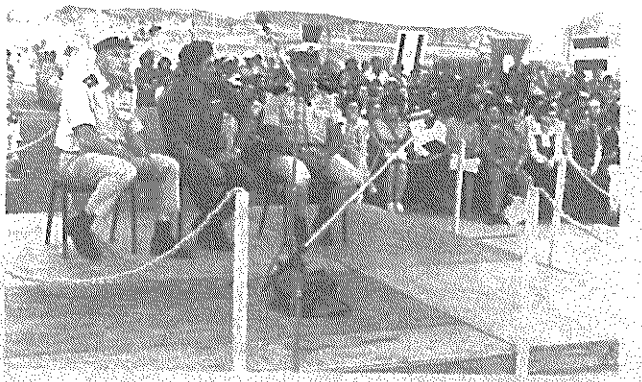
ו"קשת" הוכח בקרב כמלחמת יום הכיפורים, בחופי
 לטקיה ודמיט, והוא הוכח שנית ברמת הצוותים
 וכשירות הספינות בהפלגה ארוכה זו, שהבאה אתכם
 היום לבסיס שלמה. חיסרון של ספינות הטילים, הורגש
 כאן במלחמה. בטוחני שנוכחותכם כאן והצטרפות ספינות
 נוספות תמחוק חיסרון זה בעתיד.
 אופייה המיוחד של הזירה, על כל השוני וההבדלים
 שבין הים האדום לים התיכון, יחייב אתכם להתחיל
 מייד בפעילות אימונים אינטנסיבית שתאפשר לכם להכיר
 ים זה על כל צפונותיו ותכונותיו המיוחדות.
 היו ברוכים עם בואכם ועם חזילת פעילותכם בזירת
 ים-טוף.

מאת: רפיקי, כתב "בין גלים"

אנשי הצוות אח כובעי הפלדה וחגורות ההצלה, מסחררת.
 מרכז-ידיעות-קרב הומה ככורת, והנורות האלקטרוניות
 מבהיקות בשלל צבעיהן. הלולה של עשייה בספינה!
 ההתרגשות גדולה,
 בחוץ כל ההמולה והמתח וההתרגשות, מספיקים לשוחח
 על הרגע הנדול ההיסטורי שבו תעבורנה ספינות-טילים
 ישראליות כמיצר שבין קבוצת איי שבא והאי הבריטי
 פרים, ותיכנסנה לים-טוף.
 אותה שעה ניגש מפקד הספינה לגשר ודיווח במכשיר
 הדיבור הציבורי:
 - הקשיבו הצוות! המפקד מדבר אליכם. תפסנו עמדות
 קרב על מנת לעבור כמיצרי באב-אל-מנדב. אנו נעבור
 מערבית לאי פרים. זו הפעם הראשונה מזה אלפיים שנה
 שספינות של יהודים עוברים כמיצרי זה. אנו נספיק
 להכירו היטב.
 הרגעים של המעבר הונצחו במצלמות ומפקד הכוח ציין
 בסיפוק:
 - נדמה לי שאנו שולטים כמיצרים! כאן עשינו
 היסטוריה.

את היום שנותר לנו לסיום המבצע הארוך שלנו. בילינו
 במרכז ים-טוף מבלי לראות את קצהו. הלילה האחרון
 עמוד בטימן מסיבה לציון הימים שעברנו. הדרך הארוכה
 שעשינו, הימים בהם הפלגנו, הסערות ולהט החמה על
 גבותינו, כל הרפתקאותינו כבר היו לנחלת העבר.
 הכירה בשפכה כמים וכטוב ליכנו ביין, פתחנו בשירה
 שהלכה וגעשה, ונסתיימה רק בשעות הקטנות של
 הלילה.
 וכולנו מצפים לבוקר. מחר יסתיים המבצע הארוך ביותר
 אותו ידע חיל הים הישראלי מזה שמונה-עשרה שנה.

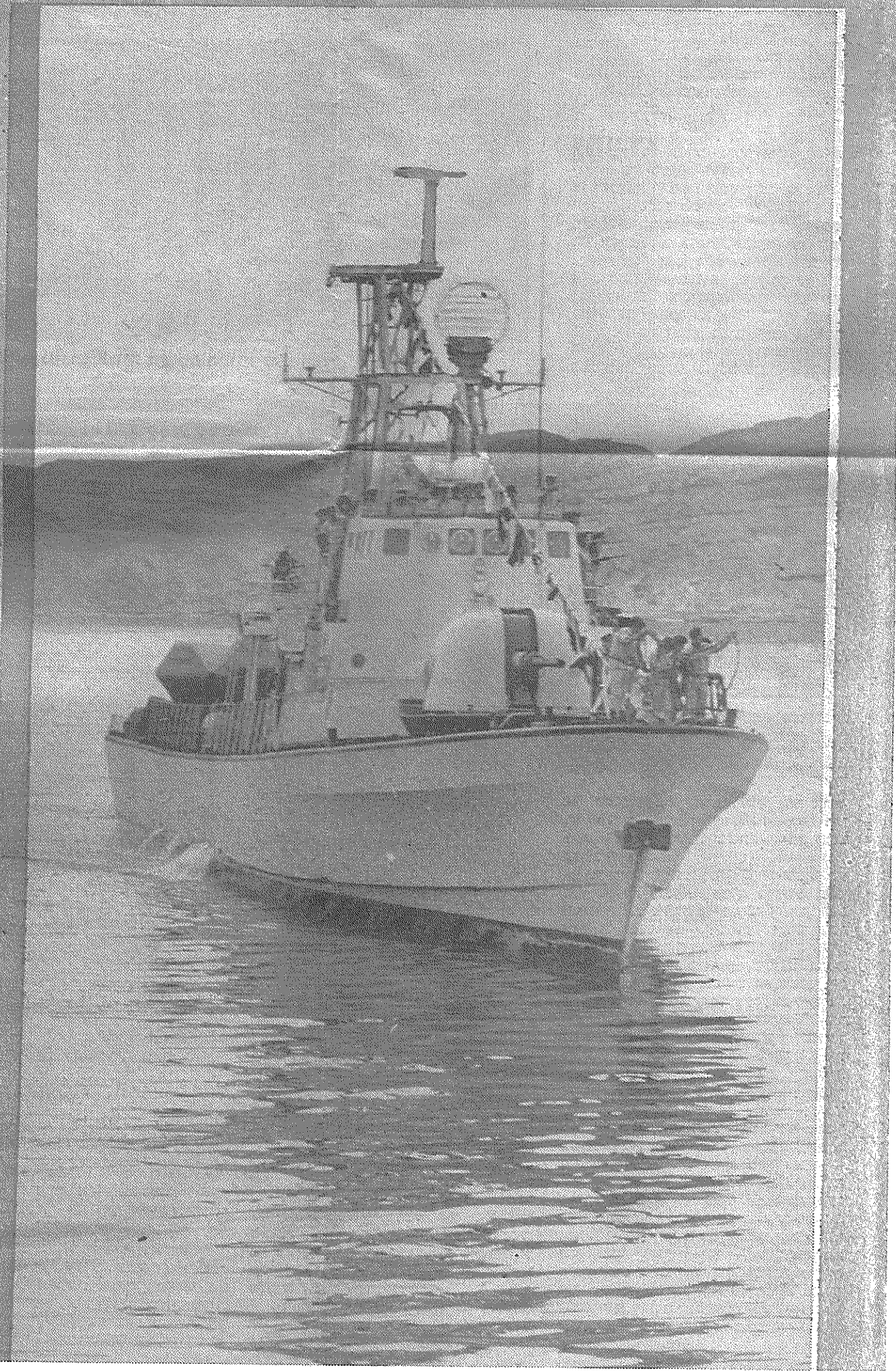

הפלגה חיים אלים

סטיילים

בשארם

זאת כתב חיורד צילם אבי שמחוני

שלוש פעמים הקיפו ספינות חיל-הים הישראלי את יב"ש אפריקה. בשנת 1955 יצאה הפריגטה "משגב" למסע אימונים לדרום-אפריקה, אך ההקפה היא לא נתבצעה במלואה. הפריגטה אומנם עברה את המרחק של למעלה מ-18,000 מייל, ובזמנו היה זה המסע הארוך ביותר של חיל-הים הישראלי — אולם היא לא הוסיפה ל-הרחיק ושבה לחיפה, נמל האם.

בפעם השנייה, בשנת 1956, יצאה לדרכה אהותה, אח"י "מונקי". זה היה מיד עם סיום מבצע סיני, תוך מאמץ משותף של כוחות היבשה והים נפרץ אז המצור על אילת. ב-פריצה זו נטלה "מונקי" חלק נכבד. היא כבשה את נתיב המים בימ-סוף ובכך נתאפשר לאוניות הסוחר הישראליות להגיע לבטח אל נמל אילת.

בשנת 1974, יצאו ספינות חיל-הים הישראלי בפעם השלישית למסע ארוך. הפעם היו אלו הסטיילים, ספינות ראשונות בסוגן, ש-לחמו בידות קרב שונות במלחמת יום הכיפורים והוכיחו כוחן במבצעים מורכבים רבים. הסטיילים יצאו, אפוא, לדרך כדי להקיף את אפריקה בהקפה של מחצית כדור הארץ ולמעלה מכך. פעמיים הם חצו את קו האורך 0 ופעמיים — את קו הרוחב 0, ובכך השלימו שהיה בארבעה חלקי כדור הארץ, הדברים

פרקי יומן שנכתבו

המובאים כאן נכתבו תוך אותה הפלגה-ארוכה ביותר.

בטיול דלי

מחוגים מתקרבים לשקט הישי. הפפינות נחתו עצמן מרצוף הנמל. צפירות ה' כבוד מייללות והסטיילים יוצאים אל הים הפתוח.
רוח דרומית חזקה מקדמת את פני הספינות. השפירצים הנבזזים אינם מעודדים. הים קשה. טילוגי מים מנבזזים. מצפים את הנשר העליז, אחד המעקדים אומי: "הו ים, שהי ספינות יודעות להפליג ברי."
הספינות — כן, הימאים — פחות. הטלטר-לים מורגשים בבטן וכעבור זמן לא נותרה ברירה אלא למה שנקרא בפי זאבי הים הוותיקים: שיחה ממושכת עם הדלי. ב, שיחה זו כולם נטלו חלק, והימים כטיילוגים. איש לא נכח בארוחת הערב הראשונה המיטה נותרה פתרון יחיד. כולם חולים במחלה הים והשעות במשמרות מתמשכות כימי דהר. מכל פינות הספינה עולות וגשמעות גניחות.
כך נפתח המסע הארוך של הספינות בטיול "דלי".

ספינות טילים כמו יכמות

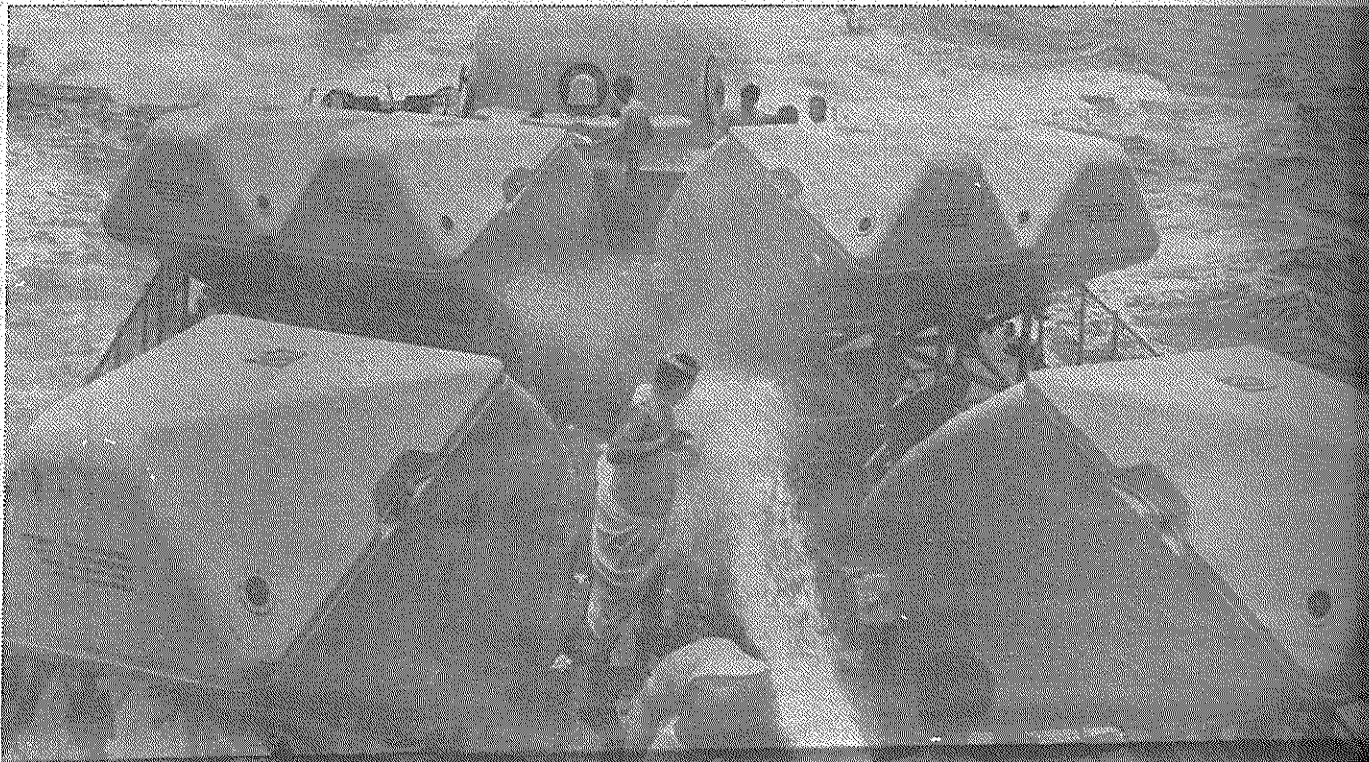
טעיה תהילה — טימן לימים טובים. האור בוקר והים נרגע. ימי שיש שקטים עובים רים ללא אירוע. סמוך לחוף הספרדי נהיה הים דומה לבריכת שחיה, שתענוג לשייט בת ל-חבריה טוב ונעים, עד ששוכחים את תנאי הצפיפות. ישנים בשיטת המיטה הזומה. כל אחד מצטמצם כדי לתתיר מקום לחברו. הספינות כממלכה קטנה, וחיים בא כהרמוניה ובסבלנות. ספינות הטילים בלב ים תופכת למסגרת חברתית. הימאים חיים בצוותא כי יחידה חברתית ובתוך התנאים הקשים יוצרים חוקים של שיתוף וניהול צוות.
ספינות הקרב הפכו, בלב ים, ליאכטות

במסיבה, הדר ידעות הקרב קושט כדבעי, כשאורותיו הכחלחלים והאדומים משמשים רקע מצויץ ומתאים להילולה של פורים. השמחה וההילולה אינם מפריעים לרס"ר אביר זמר לקרוא בקול את מגילת אסתר, ומקשיבים לו בעניין אסתר המלכה, מרדכי היהודי והמן הרשע, ששובצו כראוי להם במסיבת הפורים של הסטיילים.

מסע לאורך כך הסערות

הפניות ממשפחות ריפן. הפך הדרומי ידוע כסוער וקשה למעבר הספינות, אך הפעם לא נקם הים בספינות הישראליות. בטרם הולפת הספינות על פני כף-התקווה הטובה — מתערפל האוויר והראות הנרועה אינה מאפשרת לספינות הפלגה מהירה. באיזור הכף יש התנגשות של זרמים תת-ימיים, שמוצאם משני אוקיאנוסים שונים. ה"אוקיאנוס האטלנטי והאוקיאנוס ההודי, ומערב-בולת זרמים זו מעכבת את שיט הספינות. הפעם שמחים הימאים לאיטיות השיט: "הר השולחן" ו"הרי האריה" הינם נוף מרהיב עין.

הסטיילים מוסיפים להדריים. לאחר שסובבנו את כף אגוליאש — הקצה הדרומי של דרום אפריקה, אנו מוצאים את עצמנו בארץ קיאנוס הודי, המוליך את הספינות הביתה. ככל שקרבות הספינות הביתה, עולה ה"קשת" ו"רשף", שתי ספינות הטילים שהקיפו את אפריקה, בהגיען אל קו-המשווה-בטסס ההטבלה הסטיווילי.

הפלות 23 אלף הקילומטרים של "קשת" ו"רשף" מחיפה אל מפרץ שלמה

מתח: הדרך הביתה מקרבת את הספינות אל איזורים הסמוכים להופי האויב. בספירת נות גדרים האנשים עם העלאת הכוננות. נעשים כל הסידורים למנוע הפתעות, העלון לוח היו להיות בלתי-נעימות.

עמדות קרב!

לצול עולה בספינה וקול ידוע קורא ברמקול: עמדות קרב! עמדות קרב! אנשי הצוות מזנקים לתפוס את קובעי ה"פלדה והגורות ההצלה ורצים לעמדות התותחנים. מרכז ידיעות הקרב בספינה תומה כ"כ מורת והגורות מבהיקות בשלל צבעיהן. הצוות תופס עמדותיו בזריזות. הכל מזכיר את מלחמת יום הכיפורים. החבריה שקטים. משוח-הים על הרגע ההיסטורי שהם יוצרים. קולו השלילי של המפקד הספינה בוקע מתוך ה"רמקול:

"הקשיבו. המפקד מדבר. תפסו עמדות קרב כדי לעבור במיזרי באבי-אל-מנדב. זו הפעם הראשונה מזה אלפיים שנה, שסטיילי ישראלי עובר במיזר הזה".

היעד - מיצרי טיראן

יום ה"1 באפריל. שעת פין הערביים. בבסיס חיל-הים בשארם-א-שיך מצפים הורים, ילדים, ידידים, קצינים וחיללים לבואן של ספינות הטילים, שעשו דרכן במים זרים ועויינים, ושהו בים תקופה ממושכת, בת 23 יום, כדי לבצע את משימתן. בסיס חיל-הים בשארם דומה לכורת דבורים. הצפיפות המסור-רתיות נצפרות בכל עוצמתן.

הרטומיהן של ספינות הטילים הראשונות פוגים אל המזוה, שהוכן לבואן. דגלים צבעוניים מתחבטים ברוח, שירי לכת גלויים למחיה אות כפיים.

אט אט מחליקות הספינות במימי המפרץ השקט. הבחורים רצים אל ההרטום כדי לעימוד במיזר של קבלת פנים. חבל התקשורת מצמיד את הספינות למות. כובשי האוקיאנוסים והמיצרים שבו הביתה.

שחורות. מיטב מימתיו ומימיו של האל נפי טון, השמורים אמונה בידי נציגיו, אבירי ה"ים, השוהים בספינה זו, ממתניים לכל הנד"כאים שירדו מסיפון הדגלים, כשבראש יובל פיקוד הספינה".

שומן חיות שריחו נודף, קצף מעורב בביצים סרוחות, עגבניות רקות ובצק דביק — מוכנים לטכס ההסמכה לאבירי. הרס"ר אביומר מוזין את הימאים, זה אחר זה, לעבור את טכס הטבילה, איש איש לפי תורו. יש השגחה קפדנית שלא יתחמק איש, פן יעלה הרוח אפר של האל נפטון. יום עוברים שטיי פה במיים ומריחה במשחת נפטון.

קצין מסוים, הנודע ברבים בחוש ההומור שלו, מתפקד את נפטון. גופו עטוי סדין צחור ועל ראשו כתר המלוכה בים. בורזותיו ה"שעירות הובק בציצור של נפטון על ספינת קרב ישראלית מגילת קלף מגוללת, קשורה בשרוך והרדד:

"אני, נפטון, מפקד פיקוד קו-המשוואה מטעם צבא-הגנה-לימים, מכריז בזאת, כי חדרתם לחצי הכור הדרומי, כשאתם נמציאים על כלי השיט הנוזע לתהילה, והוא סטיילי ישראלי, את טכס הטבילה עברתם למי כל החוקים והוסמכות בזה לאמרי הים".

הטכס נסתיים. והמולה שככה. לכמה מס' נגים ונדכאים נותר לנקות את שרידי ההי"לולה שעל הסיפון.

יבשה! יבשה!

לחור הצוית קו-המשוואה מקווים הימאים לראות יבשה, הרי היא המטרה הנכספת לכל ימאי העושה ימים רבים בים. ואכן, בצה"רי אחד הימים מתגלית פיסת יבשה זעירה, המחממת את הלב. הימאים, במרוצת ימי ה"ים, היו לתאבירי-קרקע.

סמוך לאותו יום מגיע תורו של חג הפורים. במעגן שקט נערכת על הספינה מסיבת פורים. שלא היתה מביישת כל אירוע דומה בארץ הצבי.

החבריה משקיעים את כל רצונם ומרצם

דים למסע הם השופים. הללו הם שחיינים מצויינים ומעופפים טובים. כל הדרך הם נ"זונים משיירי המונות הנפלטים מן הספינות, ואינם מרפים מן הסטיילים.

וההום כבד מנשוא. הרוח מקשה על ה"נשימה. על הגווים החשופים של הימאים מרפיעים כתמים אדמדמים: כוויות השמש, ה"חולכות ונעשות עזות ומכאיבות יותר, ככל שמתקרבות הספינות לקו-המשוואה.

מסדר אבירי הים

ע"י-חוקיו עתיקי היומין של נפטון, הוא אליל-הים, השליט על שבעת האוקיאנוסים, אסור על בן תמותה פשוט להצות את קו המשוואה מבלי שיטבל תחילה כדת הדין בטכס מפואר, שבו יועלה לדרגת, אביר ה"ים".

המגצה על טכס הטבילה הוא נפטון בכבדו. דו ובעצמו, כשהוא מקבל את הפיקוד על הטכס מידי רב-החובל. לאחר הטכס זכאי המשתתף לקבל תעודה המהווה מיסמך היס-טורי, תעודה המעלה אותו לדרגת אביר-הים ובכך הוא נמנה עם ידידיו של נפטון, האל האדיר. רק חמישה מבין הימאים בסטיילי שלנו עברו טכס זה בעבר, הללו מתייעצים ביניהם מה ייעשה בחבריהם למסע.

בשעת צהריים של אחד הימים החמים, ברגע בו חוצה הסטייל את קו-המשוואה, בר"קע מן הרמקול קולו העמום של אחד מעו"רי האל נפטון:

"בשם אל-הים נפטון, אביריו ונציגו האישי על הספינה הישראלית, אני מודיע בזאת לכל הנדכאים, החיגרים והפיסחים בכלי שיט זה, שאנו עומדים לעבור את קו-המשוואה בעוד חמש דקות. הללו, שהזכרו לעיל, יתכוננו כבר עכשיו, נפשית, לטבילה בשם אל-הים, נפטון, כדי שאפשר יהיה להכשירם כאבירי הים, נציגי חיל-הים הישראלי על ספינת ה"טילים".

"כל המועמדים יתרכזו, איפוא, במצוות האל נפטון. על סיפון ה"גלים בבגדי ים וגרבים

הדרות שיש להן הווי משלהן. כשעברנו את הים התיכון ויצאנו אל האוקיאנוס הרחב — כבר נתלכדה על ספינת הקרב חברה מגובשת.

קידוש בלב ים

י ופ ששי. מכעיר בוקר טרוף הרפ"ר אבירי זמר בארגון מסדר הנקיון בספינה. בספירת יום הששי הוא ככל הימים. משמרות שיג"ר ותיות, סרטים, מבקרים בספריה והטוטו נפתח למתמרים. כך חולפות השעות עד שיועד על ספינת הטילים ערב שבת, הוא ערב השבת הראשון בים. הצוות נאסף בהרטום הספינה במעמד חגיגי. בלב האוקיאנוס האטלנטי, ה"חן מן הבית, על סיפון ספינת קרב, עורכים קידוש לפי מיטב המסורת. נערכת תפילת שבת. נמוג היין לכוסות והרס"ר אביומר מומר ניגוני שבת מבית אבא-אמא. החבריה משתפים עצמם בזמר בכל לב. מרגישים ב"טוב. הים האינסופי, הריחוק מן הבית והמור"לדת, המיבצע המיוחד של ספינות הקרב — כל אלו מעניקים לקידוש השבת מימד של עומק רוחני. כמוכן, שגם סעודת הערב זכתה לתשומת לב מיוחדת. הטבחים עשו ככל ש"יכלו להבדיל בין קודש לחול בסעודה של חג, ואכן, זה היה אירוע מיוחד במינו, ש"אווירתו המיוחדת השרתה מצב רוב בלתי-רגיל אצל כל אחד מן הימאים על הספינה.

בלב האוקיאנוס

כל שמדרימות הספינות לכיוון קו-המשוואה וזה נעשה האקלים חם יותר והשמש קו"פוחת על ראשי כולם. הלחות גוברת והזויעה שוטפת. החבריה מסתובבים על הסיפון ב"נגדי ספורט ובסנדלים קלים. הים רגוע. ה"שעות חולפות ומצטרפות לימים, ואירועים מיוחדים אין. בתנאים אלו, תופסים השחטי מט השש-בש מקום חשוב.

שבעיים ימים כבר נמצאות הספינות ב"דרכן, כשמסביבן מים ומים ומים. רעים יחי-

מפקד חיל הים

מתכבד להזמין

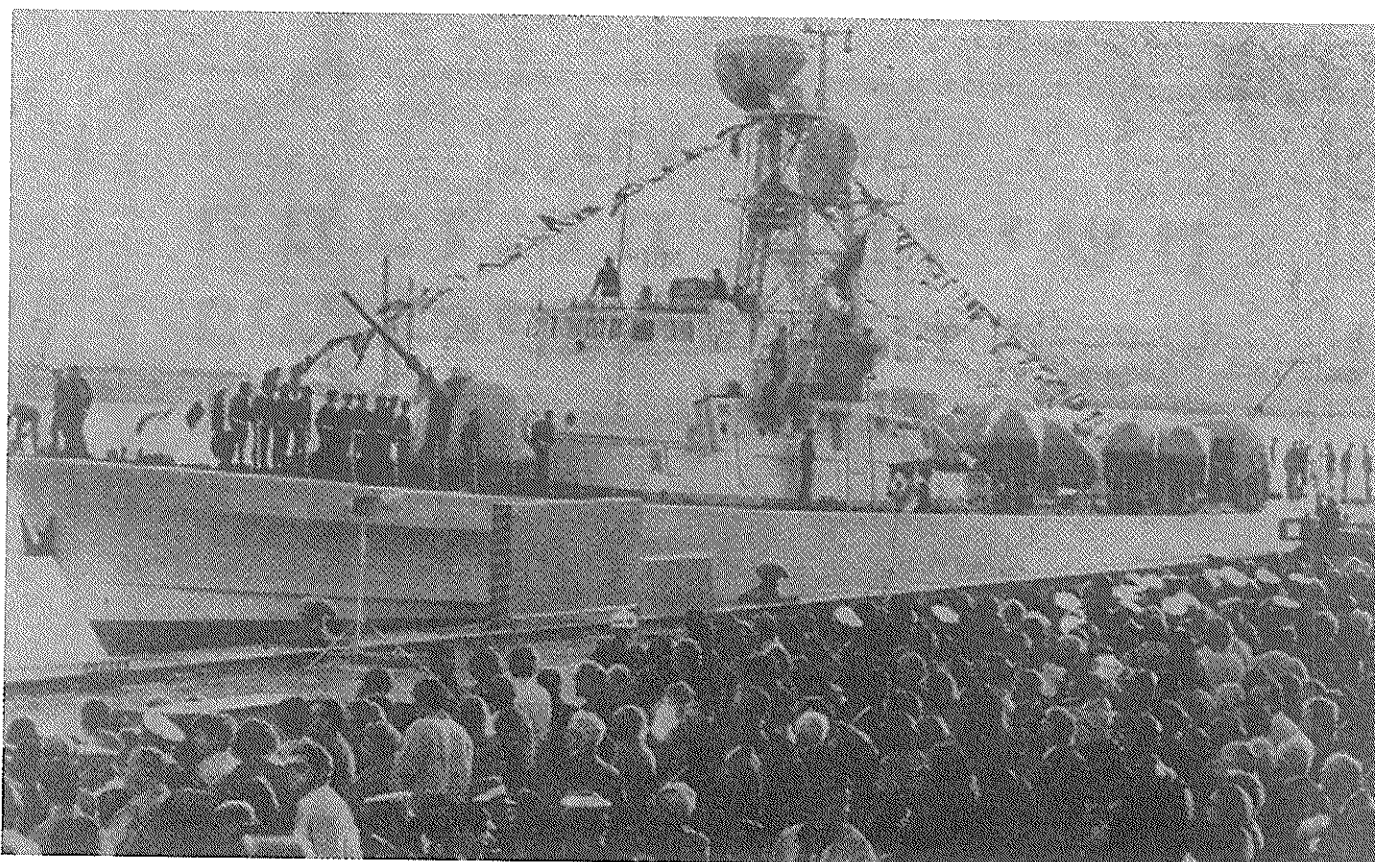
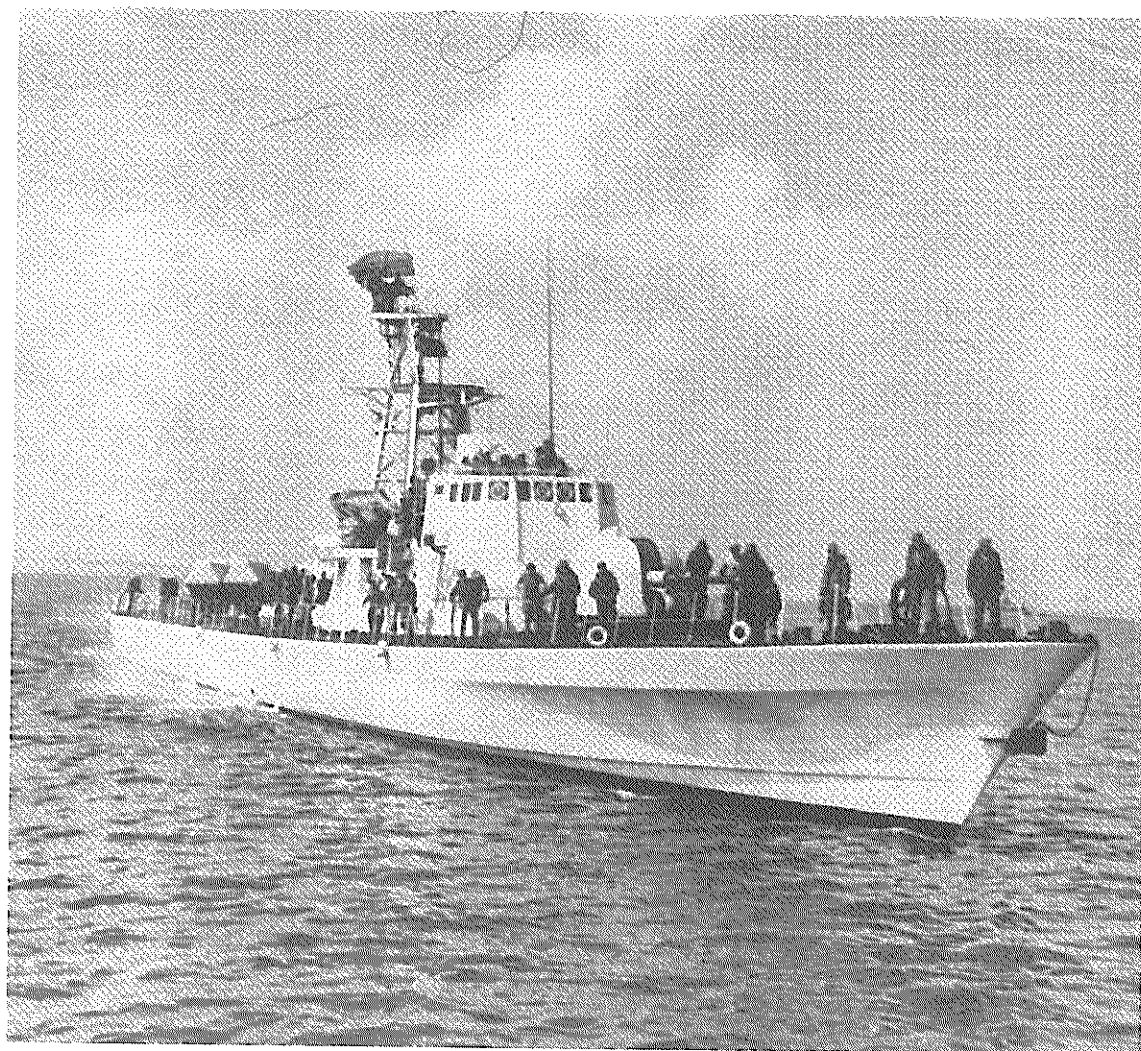
לטקס קבלת פנים לספינות חיילי

אשר יערך ביום ה' 28 מרץ

בשעה 1700

ההזמנה אישית ואינה נתנת להעברה

- * מטוס מיוחד יטוט לאיזור הטקס משדה הערופה "בנגוריון" (לוד) מסוף "ארקיע".
- * הנך מתבקש להגיע לשדה עד שעה 1515 לכל המאוחר.
- * חזרה משוערת לשדה הערופה "בנגוריון" בשעה 2030.
- * נא לא להביא מצלמות וחבילות.
- * הזמנה זו תהווה אישור טיסה הלוך וחזור. יש להציגה בכניסה למטוס.
- * הנך מתבקש לאשר את השתתפותך בטקס זה ע"י הודעה לאחד ממספרי הטלפון הבאים (איזור חיוג תל-אביב) :- 693564, 693734, 693731, 693200.
- * את האישור הנ"ל נא להעביר עד 26 מרץ 74.
- * קצינים כמדי דקרון וכובע מצחיה לבן

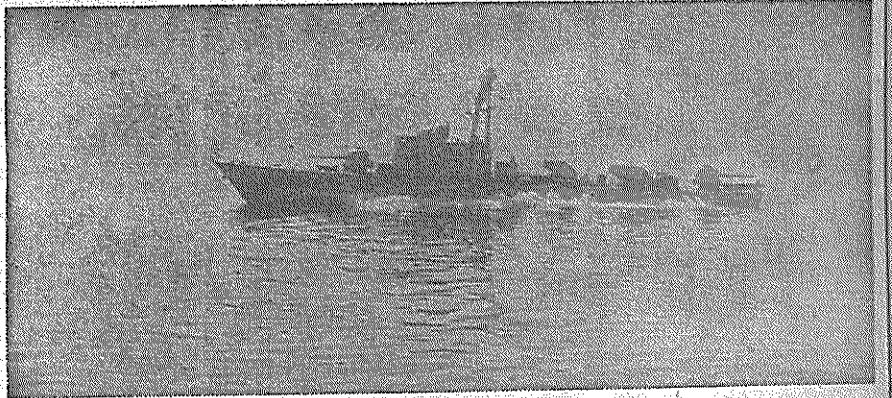

ים רוגע - וריח של נפט

כי ספינות בסדר-גודל ניכר מסוגלות לנוע חופשית בתעלה.
מדוע אס-כין אין התעלה פתוחה לתנועה? מדוע עדיין תקועות אותן ספינות באגם-המר מאז מלחמת ששת-הימים ואינן חוזרות הביתה?
שאלות אלה ורבות אחרות נשאלו ללא מענה. הסברה אומרת, שפליטת ספירת התעלה לתנועה אזורית - קל יותר ללחץ על ישראל לנסיגה נוספת בסני. ואכן, הלחצים נמשכים. אולם מצרים כבר ניצלה את התעלה הנקיה ממוקשים כדי להחזיר לבי-סטייהאם את ספינות המלחמה שלה, לרבות צוללות וטילים שהיו שם מאז 1967. בלי להקיף את אפ-ריקה. צי מלחמתי חדש יותר הורד אל מימי המפרץ.

בסטיילים על-פני ים-סוף

כתב וצילם: ישראל זמיר

הגבול במפרץ
עית קריהגבול הימי עדיין שנויה במחלוקת. המצרים מסרבים להכיר בקריהגבול הנוצח את המפרץ לשני חלקים שונים, ולא אחת קורה שספינות של שני הצדדים חולפות במצרי היובל בשלושה, אלה ליד אלה וללא תקלה.
במפרץ טואץ מצויים כהונת צבאיים קטנים-יחסית, בעיקר בגמלי ערפיה, גרדקה ופפנה. עצם העובדה שהתעלה פתוחה מאפשרת למצרים להוריד דירמה ולתגבר תוך 24 שעות את צייה הצבאי במפרץ ל-מקרה שהאויור יתלהט. פרט לצי הצבאי המצרי חולפות מדי פעם במימי המפרץ ספינות אזרחיות קטנות, המובילות עולירגל למכה.
במקרה של מלחמה, הרי יתכן כי ינסו שוב המצרים להודים ולהסתה את מצרי באביאל-מאנדב. אולם גם לחיליהים וגם לחיליהאויור הישראלי יהיה מה לומר בנידון זה.
המצרים - נקודה רגישה מאוד. נתיביים פתוחים מהווים שאלת-הימים לישראל. לכן משגיטת הספינות הישראליות והמצריות אלו מול אלו ללא אומר, ללא ברכת-שלום, בהתעלמות כמעט מופגנת. מפנימים כאן נוכחות.

השני, ה"מילאן", הקרוב לישראל, הוא צר יותר (רק מיל ימי אחד) וקשה לניווט. זמן-מה לפני מלחמת יום-הכיפורים מיקשו המצרים את רוחבו של מיצר-יובל, שהוא פיתחו הדרומי של מפרץ-טואץ, בתקווה כי בכך הם חוסמים את מעברם של כל כלי-השיט והמיכליות הישראליות. ואומנם שתי מיכליות ישראליות נפגעו מאותם מוקשים, ובתוכם המיכלית, "סיריס", שאת קצות חרגיה ניתן עדיין לראות. אולם נתיבה של ישראל לא נבלם. ישראל ניוטסה את ספינותיה במיצר הגר מלא-ההתחמים, ב"מילאן", כל נסיונותיה הנואשים של מצרים להשתלט גם על מיצר זה עלו בתוהו. ספינות, "חיליהים" סרקו את המיצר ודאגו שיישאר פתוח. שליטתנו ב"מילאן" נהד-גיסא וסגני רתו של, "היובל" עלידי מיקוש רוסי מאידך גיסא - הפכה ל"בומראנג", כשהנפגעים העיקריים הם המצררים. אחרי המלחמה נאלצו המצרים לטהר את המיצר ולפרק את המוקשים. הפינוי היה עיסוק מסוכן ביותר, שנמשך חודשים ארוכים בשל רגישותם הגדולה של המוקשים המונגנטים ללחצים אטמוספריים ואקוסטיים.

באחד הימים, לפני כשישה שבועות לערך, הלפה לה ספינה יפאנית במפרץ, כשלפתע נעצרה, הורידה רגליים ועגנה על מיקבעים. כעבור ימים ספורים החלה אותה ספינת-מגדליקידוח לנבור בתחתית הים ולהפש נפט. ספינה קטנה עוגנת לידה ועליה מיתקן לנחיתה מטוסים. היא נועדה לשרת את צוות החוקי רים ולספק את צרכיהם. המיגדל היפאני הוצב בחלקו בשטח, ממורה לקריהגבול הנוצח את המפרץ ב"אמצעו, אולם ישראל לא התלוננה, והעובדות בשטח נקבעו. החברה הקודמת היא חברה יפאנית שקיבלה זכוין מצרי, והיא אחת מתוך אחר-עשר שדות-הנפט הימיים - "מורגאן" - המופעלים על ידי חברה אמריקנית.

ריקה חלולה ומתהיפחת של משרו-קית בפיו של רב"ט בחיל-הים ביש-רה, כי המסורת הימית הבריטית המהו-ללת קנתה לה מקום כבוד גם אצלנו. לרגע אתה ניהם ובסתר לבך מגחך, אך רצינו-גם של המבצעים וכובד-הראש של המ-נקדים המצדיעים - מסלקים עין-מהרה כל תמיהה או פליאה, בבחינת כזה ראה וקדש.

ימ שקט, רוגע, האיים סביב-סביב ריקים מאדם. מרחוק מתאבד עשן שדות-הנפט המאפיר קמח את שיהאוסק החכול. הכל כביכול רוגע, שליו תמונה כמעט פאסטוראלית, אולם מתחת לאותם גלים שופעים מבצבצ נפט, והכל חזרים זאת יפהיפה.

עם סילוק המוקשים נפתחה סופית הדרך לתעלת טואץ. ניתן היה באותו יום אביבי נאה להמשיך את השיט מעלה-תעלה ולהגיע דרך תעלת-טואץ עד לים התיכון. כל זה בתנאי שהסדרים החלקיים הכרוכים בפתיחתה של התעלה לשיט לכול - היו אומנם בחתמים.

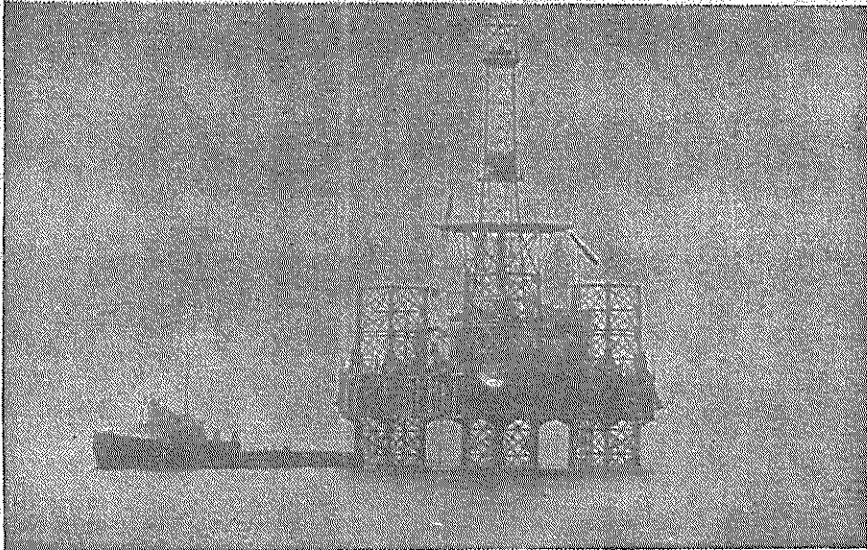
איור המפרץ אכן הומה מפעילות מצרית בתחום הנפט. מיכלית עד שתיים עובדות יומיים בין בארה"א ההשקה ומעבירות את הנפט צפונה, אל פתחי צנוריות הנפט המעביים אותו לבתי-החיק שבאויור אל-סנדריה.

ישור השוכנת לא-הרחק מפתחו הדרומי של מפרץ-טואץ הינה עיר-רפאים טיפוסית: סירות דייגים סדוקות, בקשות, פוורת על הנוף החולי; מחסנים פרוצים לכל רוח, בתי-מגורים נוחים וריקים - כל אלה הולו מתרחקים מאיתנו כשאנו על סיפנה של טויל - ספינת-טילים של חיליהים, המסיירת באיור המפרץ.

מיצר יובל

נו שטים במיצר יובל, הנקרא על שם אי בשם הגיבאל. רוחבו 3-4 מילין ימיים. זהו אחד משני המעברים בהם יכולות לעבור ספינות. המעבר

דרומית-מערבית לאיטור, בלב ים, כארבעה מילין ימיים מהחוף ועדיין בשטח ישראלי - מודקר לו מגדליקידוח ולידו ספינה. בשיתה עם אחד מאנשי הצוות אתה למד, כי

ציוד הנפט היפני

תרגיל ימי

יסוסוף-שסתום בתחון

הים על חופי המדינה בצורה אמקו טורח ביותר במבואות אלכסנדריה ולסקיה, השמיד כוחות אויב רבים ליד בסיסיהם ובתוכם, וזרע ארס ו' ארובן לאורך חופיה, עשרות רבות של אניות סוחר פקדו את נמלינו בים התיכון בתקופת המלחמה בחיי פרוי של היל'הים זמננו את שיתוף של סחר תחון של המדינה, אפילו יצאו ההדורים החל וגמשיך בעיצומה של המלחמה, יתר על כן, היל'הים אף איבטו אניות שעשו אל דרכן ארצה בעיצומה של המלחמה, נקלעו בוסן המלחמה לשיתת חוליו על היל'הים, בה התבטא קצין צה"ל בכיר לאמור: "לכל החושבים האלה לא היה כל ערך אם הוטבעו אנית אחת". היתה זו זכות גדולה בשבילי לשמוע דברי אמירות כאלה מפי אנשים שבמשך שנים רבות הללו כל צורך בקיום הובלת ימית בוסן מלחמה והפריחו בוסנו את הסיסמה של "אף מיל לסטיל". אולם למרבה הצער בהיעדר עדיין עוצמה ימית ארוכה טווח בים סוף, נאלצנו להפסיק את השיט לאילת במשך המל'הים, יש לקוות שמעצות זה יתרון עשירי.

אין הדברים האלה נכתבים לשם דינור אלא כדי להתריע בפני סכנות של דוגמאות ומגולותיות בתפישה ובמחשבות של ישראל. הערבים הר'הבו את מלחמתם בנו בכל התחומים, בתחום הצבאי, המדיני והכלכלי. על מן מרחב תולך נגדל ומיוגו רחב

היה לשמור על מספר אופציות פתוחות לכל מצב אפשרי. למעשה לא היה בידי ישראל בעבר כל תחרון לבעיית חופש השיט פרט ליציאה למלחמה כללית. בעקבות מלחמת יום הכיפורים ותמורות שחלו במעורבות המעצמות באזור דומה שגם מלחמה כללית עשויה להיות מוגבלת למדי, לפחות עד כמה שהדבר נוגע לחופש הפעולה של צה"ל. יש לראות כמעט כאכסיומה שברגע שיתברר שיד צה"ל על העלינה בשדה הקרב, יופעל לחץ בינלאומי להפסקת אש, מלווה באיך מים להתערבות, סאנקציות וכדומה. הרי כבר נתנסנו בואת, במקרה של יוזמה מצרית חדשה, בסני או ברם ספק אם ברית-המועצות תרשה לנו למשל לכבוש מחדש את הסואץ או לבצע הפצצות אסטרטגיות בלב מצרים. התחיות האפשריות, שלישית יהיה יותר רק להתגונן ומשנעבור למיתקפה תופסק המלחמה בטרם תור שג הכרעה משמעותית, איננה מריגה ביותר. עלינו לטנע היווצרות מצב שבו יוכלו הערבים לצאת למלחמה ב' מועד הרצוי להם כאשר יש בו שדראג לכך שגם אם לא יצליחו, לא יפסידו בה יותר מדי. צה"ל חייב לפתח את היכולת לנקוט ביוזמה מתקפתית מיידית במקומות שונים על פני ה'זירה, בד בבד עם הבלימה בהיות העיקרית, וליצור עובדות בשטח עוד לפני גמר שלב הבלימה. עובדות ש' יתנו בידינו קלפים למיקוח במשא ומתן שיבוא אחרי הפסקת האש.

נושא זה טעון בדיקה יסודית ואין הכוונה להרחיב עליו את הדיבור כאן אלא בהקשר לזירת יסוסוף. ים זה, שהיה בעבר נקודת תורפה לישראל, יכול ליהפך למרחב ליוזמה יש'ראלית בוסן מלחמה וליצירת איום על עורף מצרים ונתיבי השיט שלה. שליטה מצרים בתעלת סואץ נותנת בידיה רק מפתח אחד לשיט בנתגב בינלאומי זה. המפתח השני והמכריע יכול להמצא בידי ישראל אם תשכיל לפתח ולשמור על עליונות ימית ב'זירת ים סוף, כבט אל מפת הזירה מלמה, ללא צורך להיכנס לפרטים, שביצרים הערפה ופגיעה במרחב זה הרבה יותר מישראל.

הדברים הנגזרים על שירת הדרגות קשור לתחרות הצפויה בין מעצמות העל על ההשפעה בזירה זו. אין זה סוד שהדעות בושיגטון חלוקות לגבי התכונה שבפתיחת תעלת סואץ, כדניות ההפשרה כפי שהיא מנוהלת כיום על ידי ארה"ב נתונה לבקורת קשה ורבים הטוענים שברית"מ היא הנהגת היחידה מנגה לפי שעה. אין ספק שברית"מ ממשיקה, בהסחת ההפי שרה, במדיניות התחפשטות שלה, אף כי גם היא מעוניינת בוודאי באספק'טים שונים של ההפשרה כגון הגבלת החימוש הגרעיני והסכמים כלכליים שונים. אין זה מענייננו לתקת חלק בוויכוח הפנימי בארה"ב כשם שאין זה מענייננו להיות גורם רצוני בתח'רות בין המעצמות באזורנו, אף כי קשה להיות אדיש לאפשרות שביים כן הימים תשתלט ברית-המועצות על כל האזור. אנו נוקטים לסיוע הצבאי והמדיני של ארצות-הברית ואנו רוצים לקוות שהוא ניתן לנו בראש וראשונה בשל הידידות שרושש לנו העם האמריקני ותמיכתו בעניי'נו הצודק. אולם תהיה זו המימות לחשוב שבבד הידידות, אין זה אינ'טרס מובהק של ארה"ב שישראל חוקה תתקיים באזור. מידת התמיכה של ארה"ב בעמדות הספציפיות של ישראל ובתביעותיה תלויה באסכולות שונות בתוך הממשל האמריקני אולם במידה רבה היא תלויה גם במשקלנו הסגולי, בפרוטגיאלי הצבאי שלנו וב'תרומתנו למאון הכוחות באזור.

יש בכל זאת הבדל בין גורם המסגול רק להגן על עצמו ובין גורם שיש בו גם אלמנט מרתיע מפני שינויים תד'צדיים במרחב זה. אין אנו הייבים אלא לראונו לעצמנו ואין עלינו לעשות דבר בתחום הצבאי שאיננו משרת בראש וראשונה את הבטחון הלאומי שלנו. אבל אם ה'י ערכותנו הבטחונית עולה בקנה אחד גם עם האינטרסים של ארה"ב ועשויה להגביר את מספר התומכים בנו בתוגי השלטון, בוודאי שאין בכך פסול.

תגובה גמישה יוזמות אסטרטגיות חדשות

דברים רבים השתנו בעקבות מל'חמת יום הכיפורים והם מחייבים הע'רבה מהודשת של מדיניות הבטחון שלנו בשטחים שונים. התקנה וה'מאמצים לשלום, שאין כאן המסום להעריך את סכונו, אין בהם כדי להפחית כמלוא הנימה מהמרחב שב'תחצמות וכוננות צבאית. מאז ה'מלחמה היינו עדים לדבריו בימרת

את ההנחה שברית-המועצות שואפת להגיע להגמוניה באזור הנפט של המפרץ הפרסי ונתיבי ההובלה שלו למערב, דומני שאין צורך עוד להר'י כיה. יש לראות את ההדירה והנוכחות הסובייטית, החל בים התיכון, דרך יסוסוף, והאוקינוס ההודי ועד ל'מפרץ הפרסי כמערכת אחת המוקמת והולכת בשלבים. אלא שסגירת תעלת סואץ מאז 1967 האיטה באופן ניכר תהליך זה, בהעמידה בפני הסובייטים בעיות לוגיסטיות קשות של החזקה כוחות צי במרחקים עצומים מבסי'סיהם. הודות לכך הייתה עד כה הנור'כחות הימית הסובייטית ממוחזר לסואץ ממוצממת, אקראית ובלתי מרשימה.

אף כי "נוכחות ימית" הפכה למושג נדוש בשנים האחרונות ונעשתה מור'כרת קלף במשחק הפוליטי, מן ה'ראוי לעמוד בקצה על משמעותה, שהרי כשמדברים על יחסי-הכוחות הימיים בין המעצמות באזור כל שהוא, אין איש מנפה לעימות ישר'ביניהם בעולם של איוון גרעיני. ראשית יש לזכור, שכדי להגיע לכל מקום שהוא בעולם מבלי לפגוע בריבונות של מדינות אחרות, חייבים לעשות זאת בדרך הים. הסובייטים השליכו עם זאת פשוטה זו. רק לאחר מלחמת העולם השנייה בעוד שימועצות המערב נהגו לפיה מאות בשנים, מעניין לקרוא בהקשר זה סדרת מאמרים של האדמיראל גרוש'קוב, בונה הצי הסובייטי החריש ומפקדו, המתפרסמים בתרגום בכתב'העת של המכון הימי האמריקני, ה'קולוניאליזם הסובייטי המודרני איננו פועל בשיטות המיושנות של הילות משלוח וכיבוש שאבד עליהן הכלת. הוא פועל בדרך של עידוד וסיוע להפיכת פנימיות והעלאת משטרים המשתעבדים לברית-המועצות. בדרך של תחרות וליבו מלחמות מקומיות תוך סיוע לצד הרצוי לברית-המוע'צות. במשך זמן רב שימש הצי ה'אמריקני כ"שטר העולם". בתקופת המלחמה הקרה נתגבשו בארה"ב ה'קונצפציות של "כוחות העתידות ימיים", או כפי שכינו אותם לפעמים "כוחות לכיבו שריפות" המשוטטים באזורי מפתח ומבטחים את שנייה הסטאטוס קוו. הנוכחות הימית הסוב'יית באזורים כאלה נפרט לנמלי קונצפציות אלה. תחרות ההודית מפני עימות בין המעצמות מביאה לניטרול הודי ול"איתתערבות" (בצורה גלויה לפחות) המשרתת בדרך כלל את הצד האגרסיווי והיום שינוי הסטאטוס קוו.

התעלה - מנוף לטחיטה

זוהי המשמעות של הנוכחות הימית הסובייטית אשר עם פתיחת הסכר של תעלת סואץ עתידה לשתוף את יסוסוף. האוקינוס ההודי המפרץ ה'פרסי ותשאף להחיש את התהליך של שיעבוד הארצות השוכנות לחוף ימים אלה לרצונה של ברית-המועצות. פתיחת התעלה תשרת, אפוא, בראש וראשונה את האינטרסים של ברית-המועצות.

למצרים, פרט לתועלת הכלכלית הישירה מתפעולה, עלולה התעלה ל'שמש מכשיר לחסימה פוליטית וכל'כלית ממדרגה ראשונה, מכשיר שנשי'מט מידה ב'1967. מאז גשחכללה שיטת החסימה והגיעה לדרגה של אמנות. פיתחו אותה לראשונה תאר'צות המפיקות נפט והיום מתארגנות לכך גם הארצות המייצאות מצרים ותומרי גלם. לנאצר היתה פעם קוני'צפציה של "שותפות" בין הארצות המפיקות נפט ובין הארצות דרכן עובר הנפט לשווקים. מצרים, שאין לה עושר טבעי לסחור בו וה'סחור רה' העיקרית שלה היתה עד כה הנכונות של מנהיגיה להוביל המוני'מצרים לטבח, תקבל לידה מנוף חדש להשתמש בו, לאחר שהתנועה בתעלה תתחיל לזרום וכלכלת אירופה תתאים את עצמה למצב החדש.

לפי הקונצפציה השוררת אצלנו, ישראל מעוניינת בפתיחת התעלה באשר היא תביא לגורמאליזציה ב'אזור ותרתיע את המצרים מפני ה'תקנות צבאית מחודשת, העלולה להביא שוב לשיתוף התעלה. אפשר לחלוק על תפישה זו. המצרים הוכיחו בעבר שאכידות וחורבן אינם מרת'עים אותם. סביר לא פחות להניח, שהפעלת התעלה תשמש גורם מרתיע כלפי ישראל. מעין חודרת ביטח'בידי המצרים, מתוך הנחה שישארל, גם אם תותקף שוב, הימנע מלקום'את כל העולם נגדה על ידי כך ש'תגרום לחסימת התעלה בשלישית. אולם אין אנו בא לחלוק על התבונה שבהסכמת ממשלת ישראל לפתיחת התעלה. ייתכן שאין היא בת תורין להתנגד לכך. יתר על כן, אם ה'ממשלה סבורה שיש סיכוי פלשהו לשלום - מחובתה לעשות למענו את כל ה'יתורים שאינם בביהינת יתרה

מאת אלוף (מיל) שלמה אראל

הופעת הסטילים, "ר'שף" ו"קשת" בזירת ים סוף מפנה את ה'זרקור אל ההתפת'חות האפשריות בזירה זו והשלכותיהן על מדיניות ה'בטחון של ישראל. כפי שפור'סם, סטילים אלה וסטילים נוספים העתידים לבוא בעק'בותיהם, הוזמנו ב'1968 ו'מהווים דגם משופר המותאם לתנאים המבצעיים הגיאור'י וראמים והאקלימיים של זירת יסוסוף.

הדור הראשון של ספינות ה"סער" הוכיח את עצמו במלחמת יום הכי'פורים הן כאשר להפישה הכיבצית המונחת ביסודן והן באשר לעילות הערכות הנשק שלהן. ניידותן, כושר עמידתן ואמינותן בתנאי לחימה אינ' נסיוניות בים, "רשף" ו"קשת" הוכיחו את עצמן במידה לא פחותה במלחמה עם התיכון וחזקה עליהן שהן מסוג'לות להעדר במשימות הכיבציות ש'נעזו להן בזירה הדרומית. המאפיין אותן היא רב-גונית נדירה באניות מלחמה. הן מסוגלות להתמודד בהצ'חה עם אניות שטח מכל הסוגים באמצעות טילי "גבריא"ל" והוחזי 76 מים להתגונן בעילות בפני התק'פות אזור, לגלות ולהשמיד צוללות להגן על השיט האזרחי. נוסף לכך הן מצטיינות בניידות גבוהה, טווח הפלגה וכישר שהייה ממושך בים, כפי שהוכח בהפלגה שביצעו סביב יבשת אפריקה - הכונות שתאשרנה תחיל הים לקיים נוכחות בכל מקום בזירת יסוסוף, עד למיצר'א באבי'אל-מאדג, בתנאי שיעמדו לרשותו כוח עסקי מבחינה כמותית.

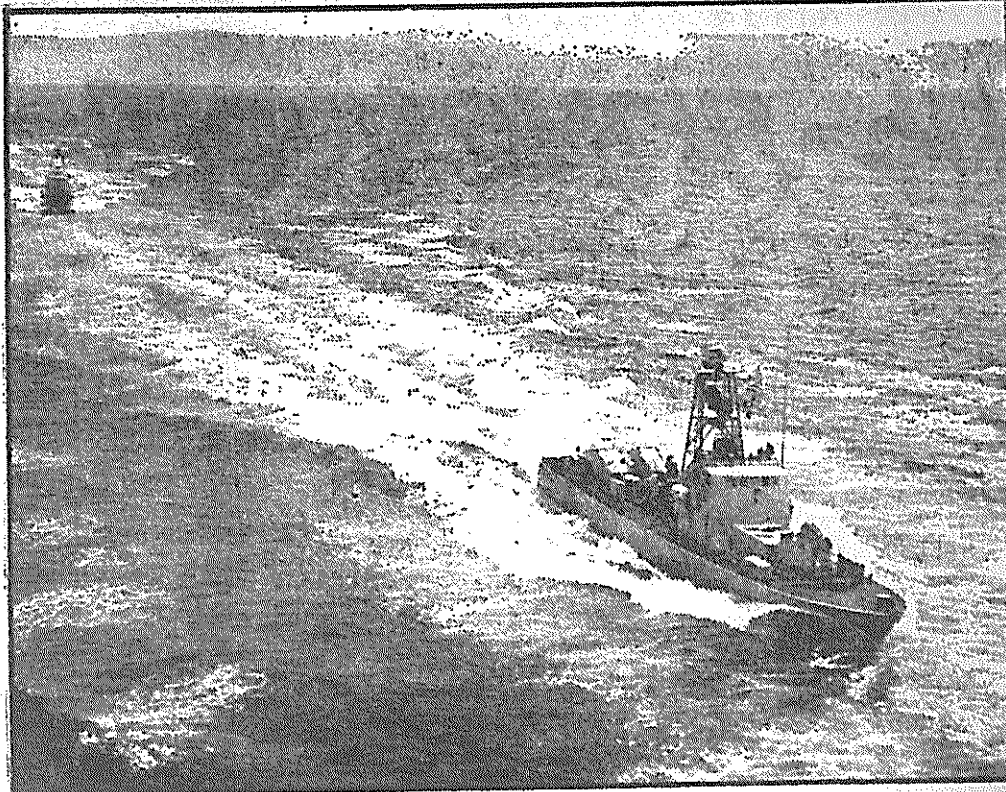
במלחמת יום הכיפורים, שלט היל'הים הישראלי במרחב הים התיכון (אם תהיה את ציל מעצמות העל), וב'יחד במימי החופים של מצרים ו'זירת ים סוף, הציגו כל אסטרט'גיה פעולה בים, הטרדה את חופיו ויצר איום מתמיד על עורף האויב. חזקה על החיל שאינו נח על זרי הדפנה והוא שוקד להפיץ לקחים ולשפר את אמצעי ושיטות הלחימה שלו. כדי לשמור על עליונותו האיכותית גם בעתיד, לפיכך אין זה מן הנמנע שחיליהם יהיה מסוגל לקיים עליו'נות על פני הצי המצרי וצייים אחרים השוכנים לחופי יסוסוף, אם יעמדו לרשותו מספר סביר של סטילים כ'י דגם "רשף", דבר שהוא בהחלט נגדר יכולתה של התעשייה הישראלית ל'פוטנציאל זה כשמשעות ממדרגה רא'שונה לאור ההתפתחויות האפשריות באזור זה בעתיד.

חופש שיט

אין צורך להרחיב את הדיבור על התובנות שבשמירת חופש השיט ב'מרחב ים סוף, בו עובר נתיב הדלק מהמפרץ הפרסי ומבואות אבן-רוס לאילת ובר תלוי ייצוא המוצבים והדשנים וסחר-תחון שלנו עם המורת הרווק. אוסטרליה ומזרח אפריקה מקובל עלינו לחשוב שפעמיים יצאנו למלחמה, לפחות בחלקו, עקב חסימת נתיב שיט זה על ידי המצרים ב'מיצרי טיראן. מיצרים אלה היו במשך השנים לסמל ומפתח לשאלת חופש השיט, אף כי היה צורך להיות ברור לכל המתבונן במפה שהמצרים, שלר'שותם בסיסים ימיים רבים ביסוסוף, היו מסוגלים בכל עת להטיל הסגר על השיט לאילת גם במיצר'א באבי'אל-מאדג ובכל מקום אחר בנתיב העובר למלוא אורכו של ים צר יארוך זה. ואכן, דווקא אחרי מלחמת ששת הימים, משהוסר ההסגר במיצרי טיראן, משנחסמה תעלת סואץ והצי המצרי בים סוף נותק מהעורף שלו ואיבד חלק ניכר מכושרו המבצעי, דווקא אז הוחלט על פתוח מרחיק לכת של כוחה הימי של ישראל בזירה הדרומית. ואמנם, במלחמת יום הכי'פורים, בטרם הספיק כוח זה לבוא לידי ביטוי, חסמו המצרים את השיט בזירה זו ולא זו בלבד שהדבר גרם להפסדים כלכליים גדולים, אלא שגם הסרת הפצור אחרי המלחמה הפכה נושא למיקוח ויש להניח שבמכלול של "תן וקח" שהביא להסדרת הכר'הות שילמנו משוור תמורתה. מה ש'השוב בעיקר הוא ש,צילום העובדות בשטח" בעת הפסקת האש נאלץ להכיר בהסגר כעובדה, בהיעדר נסיון ישראלי להעמידו למיבחן של כוח.

הנוכחות הימית הסובייטית

את ההתפתחויות האפשריות בעתיד יש לחזות לאור הפתיחה הצפויה של

ספינות טילים ישראליות במפרץ אילת

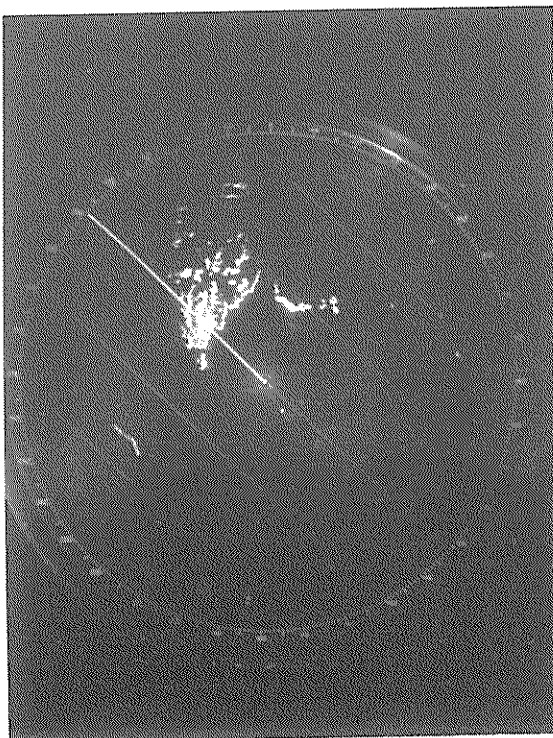
להגביר את בידודנו במרחב זה. אם ישראל היא "מדינה ימית" או לא, קובעים הגיאוגרפיה, האויב והכלכלה הלאומית שלנו. יש לנו את הכושר הטכנולוגי והאנושי להיות גורם ימי דומיננטי בזירה התחנית של ים-סוף, וצריך לקנות שהסטילים "רשף" ו"קשת" הן הסוגיות הראשונות לקי-ראת התפתחות כזאת.

מחייב פיתוח כוחות מיוחדים, הפועים לים בחסות השליטה האווירית והימית בשטח אשר ימצו מצוי מלא את נתוני המרחב והזמן ויתנו בטוי מירבי לעדיפות האיכותית של צה"ל. ההתפתחויות הצפויות בזירת ים-סוף עם הידוש השיט בתעלת סואץ טומנות בחובן סכנות של התנקשות באינטרסים חיוניים שלנו ונסיגנות

של שיטות להימיה וסכנות וציריפ-טרינות נוספות, שאינן גובלות עם ישראל, למחנה הנלחם בנו באופן אקטיווי. כבד מאמצי השלום עלינו לפתח אפשרויות של תגובה גמישה ויזומות אסטרטגיות חדשות ולהעמיד, בין היתר, לרשות הדרג המדיני "זרר אלטרנאטיוות ויותר כושר מיקוח במאמציו להגיע להסדר מדיני. הדבר

ביום הכיפורים, 26 בספטמבר 1974 הגיעה קריאה מהמיכלית "דורה", אשר נמצאה כ-400 מיל דרומית לשארם, הודיעה שאיש צוות שלה סובל מדלקת תוספתן חמורה, ויש לפנותו במהירות לבית חולים.

ספינת חיל-ים "קשת" מזי"ס עם רופא, הוחשה לעבר המיכלית. החולה הועבר אליה, ופונה לחוף אילת. משם הוא הוטס לבית החולים בבאר-שבע.

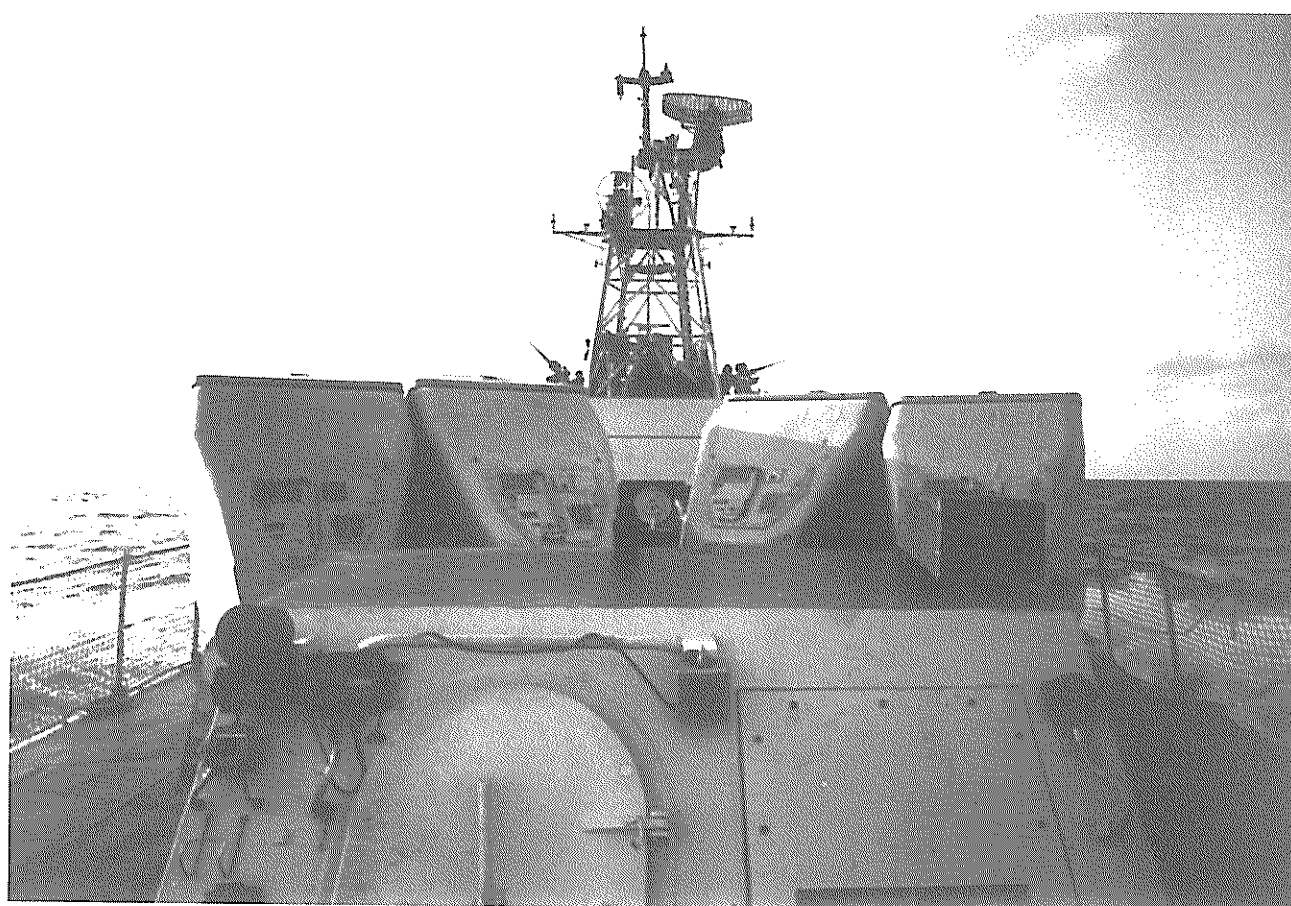

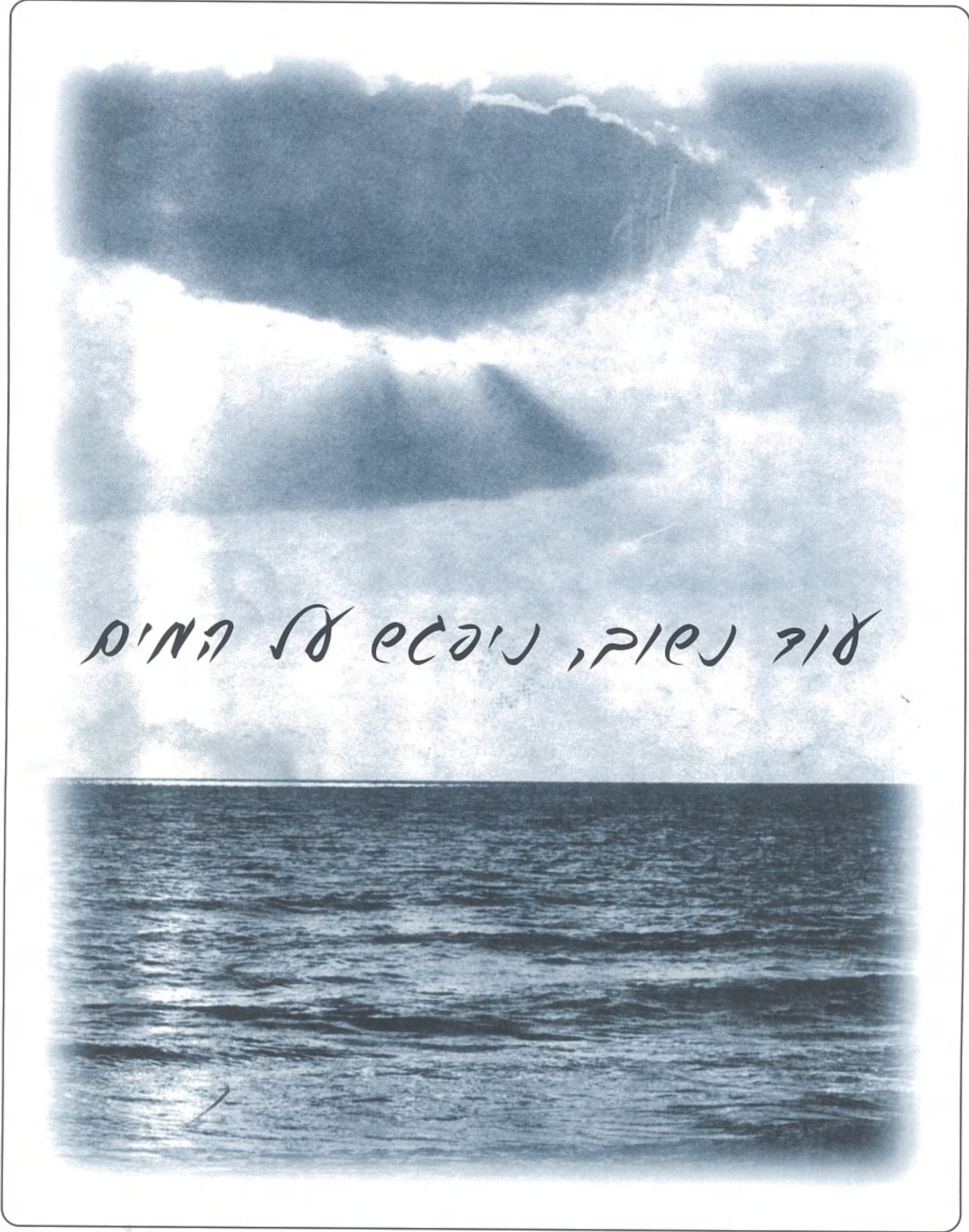
BRG 130°
מאופירה

מושגים שנשתמרו בזכרון

קומאר * אוסה * סקנק * תופין * עצירת ציר * אור-חדש * קשר-עין * גשר מירכתיים * מאיג *
אדום עשרים * גזעים מול חרטום * ים 4 * עמדות התקשרות * עמדות קרב, עמדות קרב! * מביא *
מכון מטרה * אין ערוץ 2 בטווח מטרה * אמצע הגה שמור כיוון! * אורליקון 20 מ"מ * תרגיל מודל *
דגון * טופח * דנגר * אמבו * פיוול * לוקר * Shore Leave Pass * ציינו * סיור אלים * סיג *
הקשיבו הצוות מדבר המפקד, סקירת מצב * רימון ני"א * רימון קצ"ל * דופן שמאל העסק * קלפטות *
גוררת אוחטנסקי * בהתקרב אדם לא מזוהה לאזור מעגן הספינות.... * ריח אבק שריפה * פנטרי * מעניש
ריח שמן הדראולי (אדום) של תותח 76 * ריח הגומי במערכת ראש חזה * איי זופייר * מתח חוף *
הריח החמוץ של נמל הקישון * J-15 * טנגו * אתה קורח אני ציפור * Dikie Fix * לוגיקת מערכת *
Gain * Intensity * העסק! * דופן שמאל העסק! * שניים לטיווח * בחר טיל! * נעילה * גבריאל *
רקטות אמנון ואבשלום * דלי * בילגי * ריח צבע כלור קאוציוק * חדר הגה * ספגיה * איבינג ליין *
ריח צבע כחול סיפון * ריח הבילגי * ריח מחסן חרטום * הגנה קטודית * ערדקה * סימולציה * קלפטות *
מנוף לסנונית * Walvis Bay * Simons Town * Durban * Augusta * בלטים * ספרינג חרטום *
ראס-קנאיס * לטקיה * ראש כרמל * מאייבד * עמדות קרב * השפמה * בקרת נזקים * משאבת מרלו
יץמ * Orion * Squer-Tie * מסדר 1 * נוסת פנזי * פלטפורמה * הטל פצי"מ! * במצי"א * מפרץ עדן *
אוטומלרה (המהנדס אמברוזי) * משרדי הפלגה * מחסן חוף * באב אל-מנדב * לינול * מרפקן * מוניטין
מפעל ב' * יש טיל באויר! * גריז אדום דביק * מעבר מילאן * מעבר בלאים *

עוד נשאל, יובא עמ החים